

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2025

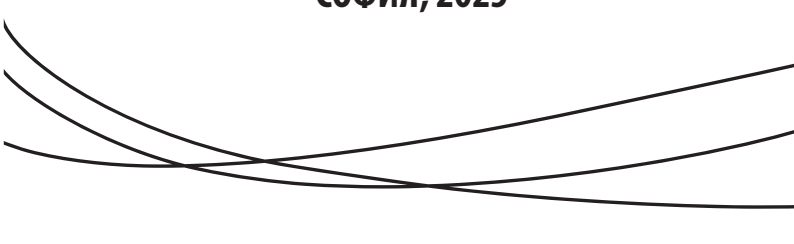
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

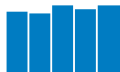

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК

СОФИЯ, 2025

Three thin, dark, wavy lines that sweep across the bottom of the page, starting from the left and curving towards the right, creating a modern, abstract design element.

Уважаеми потребители,

Представяме на Вашето внимание „Статистически справочник 2025“, в което са събрани обобщени статистически данни за периода 2020 - 2024 година. Информацията обхваща редица ключови аспекти от социалния, икономическия и демографския живот на страната.

Данните са систематично организирани в 24 тематични раздела и са представени както в графичен, така и в табличен формат, което гарантира тяхната достъпност и лесна интерпретация за широк кръг потребители, включително изследователи, политици, институции и широката общественост.

Справочникът е резултат от ефективното сътрудничество между Националния статистически институт и нашите партньори - Българската народна банка, органите на статистиката, Евростат, ОИСР и други международни организации.

Предоставената статистическа информация е важен източник при формирането на политики и вземането на решения от обществен и държавен интерес. В изпълнение на своята мисия - да осигурява точни, обективни и достъпни данни - НСИ се ръководи от основните принципи на професионална независимост, безпристрастност, надеждност, защита на статистическата тайна и ефективност на разходите.

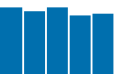
В отговор на променящите се потребности на потребителите и нарастващото търсене на висококачествени данни, НСИ остава ангажиран с иновациите, адаптивността и непрекъснатото усъвършенстване. Активно търсим сътрудничество, насърчаваме устойчивостта в нашата дейност и поддържаме проактивен диалог както с националните, така и с международните партньори.

Изказвам искрената си благодарност към всички респонденти и потребители на статистическа информация за тяхната активност и ангажираност. Заедно допринасяме за развитието и популяризирането на статистиката в България, включително сред младите хора.

Също така бих искал да благодаря на всички колеги за високия професионализъм и усърдието, които вложиха в подготовката на „Статистически справочник 2025“.

Доц. д-р Атанас Атанасов

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Обръщение на председателя на НСИ 3

Съкращения и знаци 8

Общ преглед

I. Географска характеристика и климат

Територия и климат 12

Реки, езера и планини 14

II. Население

Население и демографски процеси 18

Възрастово-полова структура на населението 20

Раждаемост 22

Смъртност 24

Брачност и бракоразводност 26

Население по области 28

Раждаемост и смъртност по области 30

Миграция на населението 32

III. Пазар на труда

Работна сила 36

Работна сила по области 38

Заетост 40

Заетост по области 44

Наети лица 46

Безработица 48

Коефициент на безработица 50

Безработица по области 52

Средна годишна заплата 54

IV. Образование

Видове образователни институции 58

Записани учаци 60

Преподаватели 62

Предучилищно образование 62

Училищно образование 64

Професионално обучение 66

Професионално обучение - IV степен 68

Висше образование 68

Училища, преподаватели и ученици
по области 70

Степен на обхват на образователната система 72

V. Култура и изкуство

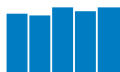
Издателска дейност 76

Сценични изкуства и кина 78

Музеи и читалища 80

Библиотеки 82

Радиопрограмна и телевизионна дейност 84

VI. Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	88
Медицински персонал по области	91
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	93

VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	96
Общ разход на домакинствата	98
Потребление на основни хранителни продукти	100
Покупателна способност на домакинствата	102
Индикатори за бедност	104

VIII. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	108
Осъдени лица	110

IX. Национални сметки

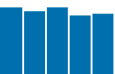
Брутен вътрешен продукт	114
Брутна добавена стойност	116
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход	118
Инвестиции и потребление	120
Производителност на труда	122

X. Финанси

Парични агрегати	126
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	128
Лихвени проценти	130
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	132

XI. Цени

Индекс на потребителските цени	136
Хармонизиран индекс на потребителските цени	140
Индекс на цените на производител	142
Индекси на цените на производител в селското стопанство	144
Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	146
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	148
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	149

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	152
Износ по основни търговски партньори	154
Внос по основни търговски партньори	156
Износ и внос на някои стоки	158

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	162
Преки чуждестранни инвестиции	164

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	168
Придобити дълготрайни материални активи	170

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	174
Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството	176

XVI. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	180
Структура на продукцията на промишлените предприятия	182
Индекси на промишленото производство, календарно изгладени	184
Промислени продукти в натурално изражение	186

XVII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	190
Жилищен фонд	192
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	194

XVIII. Енергетика

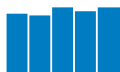
Общ енергиен баланс	198
Електрическа и топлинна енергия	204

XIX. Транспорт

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта	208
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	210

XX. Туризм

Места за настаняване	214
Реализирани нощувки	216
Пътувания на български граждани в чужбина в чужбина и посещения на чужди граждани в България	218

Стр.**XXI. Горско стопанство**

Обща горска площ	222
Стопанисване на горите	224
Добита дървесина	226
Дивеч	228

XXII. Селско стопанство

Използвана земеделска площ и обработваема земя	232
Производство от земеделски култури	234
Селскостопански животни и птици	236
Икономически сметки за селското стопанство	238

XXIII. Околна среда

Емисии във въздуха	242
Води	246
Отпадъци	248
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	252
Дълготрайни материални активи с екологично предназначение	255
Екологични стоки и услуги	257
Пуснати на пазара опаковки	260
Подземни запаси	262
Регистрирани шумови нива	264
Защитени територии и обекти	266

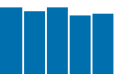
XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	270
Иновационна дейност	272

Международен преглед

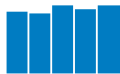
Територия и население по континенти	277
Пазар на труда	288
Образование	290
Здравеопазване	291
Цени	292
Селско стопанство	294
Околна среда	295
Международни сравнения	297

За потребителите: Данните за 2024 г. са предварителни.

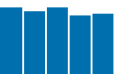

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
БДС	=	брутна добавена стойност
бр.	=	брой
BGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
ГВтч	=	гигаватчас
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДФФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени

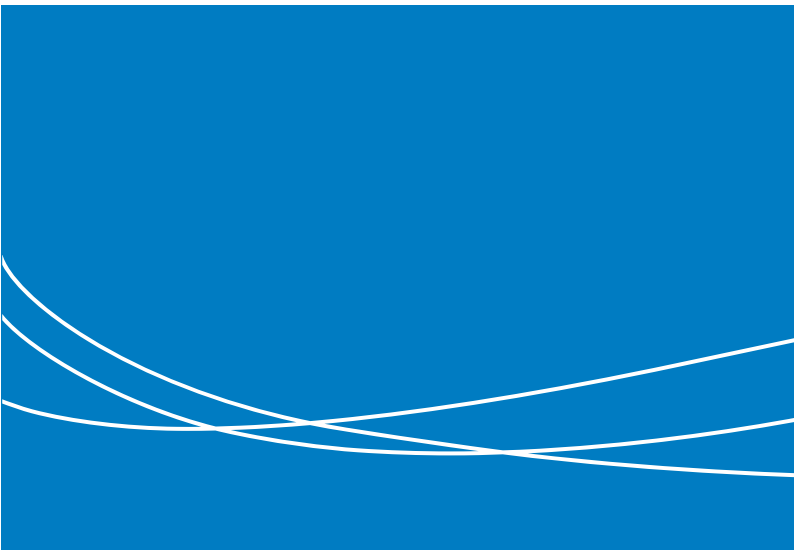
кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас
кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОИСОР	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
Мзм	=	Министерство на земеделието
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другеде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
н.п.д.	=	непригодени за продажба на дребно
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата

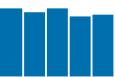

NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации
пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
SIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
ЦК	=	ценни книжа
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
x	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
()	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

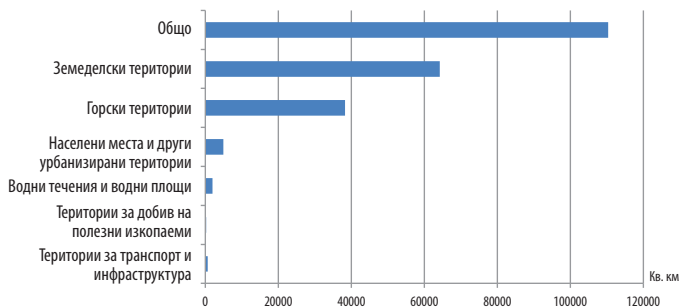
Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 110 371.9 кв. км (без акваторията на р. Дунав и Черно море).

Климатът на страната е преходен между умерено-континентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

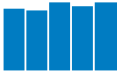

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

		(Километри)			
Граници		Общо	Сухоземна	Речна	Морска
Общо		2344	1246	720	378
Северна	- с Румъния	628	139	489	-
Източна	- с Черно море	378	-	-	378
Южна	- с Турция	274	143	131	-
	- с Гърция	528	458	70	-
Западна	- със Сърбия	362	332	30	-
	- с Република Северна Македония	174	174	-	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2024 г.¹

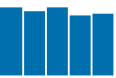
Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна		абсолютна минимална годишна	
			°C	дата	°C	дата
Видин	1012.4	13.5	39.5	13.08	-12.9	11.01
Плевен	996.7	14.7	39.9	14.08	-12.5	22.01
Велико Търново	992.9	14.6	39.7	13.08	-9.4	10.01
Добрич	992.2	13.2	38.9	17.07	-9.7	10.01
Варна	1011.8	14.8	37.2	18.07	-7.5	10.01
Бургас	1013.3	15.1	34.6	18.07	-5.5	10.01
Хасково	988.8	15.3	39.3	18.07	-8.0	11.01
Казанлък	969.7	13.0	38.8	18.07	-11.0	14.01
Пазарджик	991.5	14.4	39.4	18.07	-13.5	22.01
София - НИМХ	947.8	12.7	36.7	15.08	-15.3	23.01
Кюстендил	955.1	13.2	38.6	13.08	-11.8	14.01
Черни връх	772.2	2.8	21.1	13.08	-15.1	30.01
Сандански	991.7	16.5	42.2	16.07	-7.0	23.01

2. Метеорологични данни за 2024 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
	%	мм	дата	мм	(0 - 10)
Видин	72	53.2	9.05	504	5
Плевен	70	39.2	26.12	519	5
Велико Търново	67	39.5	26.12	626	6
Добрич	73	49.2	12.09	609	6
Варна	74	37.1	11.09	462	5
Бургас	74	33.6	23.07	381	5
Хасково	65	55.6	6.06	624	6
Казанлък	69	54.2	23.07	582	5
Пазарджик	66	40.5	18.04	419	5
София - НИМХ	67	58.0	23.05	582	5
Кюстендил	69	25.7	27.06	546	5
Черни връх	-	36.0	12.10	607	6
Сандански	61	27.8	7.09	404	5

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и не много пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 368 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

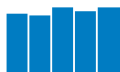
3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

² Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

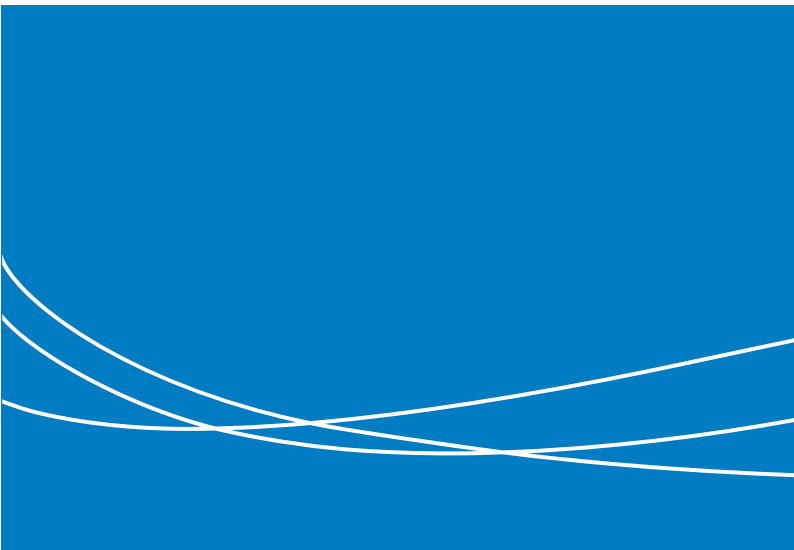

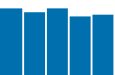
4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкьовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

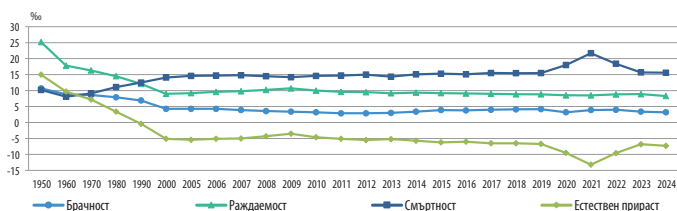
Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

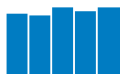
Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирания, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

През 2024 г. коефициентът на естественият прираст за страната е минус 7.3 на хиляда при -6.8 на 1 000 души за предходната година.

Фиг. 1. Коефициенти на естествено движение на населението
(На 1 000 души)

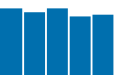
1. Основни демографски показатели

	2021	2022	2023	2024
Население към 31.12. - хил.	6838.9	6447.7	6445.5	6437.4
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1065	1080	1081	1080
Коефициент на възрастова зависимост	56.7	60.4	61.0	61.3
Темп на демографско остаряване	98.7	99.4	100.3	100.3
Относителен дял на градското от общото население - %	73.1	73.6	73.5	73.7
Раждаемост (на 1 000 души)	8.5	8.8	8.9	8.3
Смъртност (на 1 000 души)	21.7	18.4	15.7	15.6
Естествен прираст (на 1 000 души)	-13.2	-9.6	-6.8	-7.3
Брачност (на 1 000 души)	3.9	4.0	3.4	3.2
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	5.6	4.8	4.9	4.5
Нетен коефициент на възпроизводство	0.75	0.86	0.87	0.83
Тотален коефициент на плодовитост	1.58	1.78	1.81	1.72

2. Население според преброяванията¹

Години на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5
2021	6520	3136	3384	73.4

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

Възрастово-полова структура на населението

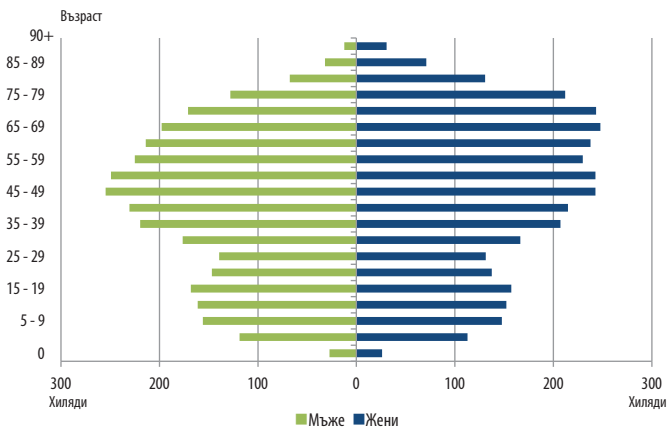
Възрастовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастови групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

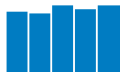
В края на 2024 г. лицата на 65 и повече навършени години са 1 544 245, или 24.0% от населението на страната. В сравнение с 2023 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.2 процентни пункта.

Към 31.12.2024 г. децата до 15 години в страната са 901 843, или 14.0% от общия брой на населението, като спрямо 2023 г. този дял намалява с 0.1 процентни пункта.

Застаряването на населението през годините доведе до повишаване на неговата средна възраст, която от 41.0 години през 2004 г. нараства до 45.3 години в края на 2024 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2024 г. по пол

3. Население към 31.12.2024 г. по възраст и пол

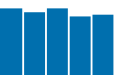
Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	6437360	3095140	3342220	73.7
0 - 4	284766	145915	138851	75.0
5 - 9	303526	155892	147634	75.9
10 - 14	313551	161176	152375	75.0
15 - 19	325439	168099	157340	74.7
20 - 24	284257	146740	137517	75.7
25 - 29	270718	139427	131291	76.3
30 - 34	342893	176515	166378	76.5
35 - 39	426868	219642	207226	77.9
40 - 44	445188	230402	214786	77.4
45 - 49	497491	254748	242743	77.0
50 - 54	491886	249119	242767	74.8
55 - 59	454879	224948	229931	72.2
60 - 64	451653	213929	237724	70.7
65 - 69	445533	197839	247694	70.1
70 - 74	414329	170915	243414	69.4
75 - 79	340042	127915	212127	68.0
80 и повече	344341	111919	232422	66.9

4. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2021	2022	2023	2024
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.5	15.2	15.2	15.1
В трудоспособна възраст	60.1	58.5	58.5	58.5
Над трудоспособна възраст	24.4	26.3	26.3	26.4
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	16.0	15.4	15.4	15.4
В трудоспособна възраст	61.4	60.1	60.1	59.9
Над трудоспособна възраст	22.6	24.5	24.5	24.7
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.1	14.4	14.3	14.2
В трудоспособна възраст	56.5	54.4	54.6	54.7
Над трудоспособна възраст	29.4	31.2	31.1	31.1

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

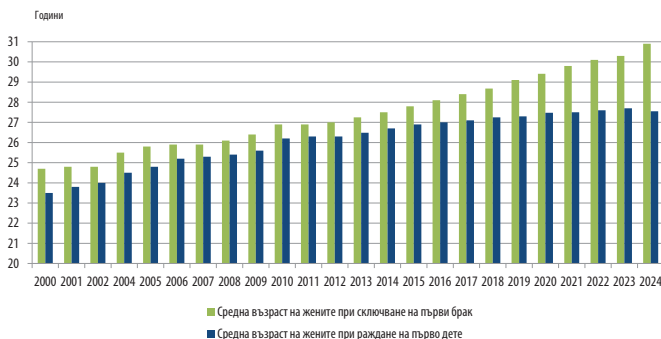
Раждаемост

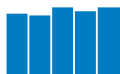
В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца.

Броят на ражданията в страната през 2024 г. е 53 727, като от тях 53 428 (99.4%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) е 8.3‰.

Освен коефициент на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател през 2024 г. е 1.72, при 1.81 през предходната година.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

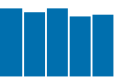

5. Живородени по възраст и местоживеење на майката

(Брой)

Местоживеење Възраст (в навършени години)	2020	2021	2022	2023	2024
Общо	59086	58678	56596	57197	53428
Под 15	215	257	248	231	216
15 - 19	5755	5604	5521	5589	5603
20 - 24	9983	9984	9813	10206	9873
25 - 29	16486	15744	14637	14223	13134
30 - 34	16495	16780	15717	15588	13847
35 - 39	7857	8043	8265	8718	8224
40 - 44	1987	1959	1987	2166	2019
45 - 49	272	267	345	423	439
50 и повече	35	37	60	52	70
Непоказано	1	3	3	1	3
В градовете					
Общо	43829	43692	41986	42388	39483
Под 15	144	163	164	153	132
15 - 19	3246	3103	3077	3179	3183
20 - 24	6103	6098	6011	6298	5991
25 - 29	12283	11705	10886	10580	9763
30 - 34	13451	13825	12822	12591	11234
35 - 39	6654	6843	6975	7336	7015
40 - 44	1671	1679	1686	1829	1708
45 - 49	246	240	310	379	390
50 и повече	30	35	52	42	65
Непоказано	1	1	3	1	2
В селата					
Общо	15257	14986	14610	14809	13945
Под 15	71	94	84	78	84
15 - 19	2509	2501	2444	2410	2420
20 - 24	3880	3886	3802	3908	3882
25 - 29	4203	4039	3751	3643	3371
30 - 34	3044	2955	2895	2997	2613
35 - 39	1203	1200	1290	1382	1209
40 - 44	316	280	301	337	311
45 - 49	26	27	35	44	49
50 и повече	5	2	8	10	5
Непоказано	-	2	-	-	1

Смъртност

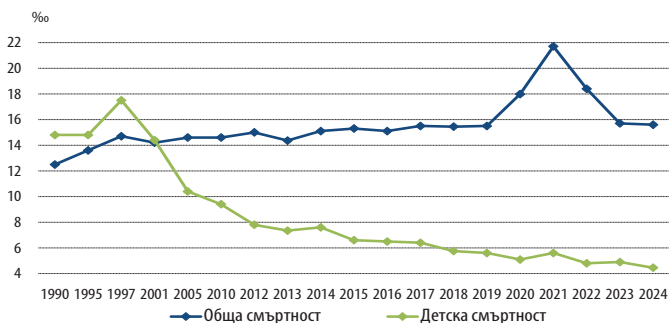
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Смъртността в страната се задържа на твърде високо ниво. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2024 г. е 15.6‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2024 г. е 4.5‰ при 4.9‰ за 2023 година. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

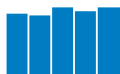
Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзrastова смъртност. За периода 2022 - 2024 г. тя е 71.89 години при мъжете и 79.28 години при жените.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

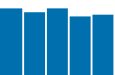

6. Умирения по възраст и местоживеене

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2020	2021	2022	2023	2024
Общо	124735	148995	118814	101006	100736
Под 1	301	326	274	281	238
1 - 4	64	72	71	71	73
5 - 9	36	61	40	42	40
10 - 14	66	63	64	70	42
15 - 19	124	145	126	115	139
20 - 24	194	243	174	171	162
25 - 29	242	346	236	206	238
30 - 34	468	594	409	396	360
35 - 39	821	963	780	680	644
40 - 44	1519	1710	1328	1131	1158
45 - 49	2554	3029	2270	2096	2039
50 - 54	3819	4709	3646	3223	3424
55 - 59	6153	7013	5192	4602	4682
60 - 64	9226	10945	8239	7215	7146
65 - 69	12852	15576	11800	10182	10339
70 - 74	17515	21825	16377	13594	13203
75 - 79	18001	22935	18090	15582	15980
80 - 84	20011	23514	18995	15733	15810
85 и повече	30769	34926	30703	25616	25019
В градовете					
Общо	79952	96424	76261	65195	65467
Под 1	196	195	166	178	152
1 - 4	43	48	49	47	48
5 - 9	26	38	27	32	30
10 - 14	40	46	46	44	31
15 - 19	84	92	91	78	100
20 - 24	126	159	117	125	119
25 - 29	159	227	162	142	176
30 - 34	341	419	278	280	246
35 - 39	605	689	572	485	452
40 - 44	1067	1234	913	799	814
45 - 49	1786	2124	1584	1429	1458
50 - 54	2589	3185	2442	2191	2329
55 - 59	4099	4680	3378	3010	3078
60 - 64	6185	7360	5367	4789	4611
65 - 69	8544	10421	7784	6660	6809
70 - 74	11320	14258	10678	8917	8650
75 - 79	11138	14408	11409	9916	10270
80 - 84	12303	14478	11599	9667	9823
85 и повече	19301	22363	19599	16406	16271
В селата					
Общо	44783	52571	42553	35811	35269
Под 1	105	131	108	103	86
1 - 4	21	24	22	24	25
5 - 9	10	23	13	10	10
10 - 14	26	17	18	26	11
15 - 19	40	53	35	37	39
20 - 24	68	84	57	46	43
25 - 29	83	119	74	64	62
30 - 34	127	175	131	116	114
35 - 39	216	274	208	195	192
40 - 44	452	476	415	332	344
45 - 49	768	905	686	667	581
50 - 54	1230	1524	1204	1032	1095
55 - 59	2054	2333	1814	1592	1604
60 - 64	3041	3585	2872	2426	2535
65 - 69	4308	5155	4016	3522	3530
70 - 74	6195	7567	5699	4677	4553
75 - 79	6863	8527	6681	5666	5710
80 - 84	7708	9036	7396	6066	5987
85 и повече	11468	12563	11104	9210	8748

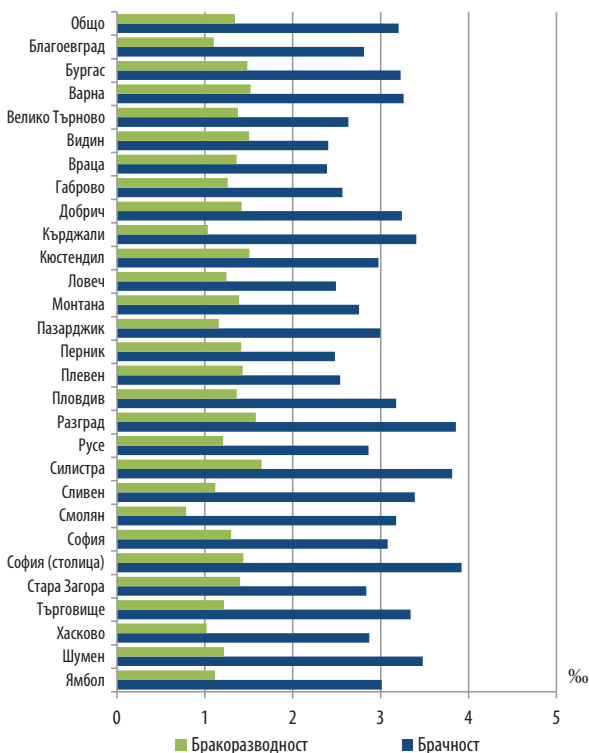
Брачност и бракоразводност

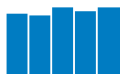
Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

През 2024 г. са регистрирани 20 643 юридически брака - с 1 157 по малко спрямо предходната година, а коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 3.2‰, при 3.4‰ през 2023 г.

Броят на регистрираните бракоразводи също бележи намаление спрямо 2023 г. - през 2024 г. са разтрогнати 8 650 брака, или с 438 по-малко от регистрираните през предходната година.

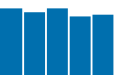
Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2024 г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2024 г. по статистически зони, статистически райони и по области

Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	20643	8650	3.2	1.3
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	1663	914	2.5	1.4
Видин	171	107	2.4	1.5
Враца	351	200	2.4	1.4
Ловеч	278	139	2.5	1.2
Монтана	313	158	2.8	1.4
Плевен	550	310	2.5	1.4
Северен централен	2052	935	3.0	1.4
Велико Търново	530	277	2.6	1.4
Габрово	242	119	2.6	1.3
Разград	386	158	3.9	1.6
Русе	535	226	2.9	1.2
Силистра	359	155	3.8	1.6
Североизточен	2732	1168	3.3	1.4
Варна	1421	663	3.3	1.5
Добрич	473	207	3.2	1.4
Търговище	318	116	3.3	1.2
Шумен	520	182	3.5	1.2
Югоизточен	2963	1288	3.1	1.4
Бургас	1248	574	3.2	1.5
Сливен	575	190	3.4	1.1
Стара Загора	821	406	2.8	1.4
Ямбол	319	118	3.0	1.1
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	7157	2784	3.5	1.4
Благоевград	806	316	2.8	1.1
Кюстендил	318	161	3.0	1.5
Перник	274	156	2.5	1.4
София	695	293	3.1	1.3
София (столица)	5064	1858	3.9	1.4
Южен централен	4076	1561	3.1	1.2
Кърджали	504	153	3.4	1.0
Пазарджик	672	260	3.0	1.2
Пловдив	2015	865	3.2	1.4
Смолян	290	72	3.2	0.8
Хасково	595	211	2.9	1.0

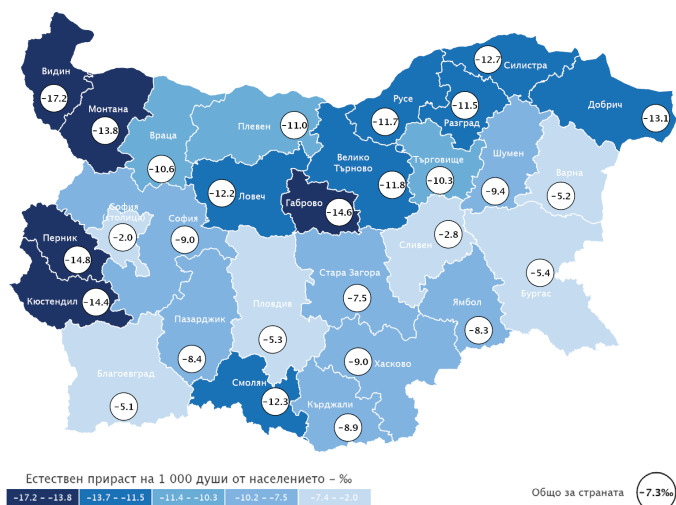

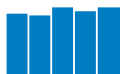
Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2024 година.

Най-малка по население е област Видин, в която живеят 70 542 души, или 1.1% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 1 295 931 души (20.1%). Четири са областите с население над 300 хил. души - София (столица), Пловдив, Варна и Бургас.

Фиг. 7. Естествен прираст на населението през 2024 г. по области
(На 1 000 души)

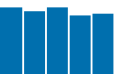

8. Население към 31.12.2024 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

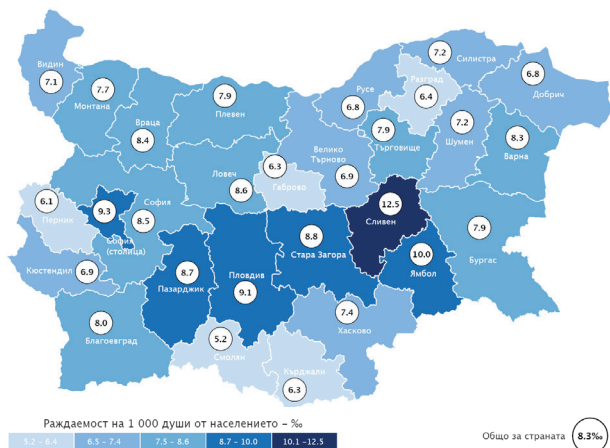
Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	6437360	3095140	3342220	4744111	2257769	2486342
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	655430	315729	339701	416446	198195	218251
Видин	70542	33785	36757	44608	21140	23468
Враца	146002	70619	75383	86509	41209	45300
Ловеч	110823	53598	57225	68328	32782	35546
Монтана	112737	54499	58238	71760	34283	37477
Плевен	215326	103228	112098	145241	68781	76460
Северен централен	673331	321820	351511	448857	211875	236982
Велико Търново	200413	95541	104872	140408	66185	74223
Габрово	93817	44504	49313	74521	35065	39456
Разград	99459	47655	51804	47155	22041	25114
Русе	186093	89062	97031	145128	69036	76092
Силистра	93549	45058	48491	41645	19548	22097
Североизточен	826742	397701	429041	616668	293338	323330
Варна	437521	210115	227406	369799	176375	193424
Добрич	145207	69335	75872	101283	47714	53569
Търговище	94735	45968	48767	53171	25280	27891
Шумен	149279	72283	76996	92415	43969	48446
Югоизточен	952383	457894	494489	688065	326833	361232
Бургас	388919	186442	202477	297995	141017	156978
Сливен	169299	81670	87629	110065	52307	57758
Стара Загора	288736	138719	150017	206281	98245	108036
Ямбол	105429	51063	54366	73724	35264	38460
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2022982	972608	1050374	1699460	811995	887465
Благоевград	286333	138888	147445	172446	82238	90208
Кюстендил	106131	50908	55223	72892	34603	38289
Перник	109886	52467	57419	86013	40680	45333
София	224701	109802	114899	135204	65241	69963
София (столица)	1295931	620543	675388	1232905	589233	643672
Южен централен	1306492	629388	677104	874615	415533	459082
Кърджали	149478	73371	76107	60832	28990	31842
Пазарджик	223494	108737	114757	137894	66201	71693
Пловдив	635630	303208	332422	475465	224404	251061
Смолян	90534	43281	47253	52080	24723	27357
Хасково	207356	100791	106565	148344	71215	77129

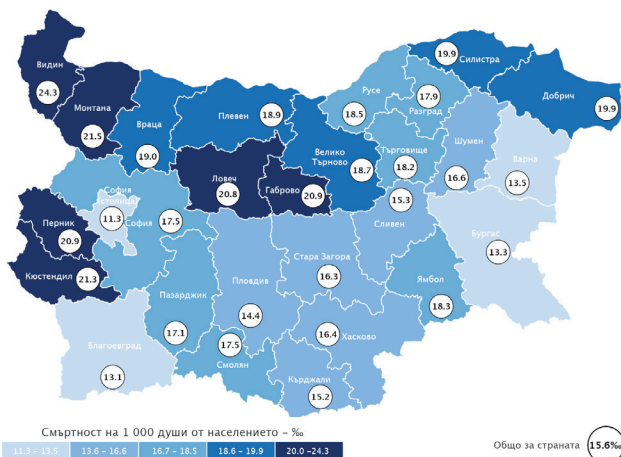
Раждаемост и смъртност по области

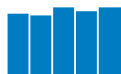
В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен и Ямбол. С най-ниска раждаемост през 2024 г. са областите Смолян и Перник. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2024 г. се отличават областите Видин, Монтана и Кюстендил, като най-нисък е този показател в област София (столица).

Фиг. 8. Раждаемост по области през 2024 година
(На 1000 души)

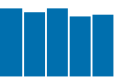
Фиг. 9. Смъртност по области през 2024 година
(На 1000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2024 г. по статистически зони, статистически райони и по области

Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Раждае- мост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо	53428	100736	-47308	8.3	15.6	-7.3
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	5269	13376	-8107	8.0	20.3	-12.3
Видин	507	1731	-1224	7.1	24.3	-17.2
Враца	1233	2793	-1560	8.4	19.0	-10.6
Ловеч	955	2318	-1363	8.6	20.8	-12.2
Монтана	870	2440	-1570	7.7	21.5	-13.8
Плевен	1704	4094	-2390	7.9	18.9	-11.0
Северен централен	4597	12858	-8261	6.8	19.0	-12.2
Велико Търново	1398	3765	-2367	6.9	18.7	-11.8
Габрово	599	1967	-1368	6.3	20.9	-14.6
Разград	642	1795	-1153	6.4	17.9	-11.5
Русе	1277	3455	-2178	6.8	18.5	-11.7
Силистра	681	1876	-1195	7.2	19.9	-12.7
Североизточен	6456	13021	-6565	7.8	15.8	-8.0
Варна	3632	5897	-2265	8.3	13.5	-5.2
Добрич	993	2907	-1914	6.8	19.9	-13.1
Търговище	754	1729	-975	7.9	18.2	-10.3
Шумен	1077	2488	-1411	7.2	16.6	-9.4
Югоизточен	8760	14394	-5634	9.2	15.1	-5.9
Бургас	3037	5152	-2115	7.9	13.3	-5.4
Сливен	2117	2590	-473	12.5	15.3	-2.8
Стара Загора	2546	4719	-2173	8.8	16.3	-7.5
Ямбол	1060	1933	-873	10.0	18.3	-8.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	17664	26850	-9186	8.7	13.3	-4.6
Благоевград	2303	3759	-1456	8.0	13.1	-5.1
Кюстендил	735	2277	-1542	6.9	21.3	-14.4
Перник	674	2306	-1632	6.1	20.9	-14.8
София	1927	3944	-2017	8.5	17.5	-9.0
София (столица)	12025	14564	-2539	9.3	11.3	-2.0
Южен централен	10682	20237	-9555	8.2	15.5	-7.3
Кърджали	927	2250	-1323	6.3	15.2	-8.9
Пазарджик	1943	3846	-1903	8.7	17.1	-8.4
Пловдив	5804	9144	-3340	9.1	14.4	-5.3
Смолян	479	1599	-1120	5.2	17.5	-12.3
Хасково	1529	3398	-1869	7.4	16.4	-9.0

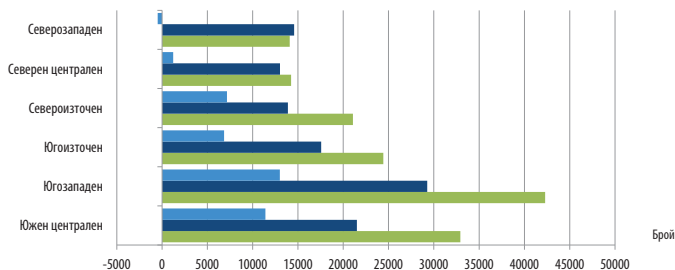

Миграция на населението

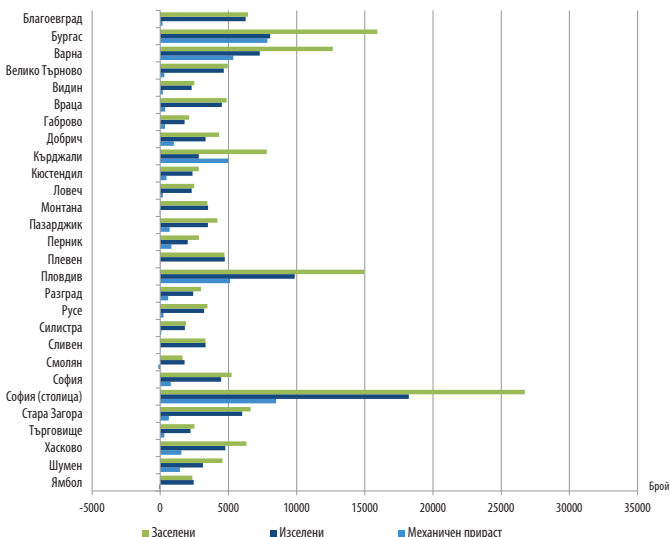
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната, от страната в чужбина или от чужбина в страната.

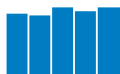
През 2024 г. най-голям механичен прираст има в областите Кърджали (28.6%), Бургас (17.0%) и Варна (12.9%). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-5.0%) и Монтана (-1.9%).

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2024 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2024 г. по области

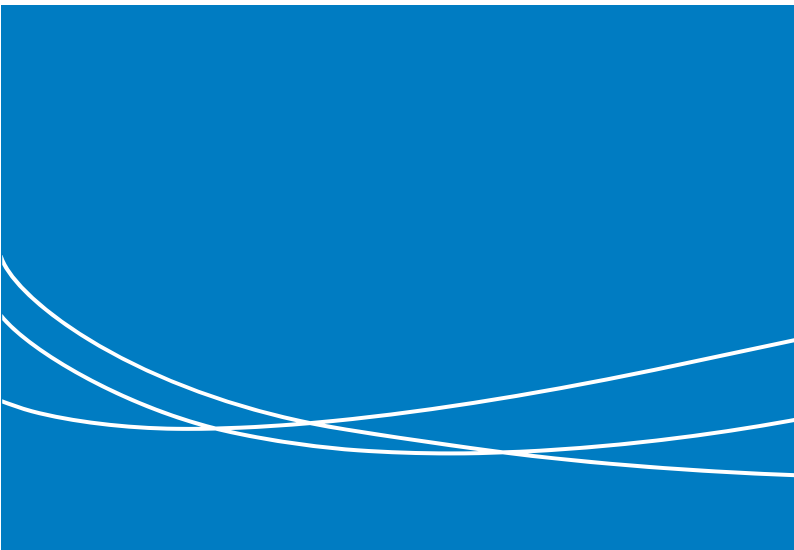
10. Механично движение на населението през 2024 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

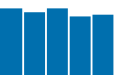
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	149022	109835	39187
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	14085	14572	-487
Видин	1788	1795	-7
Враца	3542	3599	-57
Ловеч	2337	2376	-39
Монтана	2506	2725	-219
Плевен	3912	4077	-165
Северен централен	14250	13017	1233
Велико Търново	4542	3994	548
Габрово	1979	1656	323
Разград	2307	2391	-84
Русе	3481	3040	441
Силистра	1941	1936	5
Североизточен	21072	13899	7173
Варна	11921	6326	5595
Добрич	3161	2675	486
Търговище	2102	2001	101
Шумен	3888	2897	991
Югоизточен	24416	17566	6850
Бургас	13572	6984	6588
Сливен	2695	2974	-279
Стара Загора	6156	5597	559
Ямбол	1993	2011	-18
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	42279	29278	13001
Благоевград	5806	5094	712
Кюстендил	2153	2153	0
Перник	2293	1807	486
София	4395	4097	298
София (столица)	27632	16127	11505
Южен централен	32920	21503	11417
Кърджали	7400	3161	4239
Пазарджик	3420	3284	136
Пловдив	14350	8966	5384
Смолян	1317	1770	-453
Хасково	6433	4322	2111

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

Повече информация за прекъсване на динамичните редове и съпоставимостта на данните от наблюдението на работната сила може да се намери на Интернет страницата на НСИ, раздел „Пазар на труда“, Наблюдение на работната сила, „Метаданни и методология“: <https://nsi.bg/bg/node/4002/>.

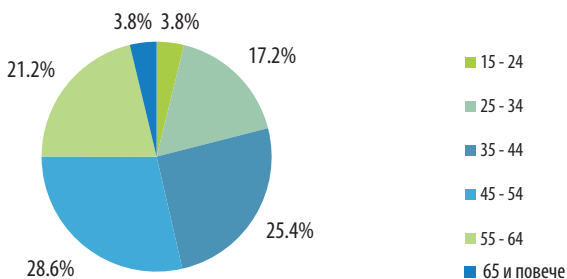
Работна сила

Работна сила (икономически активни лица) са лицата, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

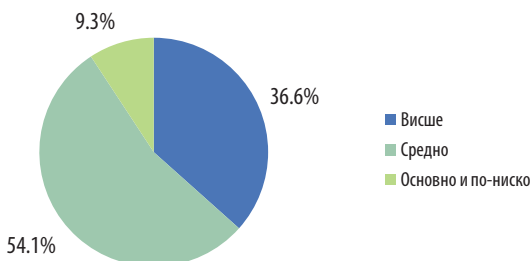
Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от общото население (в съответната група).

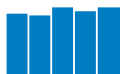
Източник на данните е Наблюдение на работната сила.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2024 година

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2024 година

1. Работна сила

(Хиляди)

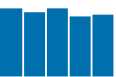
	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	3290.3	3034.0	3067.8	3064.3	3060.3
По местоживееене					
В градовете	2532.1	2348.3	2381.8	2372.1	2364.6
В селата	758.2	685.6	686.0	692.1	695.7
По пол					
Мъже	1772.4	1622.9	1632.0	1625.1	1625.5
Жени	1518.0	1411.0	1435.9	1439.1	1434.8
По възрастови групи					
15 - 64	3190.4	2939.6	3067.8	2951.4	2945.6
15 - 24	134.1	106.9	120.9	123.2	117.4
25 - 34	675.9	571.7	552.7	534.9	525.8
35 - 44	871.3	786.8	783.7	774.4	776.8
45 - 54	877.1	845.5	867.0	874.1	875.7
55 - 64	632.1	628.8	641.2	644.8	649.9
65 и повече	99.9	94.3	102.4	112.9	114.7
По степени на образование					
Висше	1053.4	997.4	1000.6	1017.8	1120.3
Средно	1830.5	1682.8	1722.8	1722.6	1657.0
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1063.3	958.8	972.3	980.3	935.5
Основно и по-ниско	406.5	353.8	344.5	323.9	283.1

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	72.2	72.3	73.7	73.9	74.0
По местоживееене					
В градовете	74.4	74.8	76.1	76.2	76.1
В селата	65.9	64.7	66.4	67.0	67.6
По пол					
Мъже	76.8	76.4	77.4	77.3	77.6
Жени	67.6	68.0	70.0	70.4	70.4
По възрастови групи					
15 - 24	21.9	19.6	21.7	21.4	19.7
25 - 34	79.3	80.1	81.6	82.6	84.4
35 - 44	86.8	86.3	87.6	87.9	88.9
45 - 54	87.2	87.0	87.8	88.0	88.7
55 - 64	67.1	67.9	70.8	72.1	72.2

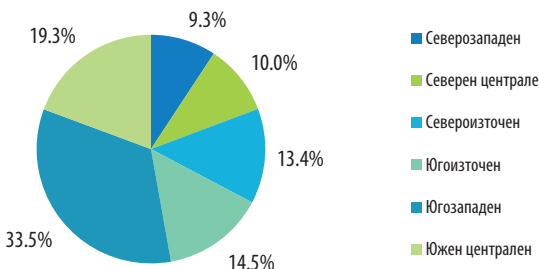
¹ Прекъсване на динамичния ред.

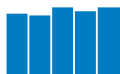

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на възраст 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

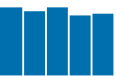
Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2024 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2024 година

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	2945.6	74.0
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	272.8	70.5
Видин	29.5	72.9
Враца	60.8	68.3
Ловеч	41.8	64.8
Монтана	43.3	64.9
Плевен	97.4	77.2
Северен централен	295.0	72.9
Велико Търново	87.7	73.3
Габрово	43.1	79.0
Разград	42.2	68.4
Русе	85.0	75.1
Силистра	37.0	66.5
Североизточен	396.2	77.2
Варна	224.1	81.2
Добрич	60.8	69.3
Търговище	42.5	73.3
Шумен	68.7	75.1
Югоизточен	426.2	74.2
Бургас	177.5	74.3
Сливен	69.3	69.9
Стара Загора	131.4	75.2
Ямбол	48.0	78.5
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	985.8	75.9
Благоевград	138.5	76.6
Кюстендил	43.8	69.6
Перник	50.6	75.2
София	103.2	74.2
София (столица)	649.6	76.6
Южен централен	569.7	71.1
Кърджали	58.3	65.0
Пазарджик	98.3	71.7
Пловдив	286.0	72.3
Смолян	42.2	77.0
Хасково	84.8	68.5

Заетост

Заети лица - лицата на възраст 15 - 89 навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа, дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради:

- годишен отпуск, болест, отпуск за бременност, раждане и отглеждане на дете до навършване на 2-годишна възраст (включително отпуск на бащата при раждане на дете), гъвкав график на работното време;

- участие в обучение, свързано с работата;

- сезонност на работата, ако продължават редовно да извършват дейности, свързани с работата и извън активния сезон;

- друго отсъствие (включително неплатен отпуск за гледане на дете между 2- и 8-годишна възраст), ако очакваната му продължителност е 3 месеца или по-малко.

Лицата, произвеждащи селскостопански продукти, се считат за заети, ако основната част от продукцията е предназначена за продажба или за размяна.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия, фирми, стопанства или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

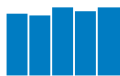
Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна практика, работят под аренда или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

Наети са лицата, извършващи в общественния сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

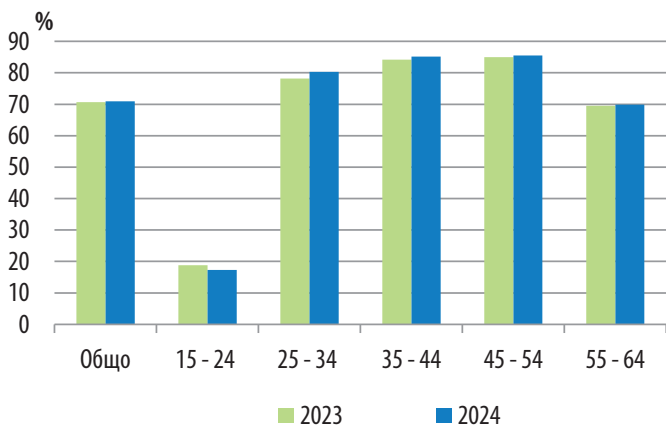
Неплатени семейни работници са лицата, които работят без формално заплащане в предприятие или стопанство на родствено лице.

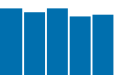
Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от общото население (в съответната група).

Източник на данните е Наблюдение на работната сила.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по възраст

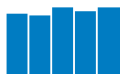

4. Заети лица

(Хиляди)

	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	3121.7	2877.2	2940.6	2931.9	2932.9
По местоживее					
В градовете	2429.4	2250.9	2302.8	2289.5	2289.6
В селата	692.3	626.3	637.8	642.4	643.3
По пол					
Мъже	1676.1	1535.6	1561.1	1553.5	1554.1
Жени	1445.6	1341.6	1379.5	1378.4	1378.7
По възрастови групи					
15 - 64	3024.3	2785.4	2840.7	2821.7	2820.8
15 - 24	115.0	90.0	108.0	108.3	102.9
25 - 34	634.7	536.1	522.6	506.0	499.8
35 - 44	828.9	750.4	756.4	741.7	744.7
45 - 54	840.7	808.3	835.1	843.9	844.5
55 - 64	605.1	600.6	618.7	621.8	628.8
65 и повече	97.4	91.8	99.9	110.2	112.1
По степени на образование					
Висше	1027.5	978.4	984.8	998.7	1102.2
Средно	1744.3	1601.4	1655.0	1651.4	1588.6
в т.ч. с придобита професионална					
квалификация	1013.6	916.7	937.0	944.2	902
Основно и по-ниско	349.9	297.5	300.8	281.8	242.1
По статус в заетостта					
Работодатели	112.0	107.8	114.8	119.6	142.8
Самостоятелно заети,					
без наети лица	214.7	195.1	199.2	198.1	197.2
Наети в частния сектор	2090.8	1933.0	2012.4	2003.2	1950.6
Наети в общественния сектор	685.3	625.3	599.0	597.6	632.1
Неплатени семейни работници	18.9	16.1	15.1	13.4	10.1

¹ Прекъсване на динамичния ред.

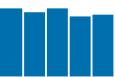

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	68.5	68.5	70.6	70.7	70.9
По местоживеене					
В градовете	71.3	71.7	73.6	73.5	73.7
В селата	60.1	59.0	61.7	62.1	62.4
По пол					
Мъже	72.5	72.3	74.0	73.9	74.1
Жени	64.3	64.6	67.2	67.4	67.6
По възрастови групи					
15 - 24	18.8	16.5	19.4	18.8	17.3
25 - 34	74.4	75.1	77.1	78.2	80.3
35 - 44	82.6	82.3	84.6	84.2	85.2
45 - 54	83.6	83.2	84.6	85.0	85.5
55 - 64	64.2	64.8	68.3	69.5	69.9

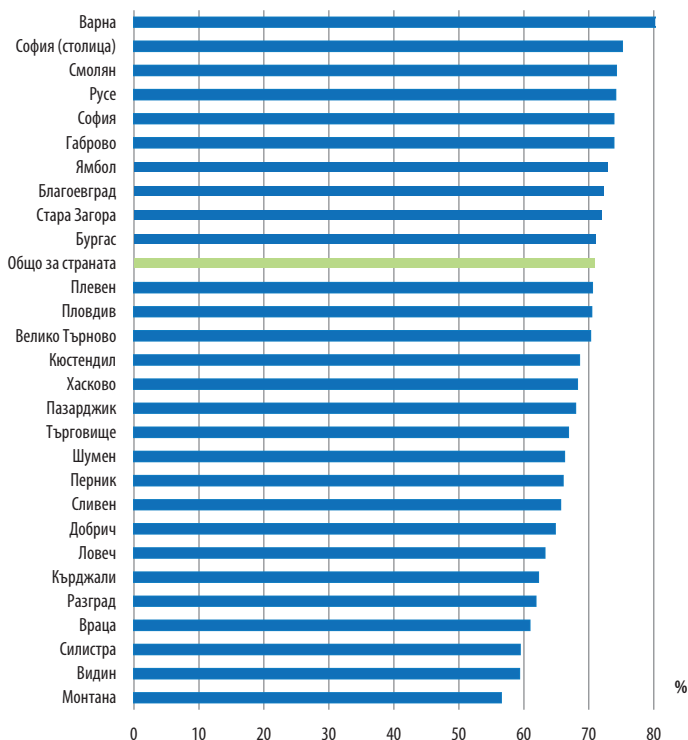
¹ Прекъсване на динамичния ред.

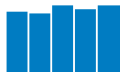

Заетост по области

Заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

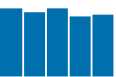
Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2024 г.

6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2024 година

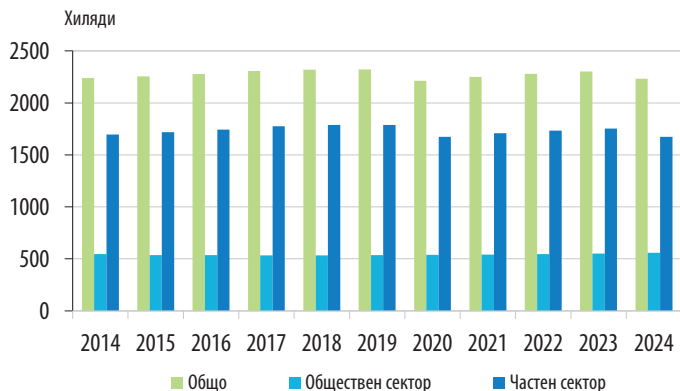
Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	2820.8	70.9
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	245.5	63.5
Видин	24.0	59.3
Враца	54.3	60.9
Ловеч	40.7	63.2
Монтана	37.7	56.5
Плевен	88.9	70.5
Северен централен	279.2	69.0
Велико Търново	84.0	70.2
Габрово	40.2	73.8
Разград	38.1	61.8
Русе	83.8	74.1
Силистра	33.0	59.4
Североизточен	380.2	74.1
Варна	223.9	81.1
Добрич	56.9	64.8
Търговище	38.7	66.8
Шумен	60.6	66.2
Югоизточен	405.2	70.6
Бургас	169.7	71.0
Сливен	65.0	65.6
Стара Загора	125.9	72.0
Ямбол	44.7	72.9
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	957.9	73.8
Благоевград	130.8	72.3
Кюстендил	43.1	68.5
Перник	44.4	66.0
София	102.6	73.8
София (столица)	636.8	75.1
Южен централен	552.8	69.0
Кърджали	55.9	62.2
Пазарджик	93.0	67.9
Пловдив	278.8	70.4
Смолян	40.7	74.2
Хасково	84.3	68.2

Наети лица

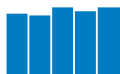
Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

Икономически дейности	(Среден годишен брой)					
	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Общо	2302922	2231677	550445	558399	1752477	1673278
Селско, горско и рибно стопанство	65424	63452	11099	10687	54325	52765
Добивна промишленост	18433	18055	6866	6593	11567	11462
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	82045	81351	214	74	81831	81277
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	70201	64205	..	..	..	..
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	27265	26046	100	113	27165	25933
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2374	2341	-	-	2374	2341

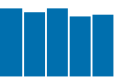

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Производство на химични продукти	13977	13960	-	-	13977	13960
Производство на лекарствени вещества и продукти	7695	7812	..	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	49418	48202	..	..	..	..
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	63821	64914	..	..	..	..
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	10392	10059	..	..	..	..
Производство на електрически съоръжения	25945	24088	-	-	25945	24088
Производство на машини с общо и специално предназначение	31021	29717	-	-	31021	29717
Производство на превозни средства	32005	28888	-	-	32005	28888
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	43162	40457	928	888	42234	39569
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	28940	28375	13771	13674	15169	14701
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36780	36375	22314	22658	14466	13717
Строителство	131526	122455	2167	2004	129359	120451
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	374433	372329	325	244	374108	372085
Транспорт, складиране и пощи	144963	137003	41013	40267	103950	96736
Хотелиерство и ресторантьорство	113950	99595	3852	3944	110098	95651
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	11245	10316	2700	2739	8545	7577
Далекосъобщения	17394	17389	..	..	..	..
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	101277	98365	..	..	..	..
Финансови и застрахователни дейности	55315	54214	1561	1392	53754	52822
Операции с недвижими имоти	22331	20402	2311	2376	20020	18026
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	46915	44048	920	880	45995	43168
Научноизследователска и развойна дейност	12583	13073	7820	8034	4763	5039
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	27145	24345	140	96	27005	24249
Административни и спомагателни дейности	112059	105973	17292	17885	94767	88088
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	111689	112701	111689	112701	x	x
Образование	166480	165942	155793	155703	10687	10239
Хуманно здравеопазване	112636	110450	70585	69129	42051	41321
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	57670	66350	54377	63075	3293	3275
Култура, спорт и развлечения	37190	35524	15033	14998	22157	20526
Други дейности, н.д.	37223	32906	1212	1277	36011	31629

Безработица

Безработни са лицата на възраст 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, включително наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

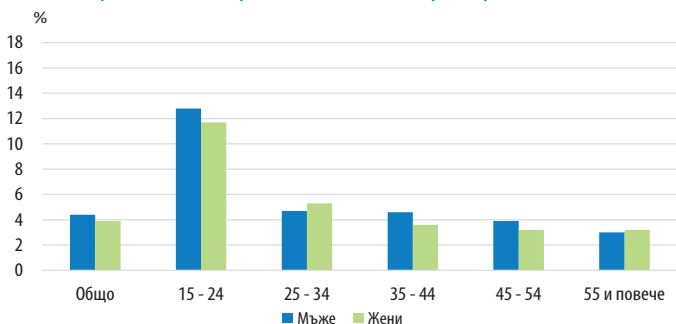
Продължителността на безработицата се определя от по-краткия от следните два периода:

- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

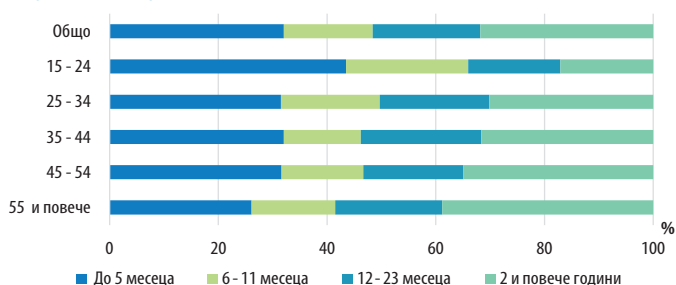
Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдение на работната сила.

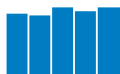
Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Коефициенти на безработица по пол и възраст през 2024 година

Фиг. 8. Структура на безработните лица по възраст и продължителност на безработицата през 2024 година

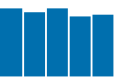

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	168.6	156.7	127.3	132.4	127.4
По местоживееене					
В градовете	102.7	97.4	79.0	82.6	75.0
В селата	65.9	59.3	48.2	49.8	52.4
По пол					
Мъже	96.3	87.3	70.8	71.7	71.4
Жени	72.3	69.4	56.4	60.7	56.1
По възрастови групи					
15 - 64	166.1	154.2	124.7	129.7	124.8
15 - 24	19.1	16.9	12.8	14.9	14.5
25 - 34	41.2	35.6	30.1	28.9	26.0
35 - 44	42.4	36.3	27.3	32.8	32.1
45 - 54	36.4	37.2	31.9	30.2	31.2
55 и повече	29.6	30.7	25.1	25.6	23.7
По степени на образование					
Висше	25.9	19.0	15.8	19.1	18.1
Средно	86.2	81.4	67.8	71.2	68.4
в т.ч. с придобита професионална квалификация	49.6	42.2	35.2	36.0	33.5
Основно и по-ниско	56.5	56.3	43.7	42.1	41.0
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	63.9	48.6	38.2	40.8	40.8
6 - 11 месеца	28.8	30.2	20.2	22.3	20.9
12 - 23 месеца	27.1	34.8	28.9	27.3	25.2
2 и повече години	48.8	43.1	39.9	42.0	40.5
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	220.3	157.3	153.9	158.2	148.2

¹ Прекъсване на динамичния ред.

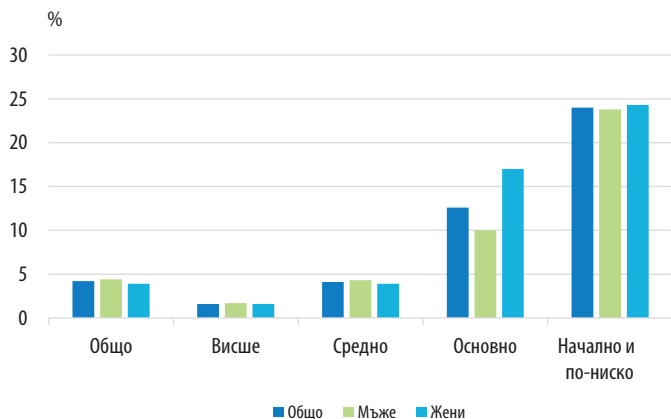
Коефициент на безработица

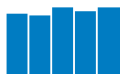
Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица) на възраст 15 - 74 навършени години, които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица по пол и степен на образование през 2024 година

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

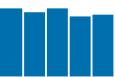
	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	5.1	5.2	4.1	4.3	4.2
По местоживеене					
В градовете	4.1	4.1	3.3	3.5	3.2
В селата	8.7	8.6	7.0	7.2	7.5
По пол					
Мъже	5.4	5.4	4.3	4.4	4.4
Жени	4.8	4.9	3.9	4.2	3.9
По възрастови групи					
15 - 64	5.2	5.2	4.2	4.4	4.2
15 - 24	14.2	15.8	10.6	12.1	12.3
25 - 34	6.1	6.2	5.4	5.4	4.9
35 - 44	4.9	4.6	3.5	4.2	4.1
45 - 54	4.1	4.4	3.7	3.5	3.6
55 и повече	4.0	4.2	3.4	3.4	3.1
Коефициент на продължителна безработица	2.3	2.6	2.2	2.3	2.1

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

	2020	2021 ¹	2022	2023	2024
Общо	63.9	55.0	48.8	38.3	24.2
По местоживеене					
В градовете	33.0	27.2	24.0	16.9	9.6
В селата	30.9	27.8	24.8	21.4	14.6
По пол					
Мъже	33.9	30.6	24.4	22.0	14.0
Жени	30.0	24.4	24.3	16.3	10.2
По възрастови групи					
15 - 64	61.7	52.5	46.9	37.0	23.2
15 - 24	9.9	8.6	7.0	7.1	4.6
25 - 34	13.7	11.8	10.0	8.1	4.3
35 - 44	12.0	11.6	9.9	5.9	4.9
45 - 54	13.6	10.8	11.3	8.1	4.1
55 и повече	14.7	12.1	10.7	9.0	6.3
По степени на образование					
Висше	(2.5)	(2.6)	(2.2)	(1.4)	(1.3)
Средно	18.8	16.7	16.9	15.1	7.6
в т.ч. с придобита професионална квалификация	9.6	8.5	7.7	6.7	4.5
Основно и по-ниско	42.7	35.7	29.7	21.8	15.3

¹ Прекъсване на динамичния ред.

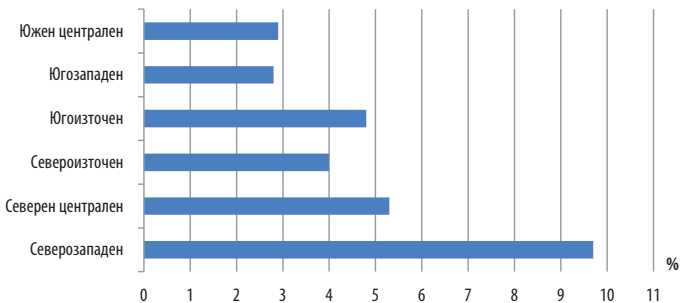

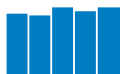
Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

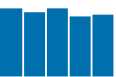
Фиг. 10. Коефициенти на безработица по статистически райони през 2024 година

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2024 година

Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	127.4	4.2	148.2
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	27.8	9.7	25.4
Видин	5.7	18.7	3.8
Враца	6.6	10.4	5.9
Ловеч	(1.0)	(2.4)	3.5
Монтана	5.8	12.7	5.2
Плевен	8.7	8.4	7.0
Северен централен	16.1	5.3	18.7
Велико Търново	3.8	4.2	4.5
Габрово	2.8	6.4	1.6
Разград	4.3	9.9	4.0
Русе	(1.2)	(1.3)	4.7
Силистра	4.0	10.1	3.9
Североизточен	16.5	4.0	20.2
Варна	(0.2)	(0.1)	7.0
Добрич	4.0	6.3	3.2
Търговище	4.1	9.1	3.6
Шумен	8.3	11.2	6.4
Югоизточен	21.5	4.8	20.6
Бургас	7.9	4.3	8.8
Сливен	4.5	6.3	4.4
Стара Загора	5.5	4.0	5.1
Ямбол	3.6	7.0	2.2
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	28.3	2.8	31.3
Благоевград	7.8	5.5	11.4
Кюстендил	(0.8)	(1.7)	3.1
Перник	6.4	11.7	1.9
София	(0.6)	(0.6)	4.0
София (столица)	12.8	1.9	11.0
Южен централен	17.2	2.9	32.2
Кърджали	(2.6)	(4.2)	4.3
Пазарджик	5.3	5.3	7.5
Пловдив	7.3	2.4	11.3
Смолян	(1.6)	(3.6)	3.5
Хасково	(0.5)	(0.5)	5.5

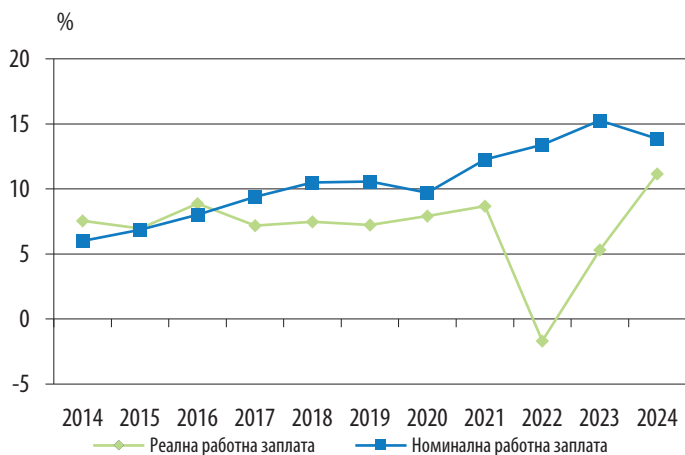

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на наетите.

Средната брутна годишна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

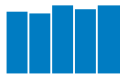
Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Общо	24485	27881	25083	28805	24295	27569
Селско, горско и рибно стопанство	17604	19628	23837	23105	16313	18913
Добивна промишленост	33602	33577	35863	32854	32243	33993
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	19488	21845	23398	19179	19478	21847
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	13368	14904	..	..	13356	14880
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	17548	20629	14715	17121	17559	20644

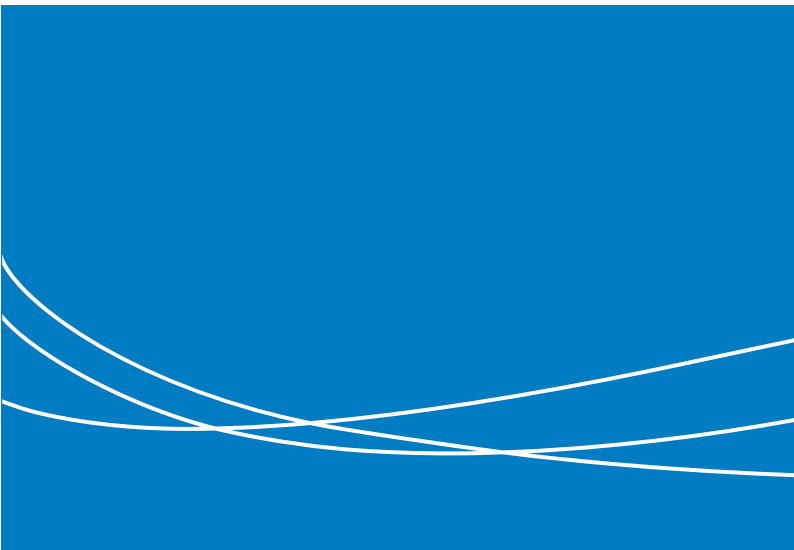
12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	40259	43231	-	-	40259	43231
Производство на химични продукти	25632	28516	-	-	25632	28516
Производство на лекарствени вещества и продукти	24489	27943	..	..	24158	27431
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	19906	22648	..	..	19905	22648
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	23857	25263	..	..	24117	25393
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	29418	32011	..	..	29418	32046
Производство на електрически съоръжения	24113	26415	-	-	24113	26415
Производство на машини с общо и специално предназначение	24386	25941	-	-	24386	25941
Производство на превозни средства	23466	26211	-	-	23466	26211
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	22681	26787	22115	26472	22694	26795
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	38358	39995	45030	49754	32283	30893
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	18123	20603	16771	19442	20213	22524
Строителство	18700	21963	20388	22477	18671	21954
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	21137	24408	24426	28715	21134	24405
Транспорт, складиране и пощи	19879	23588	24570	29000	18008	21314
Хотелиерство и ресторантьорство	14605	17665	17354	20757	14507	17534
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	31785	34240	26060	28858	33609	36209
Далекосъобщения	37921	42815	..	..	37926	42821
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	66365	70067	51090	51641	66515	70267
Финансови и застрахователни дейности	35992	41044	56535	65191	35365	40383
Операции с недвижими имоти	21773	25638	17137	19721	22320	26434
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	30563	35065	25301	30509	30673	35161
Научноизследователска и развойна дейност	37319	44510	22734	30905	62008	67344
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	35872	40316	19930	24359	35958	40381
Административни и спомагателни дейности	20436	23119	12345	14677	21937	24861
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	28238	32822	28238	32822	x	x
Образование	26188	30202	26301	30361	24498	27737
Хуманно здравеопазване	29592	35154	28511	33427	31449	38128
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	14927	17731	14837	17710	16429	18138
Култура, спорт и развлечения	20578	24164	19093	23365	21605	24759
Други дейности, н.д.	15366	19219	16080	18109	15341	19264

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

Видове образователни институции

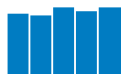
Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

От учебната 2021/2022 година Националният статистически институт (НСИ) премина към използването на административни данни за предучилищното и училищното образование, а от 2023/2024 година - и за висшето образование. Данните за предучилищното и училищното образование се получават от Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование, а тези за висшето образование - от Регистъра на действащите, прекъсналите и завършилите студенти и докторанти, поддържан от Националния център за информация и документация (НАЦИД). И двете системи функционират под ръководството на Министерството на образованието и науката (МОН).

Видове образователни институции:

- Детски градини;
- Училища¹ (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VII клас), обединени (I - X клас), гимназии (VIII - XII клас), средни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на степен професионална квалификация);
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение;
- Професионални колежи, провеждащи програми с прием след средно образование;
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и до учебната 2021/2022 година вкл. частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

¹ Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

1. Учебни институции по вид и форма на собственост

(Брой)

	2021/2022		2022/2023		2023/2024		2024/2025	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	4536	544	4533	549	4509	526	4521	548
Детски градини	1817	117	1817	119	1827	123	1830	125
Училища¹	2352	104	2347	108	2341	108	2329	107
Начални (I - IV кл.)	126	7	127	8	128	9	129	10
Основни (I - VII кл.)	1136	34	1128	35	1123	33	1110	30
Обединени (I - X кл.)	75	-	75	-	74	-	70	-
Гимназии (VIII - XII кл.)	116	20	116	19	115	19	114	18
Средни (I - XII кл.)	503	35	504	37	499	33	505	36
Училища по изкуствата	21	-	21	-	21	-	21	-
Спортни училища	25	-	25	-	25	-	25	-
Професионални гимназии	350	8	351	9	356	14	355	13
Професионални колежи след средно образование	21	19	22	19	19	16	17	13
Центрове за професионално обучение²	292	288	296	290	271	266	294	290
Висши училища³	54	16	51	13	51	13	51	13
Университети и специализирани висши училища	50	12	48	10	48	10	48	10
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	17	-	17	-	16	-	16	-
Самостоятелни колежи	4	4	3	3	3	3	3	3

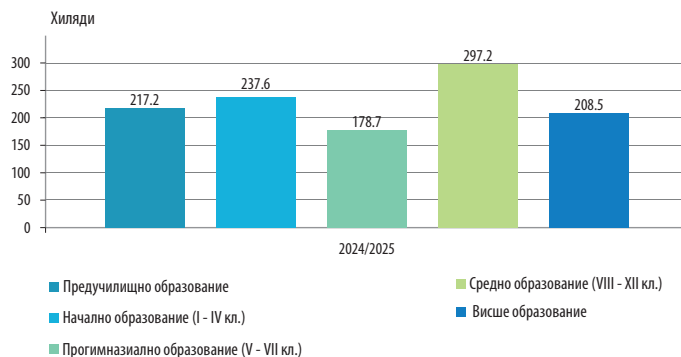
¹ Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.² Центрове, провеждащи обучение по програми за придобиване на степен на професионална квалификация.³ След промяна в Закон за вероизповеданията, от учебната 2022/2023 г. трите духовни висши училища не попадат в обхвата на изследването.

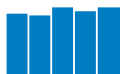
Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО), ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини и подготвителни групи в училищата (образователна степен МСКО - 0);
- Начален и прогимназиален етап на основното образование и средно образование във всички видове училища (образователни степени МСКО - 1, 2 и 3);
- Професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователна степен МСКО - 4);
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение и училища (образователни степени МСКО - 2 и 3);
- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7);
- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

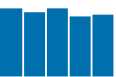
(Брой)

	2021/2022 ¹		2022/2023		2023/2024 ^{2,3}		2024/2025	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1159605	53650	1155980	53801	1132983	50482	1152177	56627
Предучилищно образование (МСКО - 0)	214847	5569	216481	5977	216857	6129	217247	6596
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	233548	4880	232742	5141	234521	5206	237579	5455
Прогимназиално образование (V - VII клас, МСКО - 2)	195109	3430	189779	3743	182691	3790	178692	3816
Средно образование (VIII - XII клас, МСКО - 3)	280039	5121	286766	5680	293779	6246	297227	6480
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	3380	2907	3711	2671	3464	2555	3660	3128
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	2429	2073	2092	1604	2258	1832	2904	2543
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	2559	1918	2476	1652	3034	2277	5535	4825
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	586	380	603	456	682	454	787	529
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	127	127	-	-	-	-	-	-
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	226981	27245	221330	26877	195697	21993	208546	23255
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	7799	1430	6783	1188	6321	1098	6422	1130
Образователно-квалификационни степени „бакалавър“ (МСКО - 6)	139000	18596	135947	18558	123335	16304	130911	16638
Образователно-квалификационни степени „магистър“ (МСКО - 7)	73640	6940	72052	6842	60857	4442	66184	5299
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	6542	279	6548	289	5184	149	5029	188

¹ Прекъсване на динамичния ред за предучилищното и училищното образование поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

² Прекъсване на динамичния ред за висшето образование поради промяна на източника на данни и методологията.

³ Данните за образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8) за 2023 г. са ревизирани.

Преподаватели

Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове, независимо дали са пълно или непълно заети.

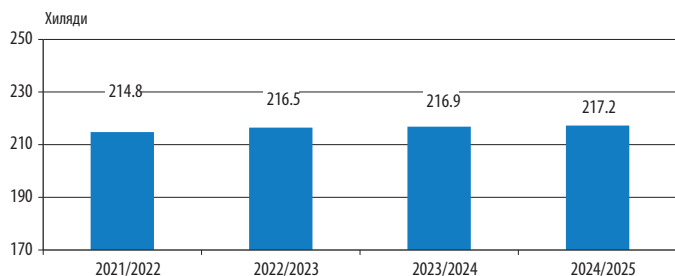
Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, заместник-директори с преподавателска заетост.

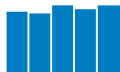
В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Предучилищно образование

Детските градини и предучилищните групи в училищата, обхващат децата на възраст 3 - 6 години.

Фиг. 3. Децата в предучилищно образование

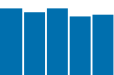

3. Предучилищно образование

(Брой)

	2021/2022 ¹	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Детски градини	1817	1817	1827	1830
Педагогически персонал	19975	19747	20001	20907
в т.ч. детски учители	18726	18830	19236	18022
Деца	214847	216481	216857	217247
в т.ч. момичета	104332	105234	105281	105575

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни.

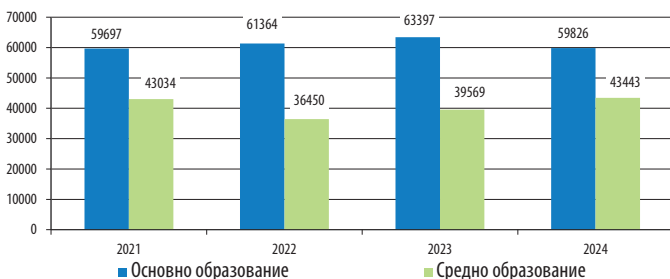

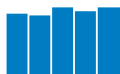
Училищно образование

Данните за броя на учениците са представени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

Фиг. 4. Завършили основно и средно образование

4. Ученици по групи класове

(Брой)

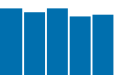
	2021/2022 ¹	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Общо	708696	709287	710991	713498
I - IV кл.	233548	232742	234521	237579
V - VII кл.	195109	189779	182691	178692
VIII - XII кл.	280039	286766	293779	297227

5. Завършили основно и средно образование

(Брой)

	2021 ¹	2022	2023	2024
Основно образование	59697	61364	63397	59826
Средно образование	43034	36450	39569	43443

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

Професионално обучение

Обучението за придобиване на степен професионална квалификация се осъществява в професионални паралелки.

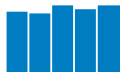
В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по области на образованието е представено според Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

Завършилите средно образование и придобили II или III степен професионална квалификация имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 5. Структура на учащите по области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2024/2025 година

6. Учащи в професионалните програми по степен на професионална квалификация и области на образованието през учебната 2024/2025 година
(Брой)

Области на образованието	Общо	Степен на професионална квалификация			
		I	II	III	IV
Общо	170177	4061	28575	136754	787
Изкуства	18276	-	215	18057	4
Хуманитарни науки	140	-	-	140	-
Журналистика, масова комуникация и информация	63	-	-	63	-
Стопанско управление и администрация	17023	76	2240	14687	20
Физически науки	8	-	-	8	-
Информатика	24329	504	2134	21691	-
Техника	39988	594	7014	32267	113
Производство и преработка	10710	958	3514	6238	-
Архитектура и строителство	7092	213	762	6117	-
Селско, горско и рибно стопанство	13188	563	2578	10047	-
Ветеринарна медицина	1086	-	-	1086	-
Здравеопазване	1726	-	935	664	127
Социални услуги	992	-	229	763	-
Услуги за личността	31455	1153	8502	21549	251
Транспорт	3464	-	452	3012	-
Опазване на околната среда	304	-	-	304	-
Обществена сигурност и безопасност	333	-	-	61	272

7. Завършили професионални програми през 2024 г. по степен на професионална квалификация и области на образованието
(Брой)

Области на образованието	Общо	Степен на професионална квалификация			
		I	II	III	IV
Общо	21992	481	2473	18694	344
Изкуства	2086	-	20	2060	6
Хуманитарни науки	14	-	-	14	-
Журналистика, масова комуникация и информация	15	-	-	15	-
Стопанско управление и администрация	2770	18	253	2471	28
Информатика	3596	80	381	3135	-
Техника	4886	55	324	4499	8
Производство и преработка	1047	161	254	632	-
Архитектура и строителство	1142	45	51	1046	-
Селско, горско и рибно стопанство	1209	38	156	1015	-
Ветеринарна медицина	161	-	-	161	-
Здравеопазване	254	-	115	86	53
Социални услуги	74	-	3	71	-
Услуги за личността	4165	84	857	3134	90
Транспорт	334	-	59	275	-
Опазване на околната среда	43	-	-	43	-
Обществена сигурност и безопасност	196	-	-	37	159

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО 2011, независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

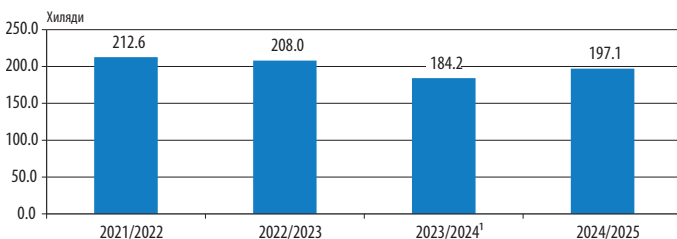
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. Например в рамките на едно висше училище, според действащата национална методология, студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Образователно-квалификационна степен „магистър“ се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър“.

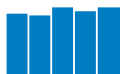
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор“ се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 6. Студенти в университетите и специализираните висши училища

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и методологията.

8. Студенти, обучаващи се във висшите училища

(Брой)

	2021/2022	2022/2023	2023/2024 ¹	2024/2025
Общо	220439	214782	190513	203517
В университети и специализирани висши училища	212640	207999	184192	197095
В колежи	7799	6783	6321	6422

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и методологията.9. Завършили висше образование¹

(Брой)

	2021	2022	2023 ²	2024
Общо	46135	47675	44077	47767
Професионален бакалавър	1 864	1 795	1603	1601
Бакалавър	23 269	23 295	22097	22983
Магистър	21 002	22 585	20377	23183

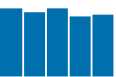
¹ Без образователна и научна степен „доктор“.² Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни.

10. Докторанти във висшите училища и научните организации

(Брой)

	2021	2022	2023 ^{1,2}	2024
Обучаващи се	6542	6548	5184	5029
в т.ч. редовно обучение	3709	3629	3104	3063
Придобили образователна и научна степен „доктор“	1149	1101	955	1159
в т.ч. редовно обучение	542	503	478	613

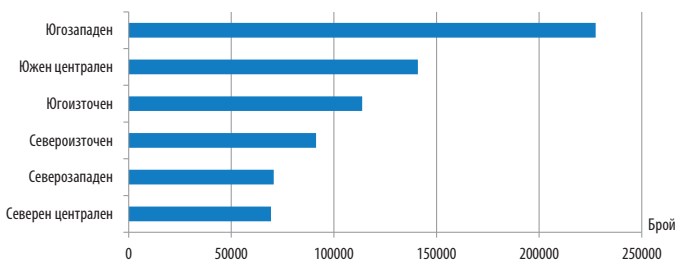
¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни.² Данните за 2023 г. са ревизирани.

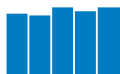

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области“ са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат.

Фиг. 7. Ученици през учебната 2024/2025 г. по статистически райони

11. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2024/2025 година по статистически зони, статистически райони и области¹

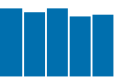
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели ²	Ученици
Общо за страната	2329	69224	713498
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>1257</i>	<i>33993</i>	<i>345078</i>
Северозападен	317	7367	70652
Видин	32	708	6749
Враца	69	1734	16736
Ловеч	55	1229	11942
Монтана	58	1211	11884
Плевен	103	2485	23341
Северен централен	274	7261	69298
Велико Търново	85	2237	21008
Габрово	30	909	9245
Разград	52	1140	11024
Русе	66	1950	18603
Силистра	41	1025	9418
Североизточен	301	8856	91323
Варна	123	4610	51467
Добрич	65	1534	14286
Търговище	49	1066	9802
Шумен	64	1646	15768
Югоизточен	365	10509	113805
Бургас	135	4282	47023
Сливен	68	1839	20258
Стара Загора	119	3238	33909
Ямбол	43	1150	12615
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>1072</i>	<i>35231</i>	<i>368420</i>
Югозападен	566	21417	227542
Благоевград	117	3404	34356
Кюстендил	38	1036	10598
Перник	40	1089	11378
София	96	2416	23937
София (столица) ³	275	13472	147273
Южен централен	506	13814	140878
Кърджали	69	1472	13480
Пазарджик	110	2507	25367
Пловдив	194	6573	71032
Смолян	56	1132	8597
Хасково	77	2130	22402

¹ Без висшите училища и професионалните колежи.

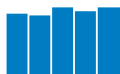
² Вкл. учители, директори и заместник-директори с преподавателска заетост.

³ Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

Степен на обхват на образователната система

Показателят „групов нетен коефициент на записване“ цели да покаже степента на обхват на населението в образователната система по определени възрастови групи, съответстващи на дадено образователно ниво.

12. Групови нетни коефициенти¹ на записване на населението в образователната система по степени на образование според МСКО 2011

(Проценти)

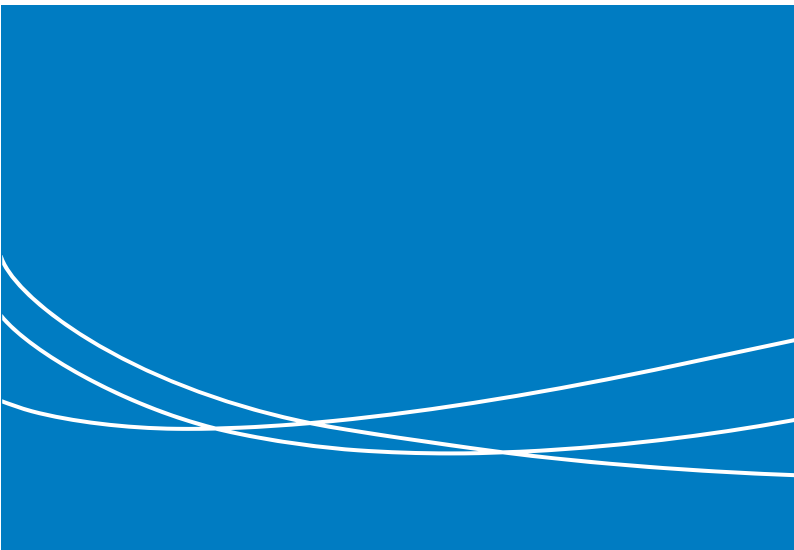
	2021/22 ²	2022/23	2023/24 ³	2024/25
Предучилищно образование (МСКО - 0)	86.4	87.3	87.9	88.6
Начално образование (I - IV клас, МСКО - 1)	93.1	92.7	92.5	92.7
Прогимназиално образование (V - VII клас, МСКО - 2)	91.4	90.7	89.9	89.6
Средно образование (VIII - XII клас, МСКО - 3)	87.5	86.2	85.1	84.7
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.02	0.04	0.03	0.04
Висше образование (МСКО - 6, 7)	48.2	46.0	42.2	43.4

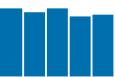
¹ Груповите коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 13, 14 - 18, 19 - 20 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Прекъсване на динамичния ред за предучилищното и училищното образование поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

³ Прекъсване на динамичния ред за висшето образование поради промяна на източника на данни и методологията.

V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

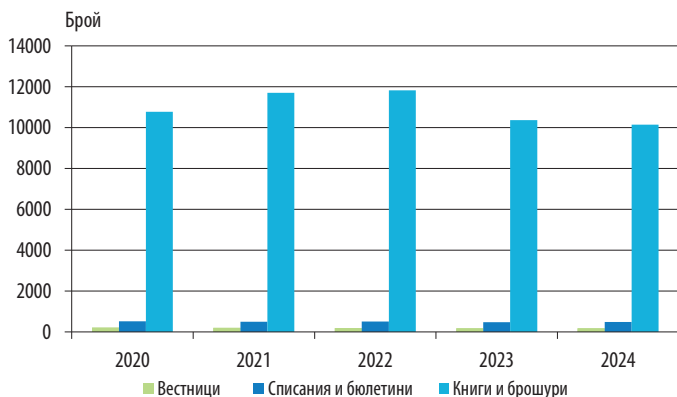

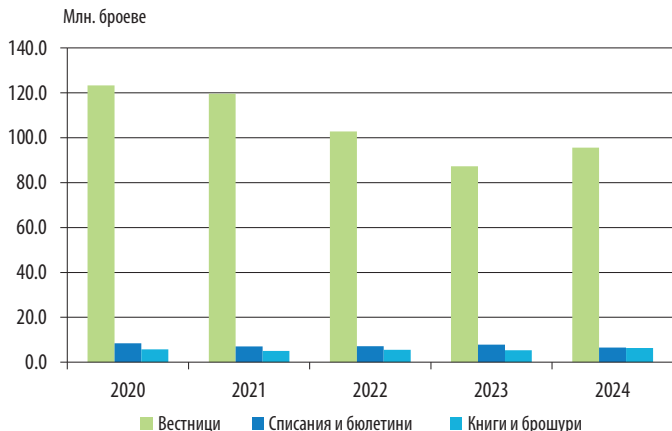
Издателска дейност

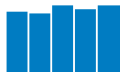
Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

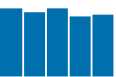

1. Издателска дейност

	2020	2021	2022	2023	2024
Книги и брошури					
Заглавия - бр.	10 769	11 700	11 828	10 361	10 143
Тираж - млн. бр.	5.7	5.0	5.6	5.4	6.3
Списания и бюлетини					
Заглавия - бр.	519	494	503	475	481
Годишен тираж - млн. бр.	8.4	7.0	7.1	7.9	6.5
Вестници					
Заглавия - бр.	209	201	191	180	178
Годишен тираж - млн. бр.	123.3	119.6	102.8	87.2	95.6

2. Книги и брошури през 2024 г. по предназначение

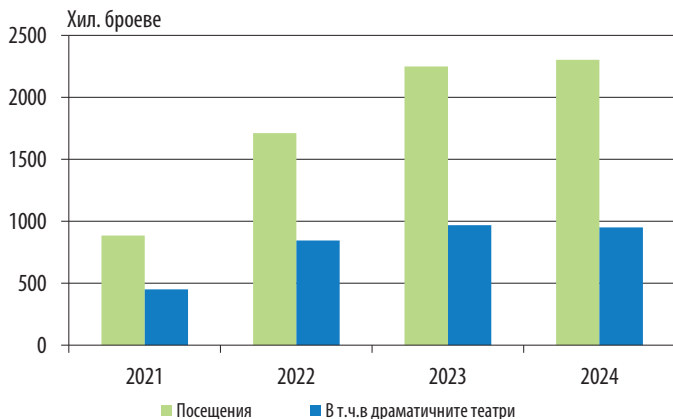
Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	10143	6306	8891	5297	1252	1009
Обществено-политическа	4	2	4	2	-	-
Научна литература	2256	364	2196	357	60	6
Популярна литература	1800	875	1648	813	152	62
Научно-популярна за възрастни	1800	875	1648	813	152	62
Професионална	172	88	157	71	15	17
Професионално-производствена	172	88	157	71	15	17
Учебна литература	1379	2362	1251	2072	128	289
Висши училища	703	96	684	94	19	2
Общообразователни и специални училища	583	2211	484	1928	99	283
Учебно-методична	93	55	83	50	10	5
Художествена литература	3024	1464	2900	1442	124	23
Художествена литература за възрастни	3024	1464	2900	1442	124	23
Литература за деца и юноши	1331	1100	565	489	766	611
Художествена литература за деца и юноши	828	648	416	328	412	320
Научно-популярна литература за деца и юноши	503	452	149	161	354	291
Официално-документална литература	66	24	65	24	1	0
Справочна литература	111	28	105	27	6	1

Сценични изкуства и кина

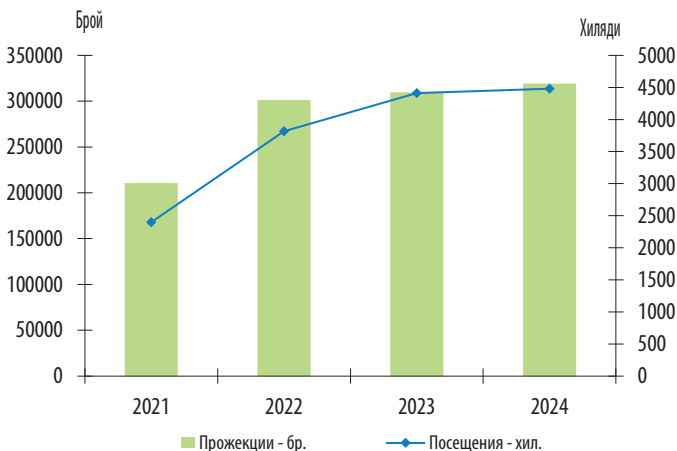
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления.

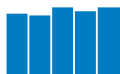
Фиг. 3. Посещения в театрите

През 2024 г. кината в страната са 84, а киноекраните - 240, като броят им се увеличава съответно с 3 и 15 спрямо 2023 година.

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2021	2022	2023	2024
Театри - бр.	71	72	83	81
Места - хил.	29.7	31.7	34.1	46.9
Представления - хил.	10.0	13.2	16.1	16.6
Посещения - млн.	0.9	1.7	2.2	2.3

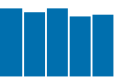
4. Кина

	2021	2022	2023	2024
Кина - бр.	76	85	81	84
Прожекции - бр.	210536	301350	309659	319136
Посещения - хил.	2400	3816	4412	4481

5. Произведени филми

(Брой)

Видове филми	2021	2022	2023	2024
Произведени филми	74	98	145	190
в т.ч. телевизионни	31	58	92	113
Пълнометражни	20	24	37	44
Игрални (художествени)	12	18	19	24
Документални	8	5	17	19
Други	-	1	1	1
Късометражни и среднометражни	54	74	108	146
Игрални	13	15	7	13
Документални и образователни	30	48	91	122
Анимационни	11	11	10	11
Други (кинолетописи и други)	-	-	-	-

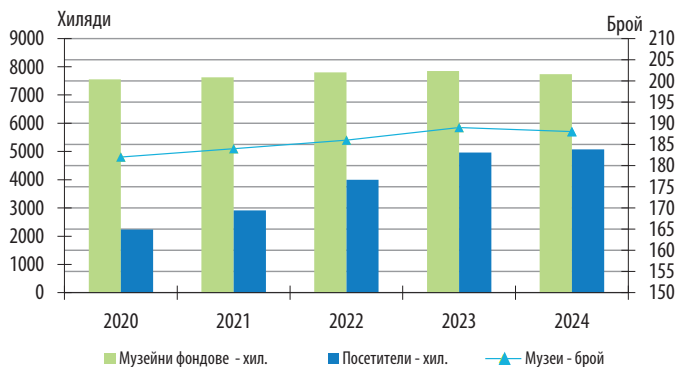

Музеи и читалища

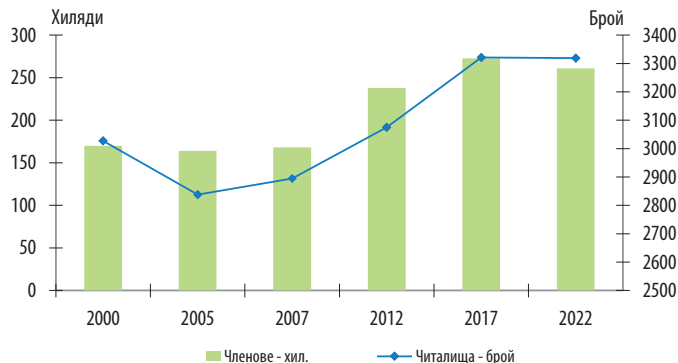
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: исторически, природни, археологически, етнографски, изложбени галерии и други.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи“ (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

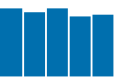
	2021	2022	2023	2024
Музеи - бр.	184	186	189	188
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7624	7804	7848	7733
Електронни единици - хил. бр.	452	463	436	482
Посетители - хил. бр.	2915	4001	4965	5070
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	383	545	789	682
Персонал - бр.	3377	3392	3658	3423
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	1057	1062	1120	1101

7. Приходи, разходи и персонал в музеите по статистически зони и статистически райони през 2024 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	160766	140956	3423	3100
Северна и Югоизточна България	77204	64899	1808	1620
Северозападен	11715	9809	290	278
Северен централен	25612	21926	636	577
Североизточен	18114	14718	445	343
Югоизточен	21763	18446	437	422
Югозападна и Южна централна България	83562	76056	1615	1480
Югозападен	59750	54945	1101	1000
Южен централен	23812	21111	514	480

8. Читалища

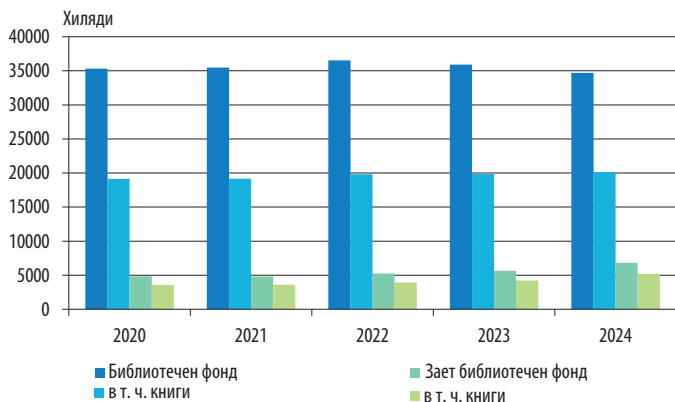
	2007	2012	2017	2022
Читалища - бр.	2895	3075	3321	3319
В градовете	548	587	663	665
В селата	2347	2488	2658	2654
Членове - хил.	168	238	273	261
В градовете	67	96	111	106
В селата	101	142	162	155

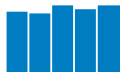

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2024 г. библиотеките са 49 на брой и имат 34 697 хил. библиотечен фонд. Читателите са 277 хиляди. В сравнение с предходната година през 2024 г. книгите в библиотеките се увеличават с 1.5%.

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 хил. броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2021	2022	2023	2024
Библиотеки - бр.	47	49	49	49
Библиотечен фонд - хил.	35480	36528	35901	34697
в т.ч. книги	19179	19825	19848	20147
Зает библиотечен фонд - хил.	4807	7378	5638	6822
в т.ч. книги	3591	5333	4226	5142
Читатели - хил.	221	314	270	277

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя през 2024 г.

Библиотеки по вид	Библио-теки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	49	34697	20147	277	6822	5142
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	8573	2002	30	901	431
Регионални библиотеки	27	12204	10347	167	4533	3997
Читалищни общински библиотеки	4	1023	956	9	191	151
Библиотеки към висши училища	13	7543	5083	64	1149	518
Специални библиотеки	4	5354	1760	7	48	45

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя по статистически зони и статистически райони през 2024 г.

Статистически зони Статистически райони	Библио-теки - бр.	Библио-течен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посеще-ния - хил.	Зает биб-лиотечен фонд - хил.
Общо за страната	49	34697	277	4384	6822
<i>Северна и Югоизточна България</i>	28	10573	139	2105	2772
Северозападен	6	1688	19	253	472
Северен централен	9	3446	43	468	881
Североизточен	6	2824	41	749	652
Югоизточен	7	2615	35	635	767
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	21	24124	138	2279	4050
Югозападен	14	20781	94	1919	2760
Южен централен	7	3343	44	360	1290

Радиопрограмна и телевизионна дейност

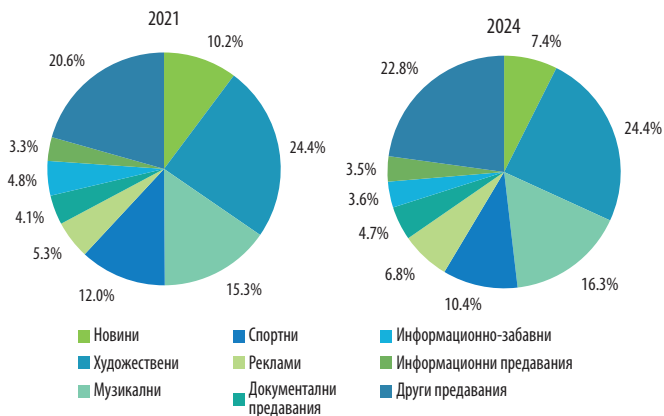
За периода 2021 - 2024 г. броят на радиооператорите в страната намалява с три (от 74 през 2021 г. на 71 през 2024 г.). През 2024 г. делът на излъчените реклами е 4.2% от всички предавания.

В сравнение с 2023 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2024 г. е нараснала с 3.7%. През 2024 г. делът на телевизионните реклами е 6.8% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

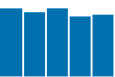
12. Радио- и телевизионни станции

	2021	2022	2023	2024
Радиооператори - бр.	74	73	73	71
Програми - часове	634967	603201	605616	606888
Телевизионни станции - бр.	127	112	113	119
Програми - часове	856806	778163	772653	801809

13. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2021	2022	2023	2024
Общо предавания	634967	603201	605616	606888
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	63058	52567	51823	53467
Информационно-тематични	30665	26907	26892	28417
Актуални	30378	26764	26907	28652
Информационно-забавни	19865	17888	16694	17536
Изкуство и култура	11945	9264	9277	8327
Образователни	6807	8076	8610	8156
Научни	1656	1398	2087	1662
Религиозни	1352	1484	3330	3744
Драматични	329	398	458	417
Спортни	8368	8250	8060	8213
Забавни	16852	20440	18851	12147
Музикални	394265	376450	380290	379056
Сериозна музика (класическа)	23204	15034	15883	20004
Лека забавна музика	263054	247224	250122	242492
Други музикални програми	108007	114192	114285	116560
Детско-младежки	6949	12944	12811	13675
Регионални	8471	7583	7686	9218
Рекламни	26032	25074	24360	25770
Анонси (промоции)	3719	3516	3574	3620
Некласифицирани	4256	4198	3906	4811

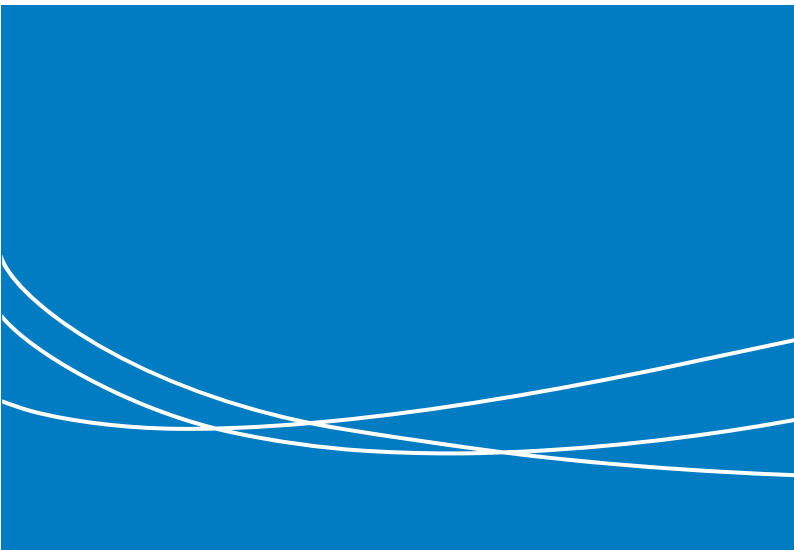

14. Телевизионни програми по вид

(Часове)

	2021	2022	2023	2024
Общо предавания	856806	778163	772272	801809
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	87178	62058	60422	58936
Информационни предавания	28041	25811	26331	28432
Преки включвания от Парламента	2983	2167	3265	4194
Информационно-забавни	41244	32755	27665	29144
Актуални предавания	36666	40784	39769	43196
Човешки истории	4971	4610	4266	4312
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	15066	15322	15658	16715
Образователни предавания	8803	7762	8437	9564
Религиозни предавания	6170	6530	7298	7260
Спортни предавания	102731	88968	80724	83327
Художествени предавания	209265	186926	188944	195852
Игрални филми	95254	97572	98259	95458
Телевизионни или видеофилми	114011	89354	90685	100394
Забавни предавания	25065	21917	17765	23665
Музикални предавания	131434	122569	140126	131032
Детски предавания	6707	5216	5509	5909
Младежки предавания	5497	3895	12742	6824
Документални предавания	35147	28754	29656	37710
Регионални предавания	8467	7620	8814	15724
Реклами	45152	59446	46873	54797
Телевизионен пазар	17715	15859	13275	15272
Некласифицирани	38504	39194	34733	29944

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведенията за болнична и извънболнична помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

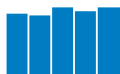
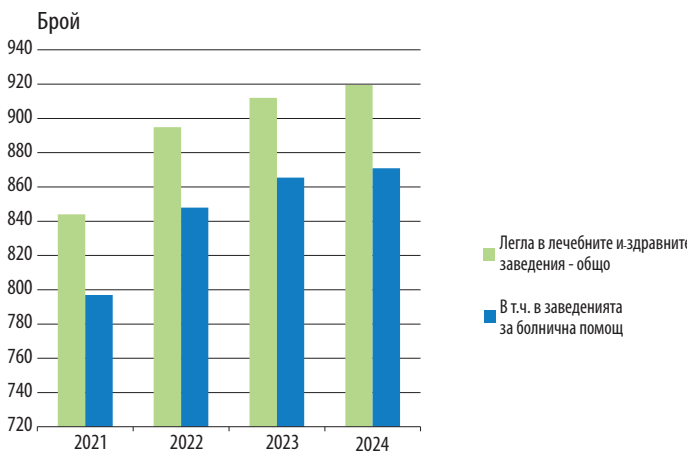
В края на 2024 г. здравната мрежа в страната разполага с 59 193 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2024 г. лечебните заведения за болнична помощ са 341 с 56 061 легла.

Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2024 г. е 920 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 871 легла на 100 хил. души от населението.

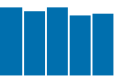
В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

Практикуващите лекари към края на 2024 г. са 30 149, а лекарите по дентална медицина - 7 784. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2024 г. са съответно 46.8 и 12.1 на 10 000 души.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината. Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. Оценката за населението към 31.12.2022 г. отразява промените в броя и структурите на населението регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението¹

¹ Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г. поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2022		2023		2024	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	341	54707	341	55724	341	56061
Болници	319	52462	319	53472	319	53806
Многопрофилни болници	179	38144	181	39168	181	39801
Специализирани болници	140	14318	138	14304	138	14005
Центрове за кожно-венерически заболявания	3	30	3	30	3	30
Комплексни онкологични центрове	7	1193	7	1203	7	1203
Центрове за психично здраве	12	1022	12	1019	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2172	1303	2237	1307	2289	1283
Диагностично-консултативни центрове	111	276	113	293	114	276
Медицински центрове	786	948	834	922	846	929
Дентални центрове	64	5	67	9	68	3
Медико-дентални центрове	60	74	67	83	70	75
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1151	-	1156	-	1191	-
Други лечебни и здравни заведения	148	1751	149	1742	149	1849
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	27	-	27	-	28	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	43	1229	45	1252	44	1318
Домове за медико-социални грижи за деца	4	450	4	418	3	352
Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания	10	70	10	70	12	177

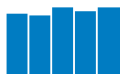
2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2021	2022	2023	2024
Лекари	29604	29599	29911	30149
На 10 000 души от населението ²	43.3	45.9	46.4	46.8
Лекари по дентална медицина	7499	7602	7607	7784
На 10 000 души от населението ²	11.0	11.8	11.8	12.1
Професионалисти по здравни грижи и други медицински специалисти	44451	44493	44523	44554
На 10 000 души от населението ²	65.0	69.0	69.1	69.2
В т.ч. медицински сестри	28816	28827	28570	28393
На 10 000 души от населението ²	42.1	44.7	44.3	44.1

¹ По основно трудово правоотношение.

² Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година - вж. методологичните бележки.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

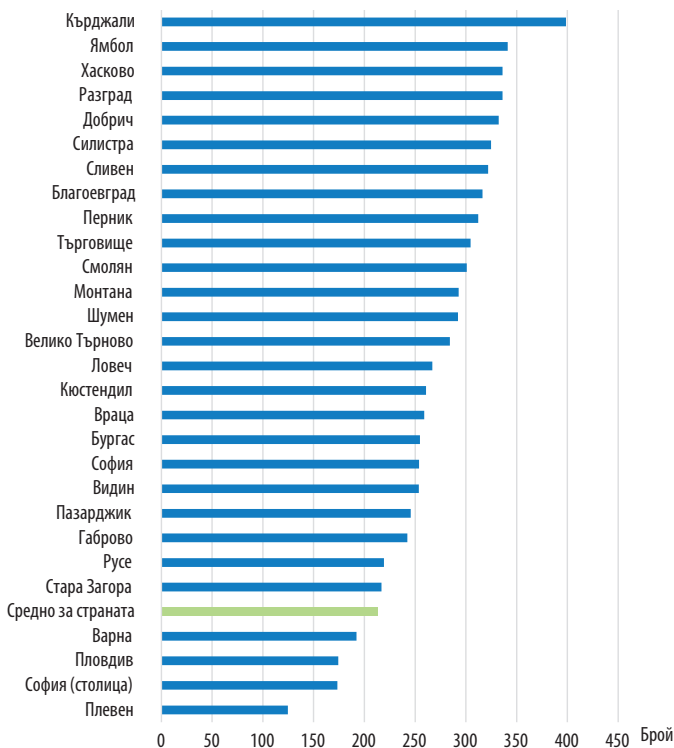
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината. Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г. поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

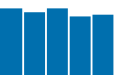
Населението на един лекар общо за страната за 2024 г. е 214 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, София (столица), Пловдив и Варна.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Кърджали (399 души) и Ямбол (341).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2024 г. по области

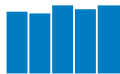
3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Общо за страната²	218	215	214	848	847	827
<i>Северна и Югоизточна България</i>	241	238	237	1072	1065	1055
Северозападен	205	199	194	1291	1312	1327
Видин	267	260	254	921	983	1008
Враца	260	259	259	1353	1330	1377
Ловеч	260	265	267	1246	1275	1274
Монтана	286	288	293	1452	1487	1523
Плевен	138	130	125	1377	1388	1372
Северен централен	274	270	267	1118	1108	1107
Велико Търново	287	287	284	972	972	997
Габрово	247	243	242	1066	1090	1091
Разград	335	345	336	1580	1549	1579
Русе	232	224	219	1031	968	949
Силистра	329	317	325	1449	1579	1509
Североизточен	228	228	234	845	828	825
Варна	183	184	192	641	621	633
Добрич	328	333	332	1237	1275	1210
Търговище	317	313	305	1552	1471	1393
Шумен	297	292	292	1226	1258	1214
Югоизточен	264	262	258	1171	1169	1131
Бургас	252	256	255	1233	1213	1147
Сливен	336	326	322	1343	1360	1344
Стара Загора	231	224	217	983	984	959
Ямбол	338	341	341	1359	1381	1387
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	215	212	210	737	740	718
Югозападен	207	205	202	761	766	743
Благоевград	319	324	316	895	892	886
Кюстендил	277	263	261	997	1006	1011
Перник	297	318	312	776	730	704
София	257	256	254	1724	1742	1677
София (столица)	179	176	173	659	669	646
Южен централен	227	225	223	704	703	682
Кърджали	382	392	399	1048	1094	1150
Пазарджик	247	249	246	1010	1019	985
Пловдив	181	178	174	537	535	513
Смолян	308	302	301	778	774	774
Хасково	322	323	336	1080	1051	1021

¹ Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година - вж. методологичните бележки.

² Показателите за страната са изчислени с общия брой на лекарите и на лекарите по дентална медицина, вкл. към други ведомства и практикуващи в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК в повече от една област.

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвяни по известията за тези заболявания от специализираните лечебни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и за заболяемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година. Показателят за заболяемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период. Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

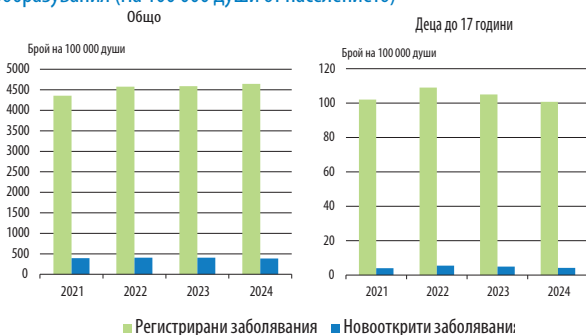
Броят на регистрираните заболявания от злокачествени новообразувания на 100 000 души от населението се увеличава от 4 356 през 2021 г. на 4 646 през 2024 година. Заболеваемостта е 404 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 101 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 4 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

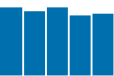
През 2024 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 38 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболяемост - 14 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболяемост са съответно 6 и 2 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)¹

¹ Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

4. Регистрирани заболявания¹

	2021	2022	2023	2024
	От злокачествени новообразувания			
	Общо			
Общо	299628	295880	295827	299244
в т.ч. новооткрити	26973	26235	26208	24815
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1212	1201	1153	1111
в т.ч. новооткрити	52	57	52	46
	На 100 000 души от населението ²			
Общо	4356	4577	4589	4646
в т.ч. новооткрити	392	406	407	385
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ³				
Общо	102	109	105	101
в т.ч. новооткрити	4	5	5	4
	От активна туберкулоза			
	Общо			
Общо	2548	2541	2419	2439
в т.ч. новооткрити ⁴	678	772	869	885
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	87	62	60	65
в т.ч. новооткрити ⁴	29	36	23	19
	На 100 000 души от населението ²			
Общо	37	39	38	38
в т.ч. новооткрити ⁴	10	12	13	14
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ³				
Общо	7	6	5	6
в т.ч. новооткрити ⁴	2	3	2	2

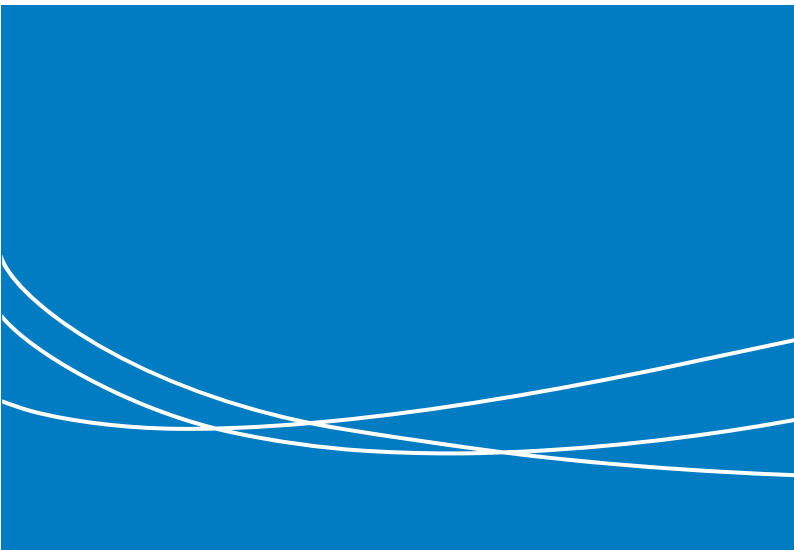
¹ Данни на Националния център по общественото здраве и анализи.

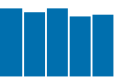
² Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година - вж. методологичните бележки.

³ Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.

⁴ Вкл. рецидиви.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВАТА**

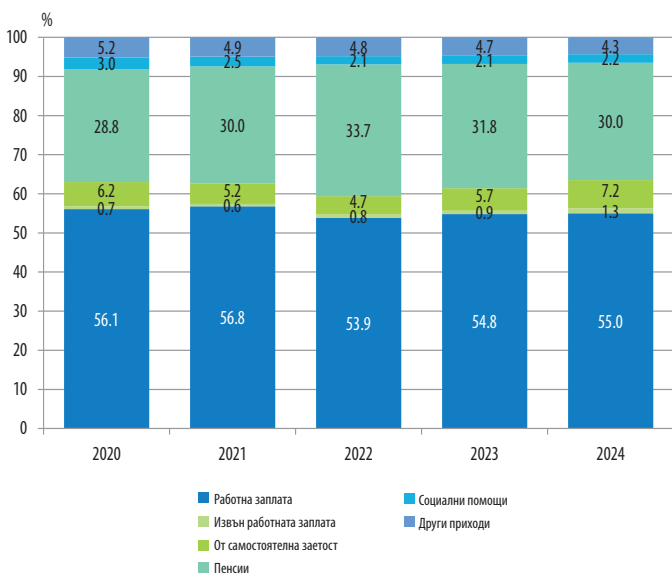
Доходи, разходи и потребление на домакинствата

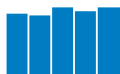
Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общ доход на домакинствата

Общият доход включва всички парични и остойнотени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

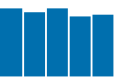
Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

1. Общ доход на домакинствата по източници на доход

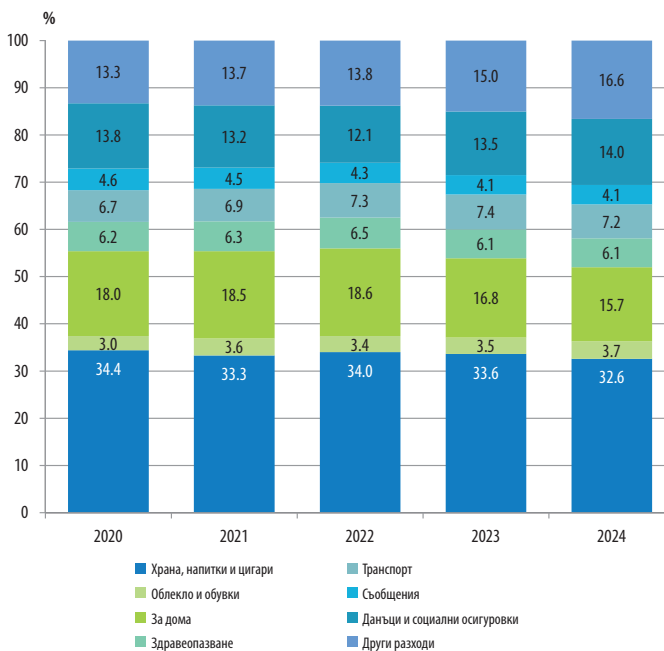
Източници на доходи	2020	2021	2022	2023	2024
Средно на лице - левове					
Общ доход	7002	7705	9008	10846	12857
Брутен общ доход	6749	7434	8720	10499	12488
Работна заплата	3927	4379	4851	5941	7071
Извън работната заплата	46	49	71	101	171
От самостоятелна заетост	434	401	421	621	923
От собственост	43	33	52	35	35
Пенсии	2018	2311	3039	3451	3863
Обезщетения за безработни	32	31	30	28	41
Семейни добавки за деца	82	71	75	100	111
Други обезщетения и помощи	90	90	93	94	129
Регулярни трансфери от други домакинства	78	70	89	128	144
Приходи от продажби	20	15	30	49	80
Други приходи	233	255	257	299	290
Изтеглени спестявания	219	278	376	423	437
Заеми и кредити	66	53	56	56	125
Структура - %					
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	96.4	96.5	96.8	96.8	97.1
Работна заплата	56.1	56.8	53.9	54.8	55.0
Извън работната заплата	0.7	0.6	0.8	0.9	1.3
От самостоятелна заетост	6.2	5.2	4.7	5.7	7.2
От собственост	0.6	0.4	0.6	0.3	0.3
Пенсии	28.8	30.0	33.7	31.8	30.0
Обезщетения за безработни	0.5	0.4	0.3	0.3	0.3
Семейни добавки за деца	1.2	0.9	0.8	0.9	0.9
Други обезщетения и помощи	1.3	1.2	1.0	0.9	1.0
Регулярни трансфери от други домакинства	1.1	0.9	1.0	1.2	1.1
Приходи от продажби	0.3	0.2	0.3	0.5	0.6
Други приходи	3.3	3.3	2.9	2.8	2.3

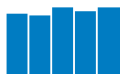

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

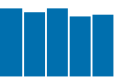
Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

2. Общ разход на домакинствата по групи разходи

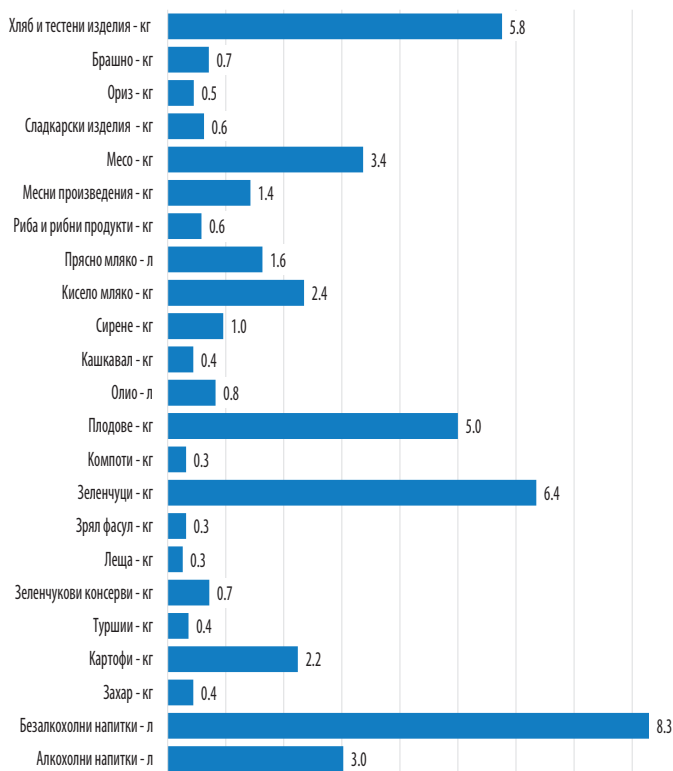
Групи разходи	2020	2021	2022	2023	2024
Средно на лице - левове					
Общ разход	6220	7042	8389	10044	11712
Потребителски общ разход	5054	5788	6970	8216	9466
Храна и безалкохолни напитки	1872	2057	2529	2987	3357
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	265	289	327	390	452
Облекло и обувки	188	256	281	348	435
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	861	974	1187	1211	1260
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	260	333	379	474	570
Здравеопазване	388	442	546	610	716
Транспорт	415	483	614	744	839
Съобщения	285	315	360	415	480
Свободно време, културен отдих и образование	250	312	380	558	780
Разнообразни стоки и услуги	270	326	366	479	577
Данъци	360	394	423	554	680
Социални осигуровки	500	532	597	801	960
Регулярни трансфери към други домакинства	56	63	68	89	113
Други разходи	251	264	330	385	494
Влог	510	533	651	697	956
Изплатен дълг и даден заем	135	141	141	202	260
Структура - %					
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	81.3	82.2	83.1	81.8	80.8
Храна и безалкохолни напитки	30.1	29.2	30.1	29.7	28.7
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.3	4.1	3.9	3.9	3.9
Облекло и обувки	3.0	3.6	3.4	3.5	3.7
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	13.8	13.8	14.1	12.1	10.8
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	4.2	4.7	4.5	4.7	4.9
Здравеопазване	6.2	6.3	6.5	6.1	6.1
Транспорт	6.7	6.9	7.3	7.4	7.2
Съобщения	4.6	4.5	4.3	4.1	4.1
Свободно време, културен отдих и образование	4.0	4.4	4.5	5.6	6.7
Разнообразни стоки и услуги	4.3	4.6	4.4	4.8	4.9
Данъци	5.8	5.6	5.0	5.5	5.8
Социални осигуровки	8.0	7.6	7.1	8.0	8.2
Регулярни трансфери към други домакинства	0.9	0.9	0.8	0.9	1.0
Други разходи	4.0	3.7	3.9	3.8	4.2

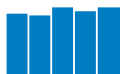

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

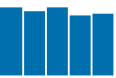
Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2024 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата (Средно на лице)

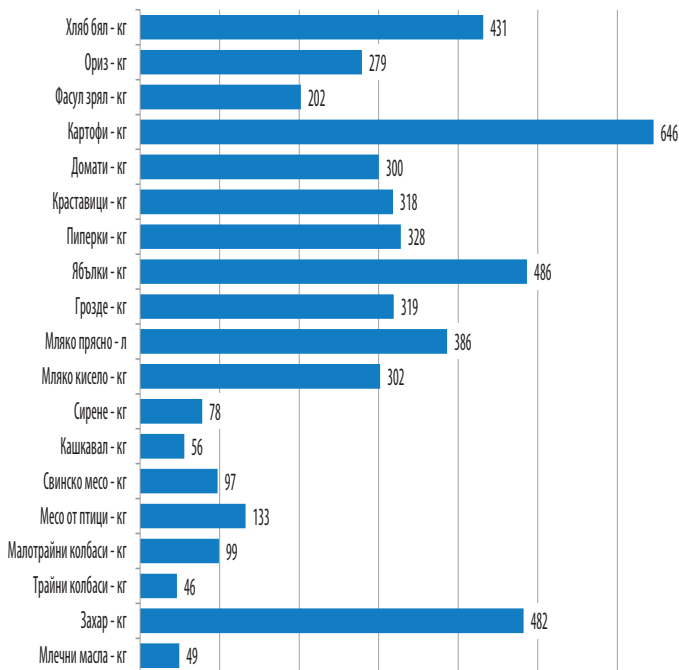
Продукти и напитки	2020	2021	2022	2023	2024
Хляб и тестени изделия - кг	80.4	78.2	75.6	72.5	69.1
Брашно - кг	9.3	9.4	9.0	8.8	8.5
Ориз - кг	6.0	6.1	5.7	5.6	5.4
Други зърнени продукти и храни - кг	0.6	0.8	0.7	0.8	0.8
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.1	6.6	6.8	7.1	7.5
Месо - кг	36.1	38.4	37.8	38.1	40.4
Месни произведения - кг	13.4	14.6	15.4	16.2	17.1
Риба и рибни продукти - кг	5.6	6.2	6.1	6.2	7.0
Прясно мляко - л	18.0	19.2	18.5	18.7	19.6
Кисело мляко - кг	29.6	28.9	28.5	27.3	28.2
Сирене - кг	11.8	12.0	12.1	11.6	11.5
Кашкавал - кг	4.6	5.1	4.9	4.9	5.3
Яйца - бр.	157	160	160	162	166
Олио - л	12.0	12.0	11.2	10.6	9.9
Маргарин и други растителни мазнини - кг	0.8	0.8	0.7	0.7	0.6
Млечни масла - кг	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4
Плодове (пресни и замразени) - кг	53.7	56.4	53.6	54.2	60.0
Компоти - кг	6.3	5.4	5.0	4.8	3.8
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	73.0	75.9	75.1	75.0	76.2
Зрял фасул - кг	4.3	4.4	4.2	4.1	3.8
Леща - кг	2.9	3.0	2.9	3.1	3.1
Зеленчукови консерви - кг	9.5	9.5	9.3	9.4	8.6
Зеленчукови нектари и сокове - л	0.7	0.6	0.5	0.5	0.4
Туршии - кг	5.7	4.5	4.3	4.6	4.3
Картофи - кг	27.2	28.1	27.5	27.2	26.9
Захар - кг	6.6	6.6	6.3	5.8	5.3
Захарни изделия - кг	2.0	2.1	2.0	2.2	2.4
Шоколадови изделия - кг	1.6	1.9	1.9	2.1	2.4
Сол - кг	1.7	1.8	1.7	1.6	1.6
Оцет - л	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Безалкохолни напитки - л	72.1	78.7	82.5	88.4	99.5
Алкохолни напитки - л	31.7	31.7	32.0	34.9	36.3
Цигари - бр.	727	781	891	1005	1089

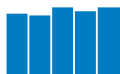

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

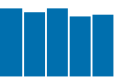
Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2024 г.

4. Покупателна способност на домакинствата на лице

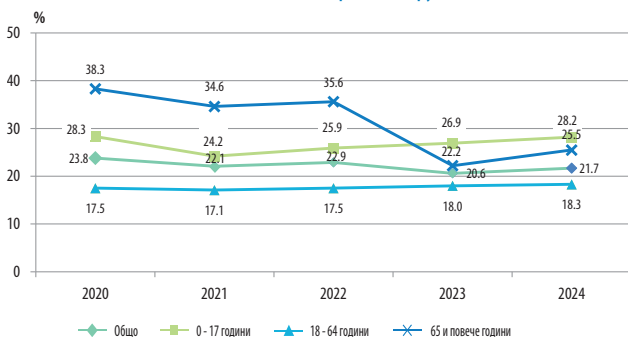
Стоки	2020	2021	2022	2023	2024
Хранителни стоки					
Хляб бял - кг	4213	4230	3841	4418	5176
Ориз - кг	2694	2706	2754	2938	3347
Фасул зрял - кг	1663	1728	1812	2110	2426
Картофи - кг	6620	7507	7102	6655	7748
Домати - кг	3022	3088	2925	3180	3601
Краставици - кг	3174	3231	3107	3307	3816
Пиперки - кг	3391	3329	3254	3630	3934
Ябълки - кг	4138	4558	4917	5311	5837
Грозде - кг	4399	4302	4613	4437	3828
Мляко прясно - л	4138	4223	4016	4009	4632
Мляко кисело - кг	2921	3026	2877	3063	3622
Сирене - кг	834	873	786	805	936
Кашкавал - кг	540	580	532	559	666
Свинско месо - кг	814	952	1001	1005	1169
Месо от птици - кг	1404	1431	1326	1398	1590
Малотрайни колбаси - кг	983	1036	1052	1082	1188
Трайни колбаси - кг	430	462	485	504	556
Яйца - бр.	28963	31904	27118	24502	29730
Захар - кг	5001	5245	4182	4195	5785
Млечни масла - кг	460	477	437	511	590
Нехранителни стоки					
Мъжки обувки - чф.	134	172	183	186	193
Дамски обувки - чф.	155	203	203	221	257
Детски обувки - чф.	195	229	222	248	276
Мъжки костюми - бр.	51	35	60	53	57
Дамски костюми - бр.	78	80	91	108	96
Въглища - т	23	22	20	22	35
Телевизори - бр.	14	18	14	18	18

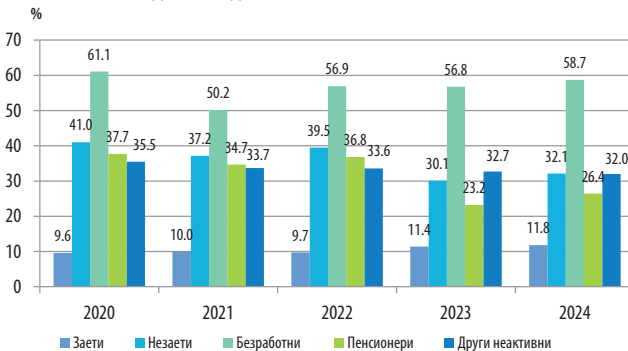
Индикатори за бедност

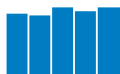
Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете на възраст под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем (нетен) доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

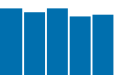
Възрастови групи	2020	2021	2022	2023	2024
Общо	23.8	22.1	22.9	20.6	21.7
0 - 17	28.3	24.2	25.9	26.9	28.2
18 - 64	17.5	17.1	17.5	18.0	18.3
65 и повече	38.3	34.6	35.6	22.2	25.5

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2020	2021	2022	2023	2024
Общо	23.8	22.1	22.9	20.6	21.7
Домакинства без деца	23.5	22.5	23.3	17.5	19.2
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	24.1	23.6	25.9	24.6	23.7
Едно лице в домакинство на възраст на 65 и повече години	61.8	55.4	61.3	36.4	40.4
Едно лице в домакинството - жена	53.5	48.6	56.2	32.5	35.0
Едно лице в домакинството - мъж	36.8	34.7	34.3	30.5	31.4
Двама възрастни под 65 години	9.5	10.6	10.2	11.4	10.9
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	23.6	21.3	16.4	10.7	14.6
Трима или повече възрастни	8.4	8.0	8.5	7.8	8.2
Домакинства със зависими деца	24.2	21.8	22.6	23.6	24.3
Един родител със зависими деца	39.5	35.7	34.9	42.8	40.0
Двама възрастни с едно зависимо дете	11.9	13.2	12.2	14.6	17.7
Двама възрастни с две зависими деца	19.8	16.1	18.5	21.2	22.4
Двама възрастни с три или повече зависими деца	59.2	49.3	48.5	55.2	47.0
Три или повече възрастни със зависими деца	26.6	24.8	25.6	22.4	22.5

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

Икономическа активност	2020	2021	2022	2023	2024
Заети	9.6	10.0	9.7	11.4	11.8
Незаети	41.0	37.2	39.5	30.1	32.1
Безработни	61.1	50.2	56.9	56.8	58.7
Пенсионери	37.7	34.7	36.8	23.2	26.4
Други неактивни	35.5	33.7	33.6	32.7	32.0

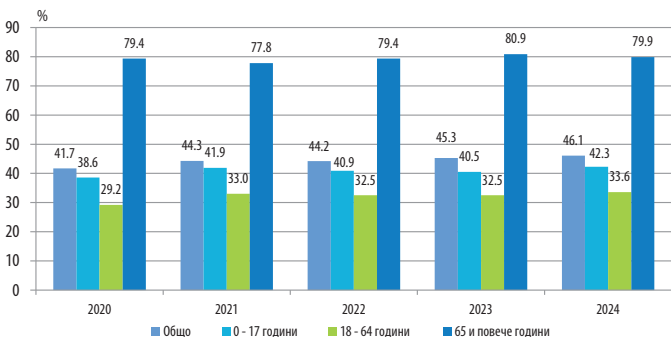

8. Неравенство в разпределението на дохода

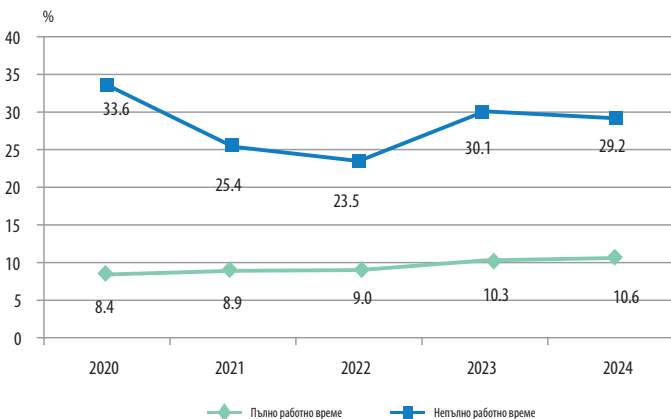
	2020	2021	2022	2023	2024
S80/S20 ¹	8.0	7.4	7.3	6.6	7.0
Коефициент на Джини	40.0	39.7	38.4	37.2	38.4

¹Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

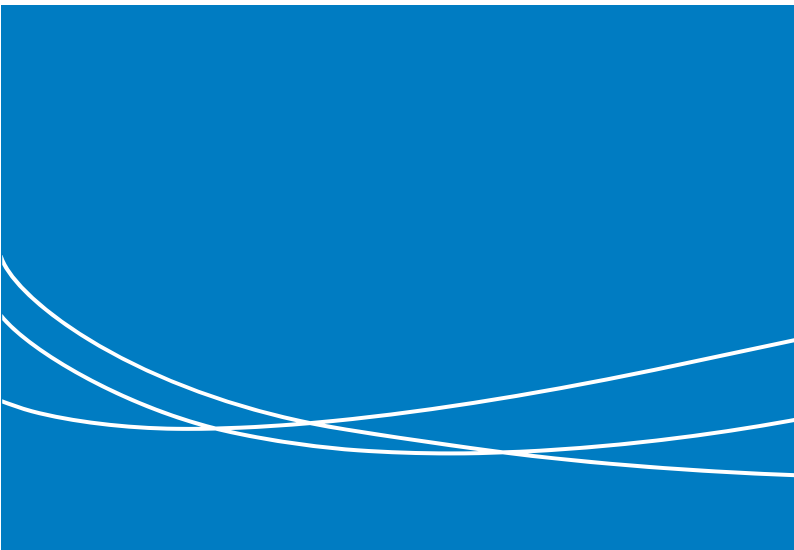
Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

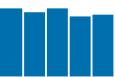

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

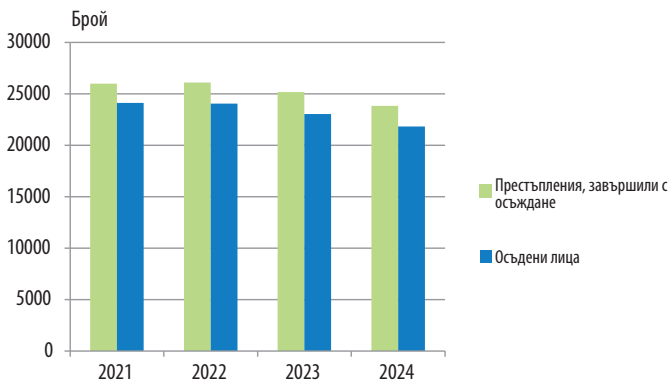
Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни и обхващат дейността на окръжните, районните и военните съдилища на територията на страната по наказателни дела от общ, частен и административен характер.

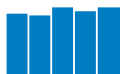
В броя на престъпленията, завършили с осъждане, за дадена отчетна година се включва информацията от наказателните дела с влязла в сила присъда през отчетната година. Престъпленията, завършили с осъждане, са тези, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите. Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. Когато едно престъпление е извършено от няколко лица, то се отчита само един път. Извършените престъпления в чужбина, подсъдни на съдилищата в Република България, се включват в общия брой на престъпленията.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдение на НСИ и информация от административен източник - Единна информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор.

По окончателни данни през 2024 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 23 831.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

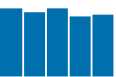

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2021		2022		2023		2024	
	прес- тъпле- ния	осъ- дени лица	прес- тъпле- ния	осъ- дени лица	прес- тъпле- ния	осъ- дени лица	прес- тъпле- ния	осъ- дени лица
Общо	25988	24121	26088	24047	25169	23037	23831	21821
в това число:								
Престъпления против личността	1763	1517	1726	1373	1860	1455	2313	1788
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	71	75	53	55	62	70	59	62
Причинени телесни повреди	767	722	720	653	814	699	1056	865
Разврат	260	217	242	198	241	181	263	202
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	47	44	32	28	30	28	28	26
Престъпления против брака, семейството и младежта	617	580	599	569	624	573	609	547
Престъпления против собствеността	4744	5147	4617	5052	4748	5069	4597	4980
от тях:								
Кражби	3261	3704	3217	3693	3298	3663	3163	3583
Грабежи	444	511	411	481	455	512	447	508
Присвоявания	109	108	75	75	64	60	79	77
Престъпления против стопанството	1245	1248	1082	1064	939	896	759	721
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи	100	92	89	78	91	70	87	82
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	2153	1968	2715	2458	2713	2559	2391	2273
Документни престъпления	1018	798	1158	945	951	761	866	653
Престъпления против реда и общественото спокойствие	479	411	453	406	475	425	547	473
в т.ч. хулиганство	370	288	356	296	325	260	381	296
Общопасни престъпления	13654	12163	13428	11902	12543	11022	11424	10096
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	9197	8323	9598	8666	8622	7626	7699	6893
Противозаконно отнемане на МПС	192	199	164	174	175	191	165	153
Престъпления, свързани с наркотици	3298	2753	2938	2413	3341	2869	3258	2812
Военни престъпления	3	3	5	4	5	5	1	1

¹ Според влезлите в сила присъди.

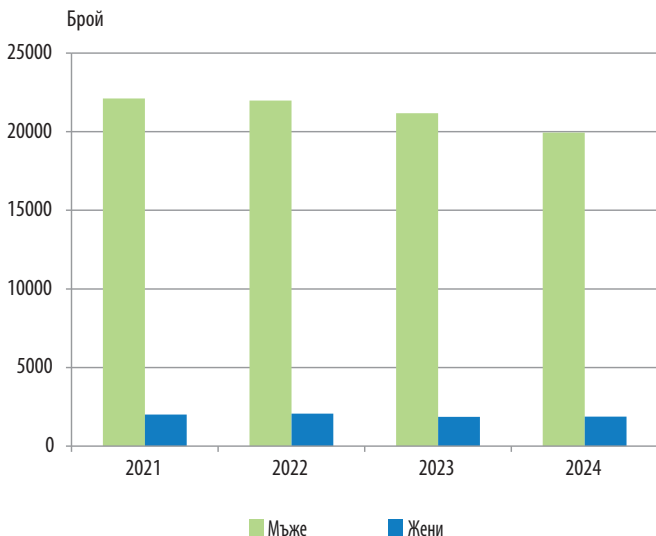

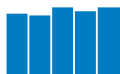
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание през същата година. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените лица не съвпада с физическия им брой, тъй като едно лице може да се яви в качеството на осъдено лице няколко пъти през календарната година в различни наказателни дела. Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението. Непълнолетни са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

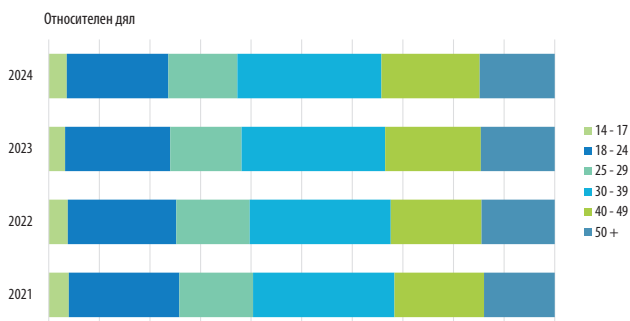
По окончателни данни през 2024 г. броят на осъдените лица е 21 821.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Разпределение на осъдените лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

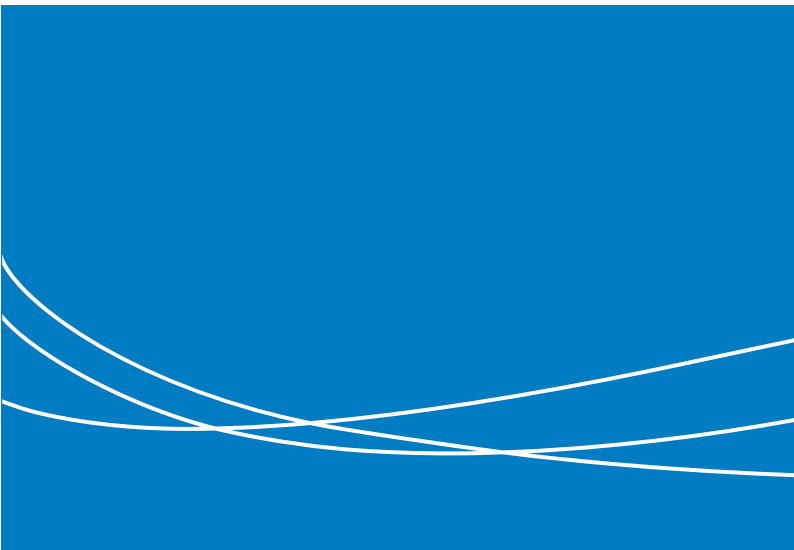
Пол	2021	2022	2023	2024
Брой				
Общо	24121	24047	23037	21821
Мъже	22107	21973	21167	19941
Жени	2014	2074	1870	1880
Структура - %				
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	91.7	91.4	91.9	91.4
Жени	8.3	8.6	8.1	8.6

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2021	2022	2023	2024
Брой				
Общо	24121	24047	23037	21821
14 - 17	963	912	748	781
18 - 24	5262	5155	4784	4376
25 - 29	3516	3480	3252	2980
30 - 39	6739	6705	6533	6212
40 - 49	4270	4316	4356	4232
50 и повече	3371	3479	3364	3240
Структура - %				
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	4.0	3.8	3.2	3.6
18 - 24	21.8	21.4	20.8	20.0
25 - 29	14.6	14.5	14.1	13.7
30 - 39	27.9	27.9	28.4	28.5
40 - 49	17.7	17.9	18.9	19.4
50 и повече	14.0	14.5	14.6	14.8

¹ Според влезлите в сила присъди.

ІХ. НАЦІОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система за сметки, 2010“ (ЕСС 2010) - издание на Евростат и на „Системата на националните сметки 2008“ - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

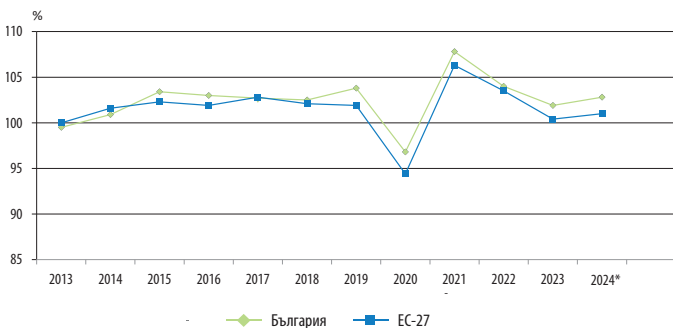
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

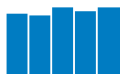
Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-27

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2021	2022	2023	2024*
В левове	21453	26041	28733	31479
В евро	10969	13315	14691	16095
В щатски долари	12966	13987	15881	17364
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.655	1.862	1.809	1.808

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2021	2022	2023	2024*
Селско, горско и рибно стопанство	6040	6248	4663	4190
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	24109	36921	34800	37682
Строителство	4845	5679	7171	7933
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	28245	32672	37560	40077
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	9520	11214	13391	14607
Финансови и застрахователни дейности	8283	9804	10416	11821
Операции с недвижими имоти	10992	12187	14038	14302
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	8447	9888	11433	12445
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	19599	22704	26183	30683
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	2091	2370	2759	3022
Брутна добавена стойност по базисни цени	122170	149688	162414	176761
Корективи	17432	18672	22818	26101
Данъци върху продуктите	19383	24963	24294	27034
Субсидии върху продуктите	1951	6291	1476	934
БВП по пазарни цени	139602	168360	185233	202861

Брутна добавена стойност

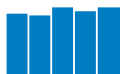
БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство“ и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2024* г.

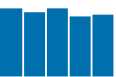

3. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на брутната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2021	2022	2023	2024*
Селско, горско и рибно стопанство	130.1	92.8	84.7	93.0
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	103.7	114.3	94.7	101.2
Строителство	89.2	105.3	103.8	105.2
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	113.7	101.1	105.8	103.5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	107.2	102.0	104.3	103.0
Финансови и застрахователни дейности	123.7	108.4	103.0	102.9
Операции с недвижими имоти	107.0	103.8	108.0	100.5
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	114.0	105.4	103.8	100.5
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	100.9	107.0	102.9	105.5
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	97.8	99.0	97.0	100.8
Брутна добавена стойност по базисни цени	108.1	105.5	101.3	102.5
Корективи (Данъци минус субсидии върху продуктите)	105.4	94.1	106.9	104.9
БВП по пазарни цени	107.8	104.0	101.9	102.8

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход

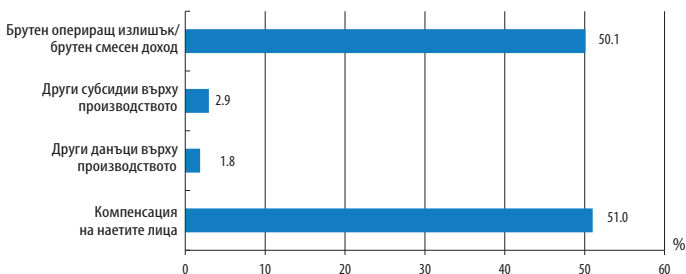
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

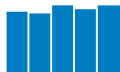
Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2024* г.

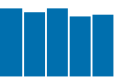

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на брутната добавена стойност по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2021	2022	2023	2024*
Компенсация на наетите лица	61328	70304	80922	90163
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-4716	-1870	-1655	-1944
Операщ излишък и смесен доход, бруто	65559	81254	83148	88542
Потребление на основен капитал	17947	18948	21315	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	47611	62306	61833	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	122170	149688	162414	176761
Корективи	17432	18672	22818	26101
БВП по пазарни цени	139602	168360	185233	202861

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

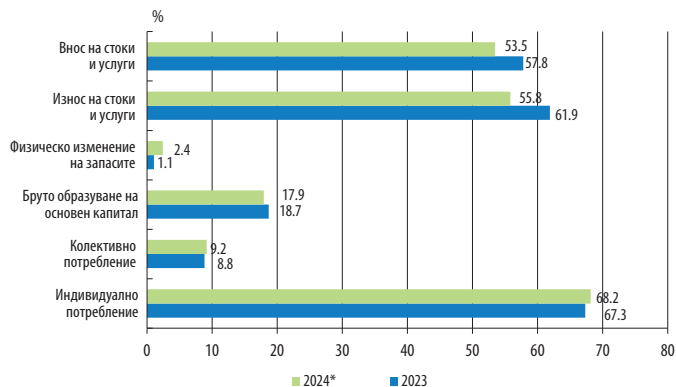
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

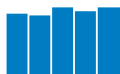
Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване по текущи цени

(Млн. левове)

	2021	2022	2023	2024*
Брутен вътрешен продукт	139602	168360	185233	202861
Крайно потребление	107242	128289	141051	156853
Индивидуално потребление	94689	113036	124694	138276
Колективно потребление	12553	15253	16357	18577
Бруто капиталобразуване	28892	38196	36583	41291
Бруто образуване на основен капитал	22720	28627	34624	36383
Физическо изменение на запасите	6173	9568	1958	4908
Външнотърговско салдо (износ - внос)	3468	1876	7599	4718
Износ на стоки и услуги	86303	117813	114632	113211
Внос на стоки и услуги	82835	115938	107033	108494
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2021	2022	2023	2024*
Брутен вътрешен продукт	107.8	104.0	101.9	102.8
Крайно потребление	106.5	104.9	101.3	104.3
Индивидуално потребление	107.9	104.0	101.4	104.5
Колективно потребление	96.7	112.0	100.7	102.8
Бруто капиталобразуване	109.7	109.2	87.2	104.1
Бруто образуване на основен капитал	91.7	106.5	110.2	98.9
Физическо изменение на запасите	.	.	.	.
Външнотърговско салдо (износ - внос)	0.9	-3.2	5.5	-2.1
Износ на стоки и услуги	111.6	112.1	100.0	99.2
Внос на стоки и услуги	110.7	115.3	94.5	101.3
Статистическа разлика	.	.	.	.

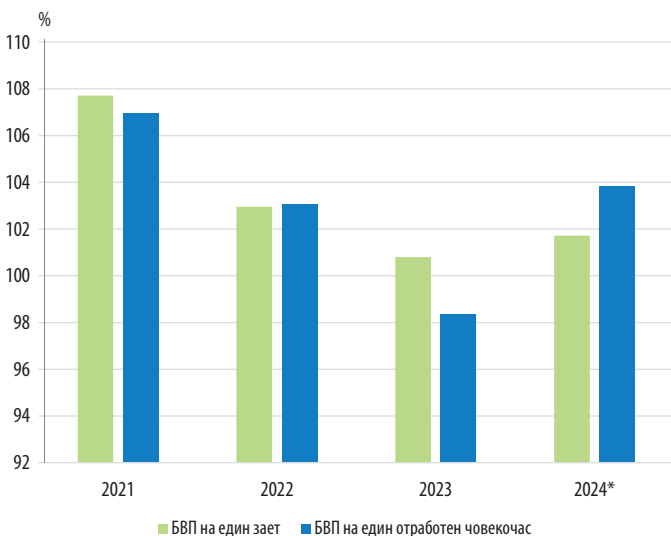
Производителност на труда

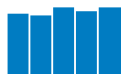
Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас
(Предходна година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2021	2022	2023	2024
БВП на един зает	40958	48879	53206	57653
БВП на един отработен човекочас	25.3	30.2	32.1	35.5

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

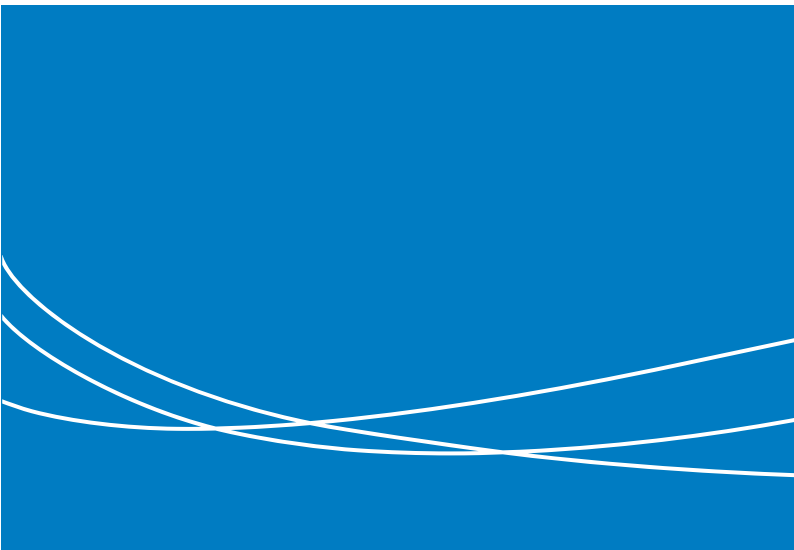
Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Аграрен сектор	11974	9020	8570	8.3	6.4	6.1
Индустрия	49438	48943	53296	29.8	28.6	31.8
Услуги	44440	50126	54371	27.0	29.5	32.8
Общо за икономиката	40771	43730	47746	25.2	26.4	29.4

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Аграрен сектор	94.7	85.5	98.4	96.5	87.7	99.0
Индустрия	113.9	96.3	102.1	113.6	93.4	104.3
Услуги	100.9	102.6	102.0	100.9	99.3	104.7
Общо за икономиката	104.4	100.2	102.9	104.5	97.7	105.1

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции (ПФИ) към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление“ и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари“, включва най-бързо-ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции“ включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден и безсрочните депозити. Прехвърляемите спестовни депозити са част от безсрочните депозити.

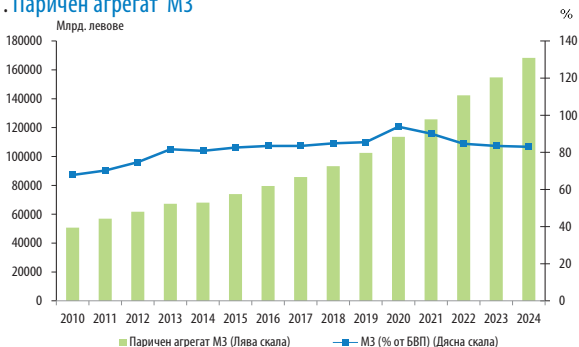
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

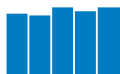
Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. непрехвърляемите спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват непрехвърляемите спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

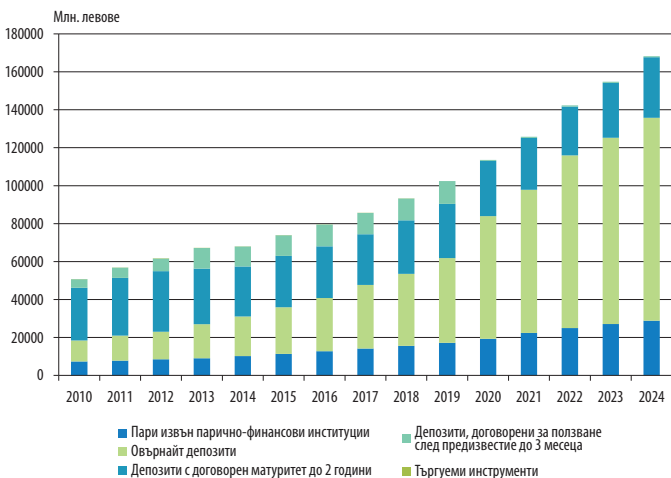
(Млн. левове)

	2021	2022	2023	2024
Широки пари МЗ	125776.2	142370.9	154757.7	168279.5
Пари М1	97827.8	115979.7	125285.9	135767.0
Пари извън парично-финансови институции	22377.6	24998.4	27134.5	28850.4
Овърнайт депозити	75450.2	90981.3	98151.4	106916.6
Пари М2 (М1 + квазипари)	125776.2	142370.9	154757.7	168279.5
Квазипари	27948.4	26391.2	29471.8	32512.5
Депозити с договорен матуритет до 2 години	27339.0	25764.4	28871.4	31900.3
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	609.5	626.8	600.4	612.3
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на ЕЦБ.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

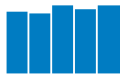
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг.2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

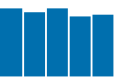

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2021	2022	2023	2024
Вземания от сектор „Държавно управление“	5183.9	1821.6	4046.1	8450.5
Централно държавно управление (нето)	4800.1	1432.8	3548.8	7972.2
Вземания	14679.3	14689.0	15582.8	18417.3
ДЦК	14041.4	14071.4	15103.9	18103.8
Репо-сделки	0.0	0.0	0.0	0.0
Кредити	637.9	617.6	478.9	313.5
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	9879.3	13256.2	12034.0	10445.1
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	383.8	388.8	497.3	478.3
Ценни книжа, различни от акции	68.4	59.6	32.1	26.0
Репо-сделки	0.0	0.0	0.0	0.0
Кредити	315.4	329.2	465.2	452.3
Вземания от неправителствения сектор	73475.0	82636.1	92719.8	106190.8
Нефинансови предприятия	38283.2	42176.0	45399.0	50072.6
Репо-сделки	355.9	404.0	555.8	524.3
Кредити	37280.0	41146.2	44142.2	48580.6
Ценни книжа, различни от акции	432.3	428.4	496.0	765.3
Акции и други капиталови инструменти	215.0	197.4	205.0	202.4
Финансови предприятия	6283.9	7333.0	8924.3	9744.0
Репо-сделки	40.0	51.9	86.7	120.2
Кредити	4968.7	5946.0	7486.3	8345.3
Ценни книжа, различни от акции	534.4	620.9	651.2	585.1
Акции и други капиталови инструменти	740.8	714.2	700.1	693.4
Домакинства и НТООД	28907.9	33127.1	38396.5	46374.2
Репо-сделки	0.3	0.3	0.3	0.3
Кредити	28907.6	33126.8	38396.2	46373.9

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция (ДЛП), които се изчисляват като средно-аритметични величини.

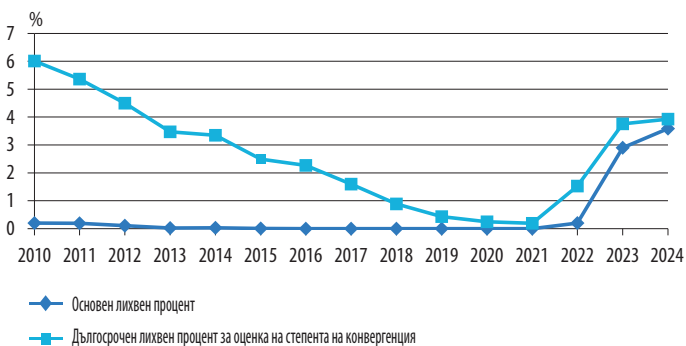
Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според първоначалния си матуритет.

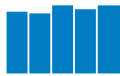
Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

(Проценти)

	2021	2022	2023	2024
Основен лихвен процент	0.00	0.20	2.90	3.59
Междубанков паричен пазар	-0.62	0.74	3.21	3.61
Доходност на дългосрочни ДЦК	0.28	1.15	3.48	3.12
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	0.19	1.53	3.76	3.93
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	0.00	0.07	1.48	1.67
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	5.90	4.90	7.25	7.79
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	4.19	4.19	4.85	5.00
Годишен процент на разходите	6.10	6.00	6.21	6.21
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.00	0.01	0.02	0.02
Депозити с договорен матуритет	0.08	0.10	0.40	0.71
Овърдрафт ⁴	3.86	3.89	4.64	4.38
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	6.08	5.87	7.29	7.26
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	4.05	4.00	4.27	4.27

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

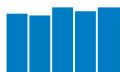
Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок или други ограничения при ползването им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой преди падеж без значимо ограничение или санкция. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват непрехвърляеми спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестие, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условието по кредитите (фиксирано от кредитора или договорено) обикновено се оформя с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

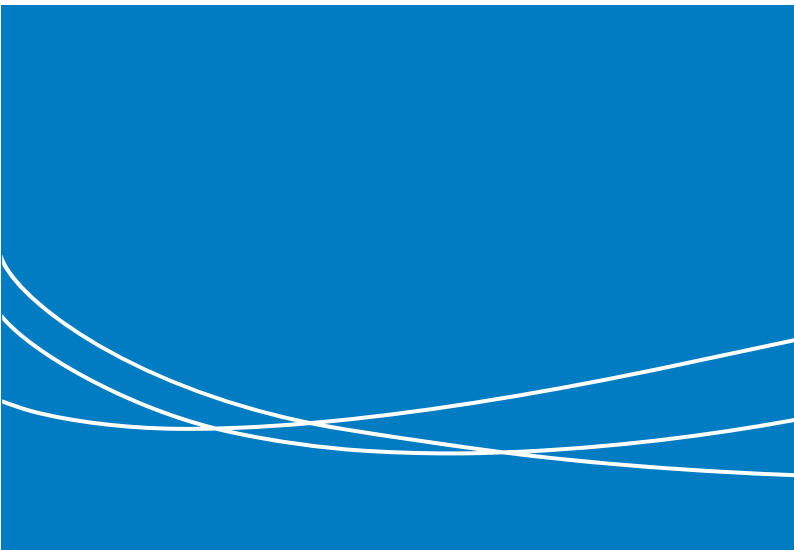
	2021	2022	2023	2024
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	64804.2	70361.4	77767.8	86726.7
В левове	41918.7	46449.6	53388.2	61505.5
Депозити с договорен матуритет до 2 години	11121.8	10513.9	11034.6	11972.1
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	338.2	347.9	334.2	353.2
Овърнайт депозити	30458.7	35587.8	42019.4	49180.2
В чуждестранна валута ²	22885.5	23911.8	24379.6	25221.2
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	28907.5	33126.9	38396.2	46373.9
В левове	27240.8	31691.8	37199.9	45153.0
Овърдрафт	1106.8	1160.1	1215.2	1302.5
Потребителски кредити	12996.1	14698.8	16158.7	18604.6
Жилищни кредити	12800.6	15454.8	19441.7	24769.2
Други кредити	337.3	378.1	384.3	476.7
В чуждестранна валута ³	1666.7	1435.1	1196.3	1220.9

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

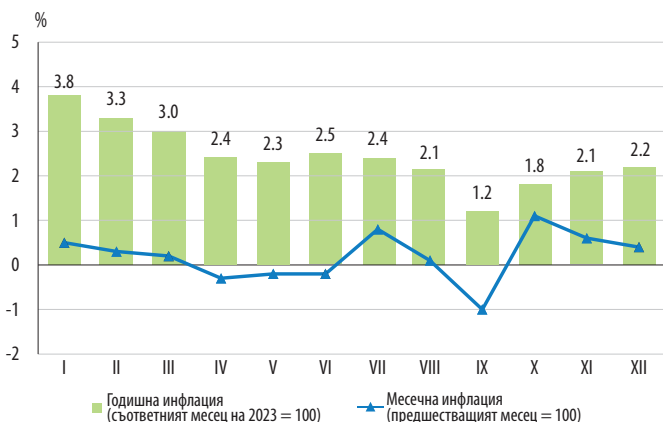
Верижните индекси на потребителските цени измерват измененията на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

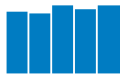
12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2024 г.

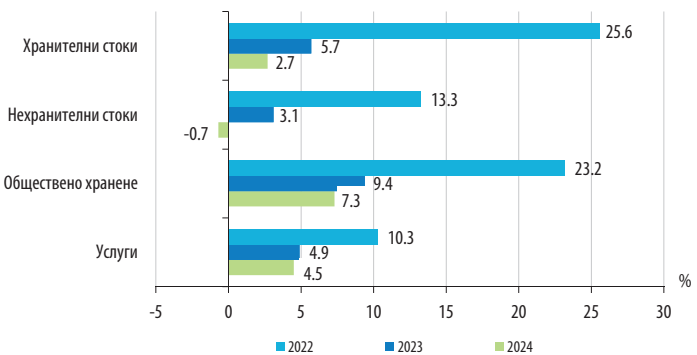
1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

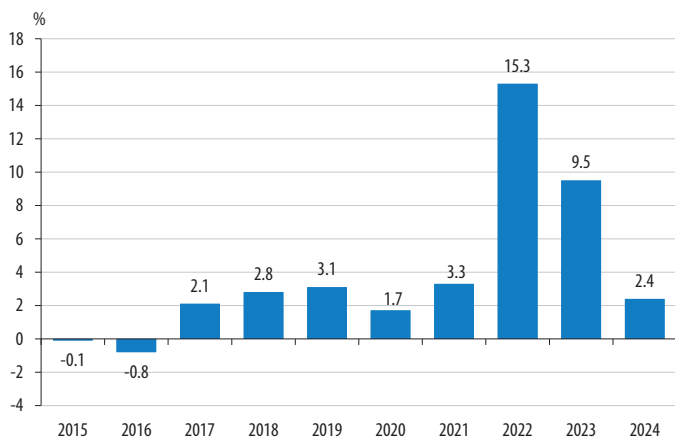
Потребителски групи	2021	2022	2023	2024
Общ ИПЦ	7.8	16.9	4.7	2.2
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	8.9	26.1	5.6	2.8
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1.4	3.7	6.3	6.0
Облекло и обувки	2.8	7.6	3.1	-1.2
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	11.6	19.9	0.5	2.8
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	4.8	13.9	5.1	-1.5
Здравеопазване	0.9	8.7	8.1	1.8
Транспорт	22.2	8.1	3.3	-0.6
Съобщения	-5.3	5.9	2.7	-3.2
Развлечения и култура	5.6	14.8	3.3	3.7
Образование	4.8	10.3	8.2	7.1
Ресторанти и хотели	6.7	21.0	9.5	7.5
Разнообразни стоки и услуги	3.3	11.0	8.8	3.4

Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки (годишна инфлация)

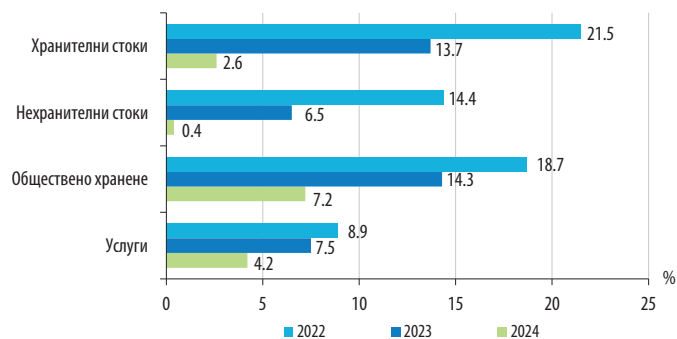
(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

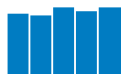

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2021	2022	2023	2024
Общ ИПЦ	7383.61	8515.77	9321.28	9547.29

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки
(средногодишна инфлация - %)

(предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2021	2022	2023	2024
Общ ИПЦ	3.3	15.3	9.5	2.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	2.8	22.0	13.7	2.6
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.8	2.6	6.1	5.9
Облекло и обувки	-1.1	6.6	5.7	-0.4
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	4.8	19.7	7.1	3.0
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	1.9	11.6	9.0	0.8
Здравеопазване	0.8	3.2	11.6	3.4
Транспорт	10.4	22.7	-1.8	0.6
Съобщения	-2.6	0.7	5.5	-2.3
Развлечения и култура	5.8	10.9	12.4	0.2
Образование	4.8	7.0	10.1	7.1
Ресторанти и хотели	3.2	17.6	13.5	7.7
Разнообразни стоки и услуги	1.6	6.5	12.2	4.5

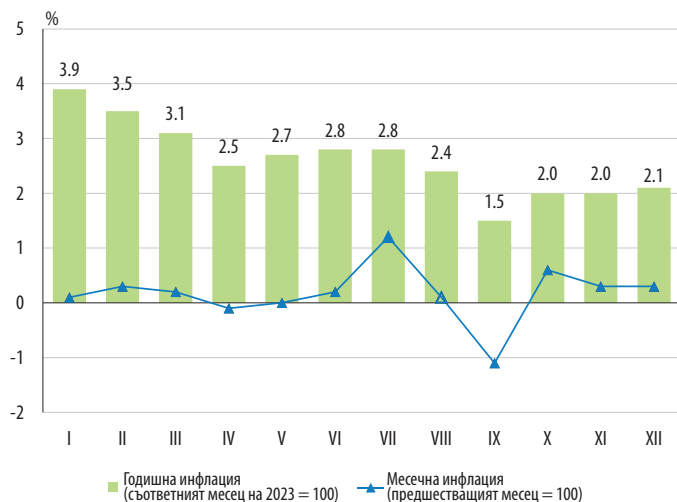
Хармонизиран индекс на потребителските цени

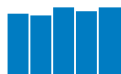
Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната.

ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

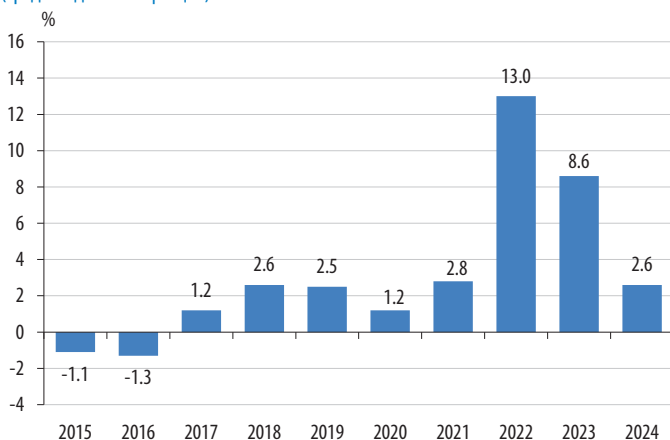
В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2016/792 **базисната година за ХИПЦ е 2015 г.** и всички индекси се изчисляват и публикуват **при база 2015 година.**

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2024 г.

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени
(средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2015 = 100)

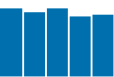
	2021	2022	2023	2024
Общ ХИПЦ	109.30	123.52	134.15	137.63

5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по основни групи стоки

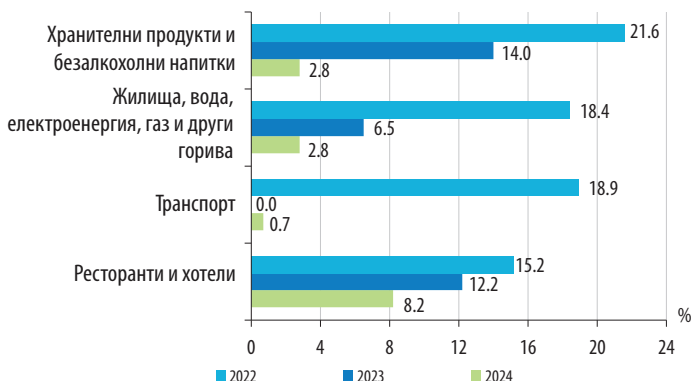
(средногодишна инфлация - %)

(предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2021	2022	2023	2024
Общ ХИПЦ	2.8	13.0	8.6	2.6
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	2.7	21.6	14.0	2.8
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1.0	3.2	6.5	5.7
Облекло и обувки	-0.9	6.7	5.9	-0.6
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	4.5	18.4	6.5	2.8
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.4	11.4	8.0	1.0
Здравеопазване	0.8	3.2	11.5	3.3
Транспорт	8.3	18.9	0.0	0.7
Съобщения	-2.6	0.7	5.5	-2.3
Развлечения и култура	3.5	6.4	7.6	-0.1
Образование	4.9	7.4	9.5	6.9
Ресторанти и хотели	0.7	15.2	12.2	8.2
Разнообразни стоки и услуги	3.3	6.2	10.8	4.4

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (средногодишна инфлация)

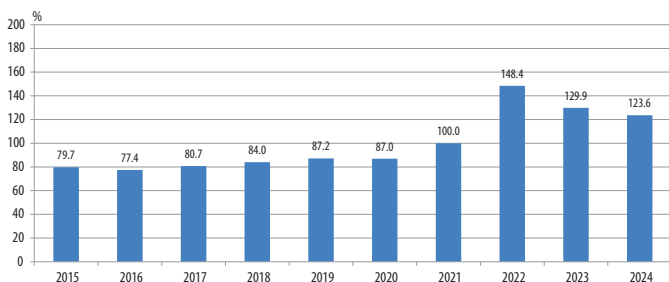
Индекс на цените на производител

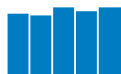
Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Информация за изчисляване на индексите се получава от месечното наблюдение на цените на производител, при което се сравняват цените на конкретни специфични продукти, с еднакво качество и в двата периода и се правят необходимите корекции при промяна на качеството на наблюдаваните конкретни продукти.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база, или индексите на цени на различните нива на агрегация се получават като претеглени средни чрез възходяща система за претегляне, определена от структурата на Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008)

Фиг. 8. Индекси на цени на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2021 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2022	2023	2024	2022	2023	2024
		2021 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		148.4	129.9	123.6	148.4	87.5	95.2
Добивна промишленост	B	112.6	114.1	123.4	112.6	101.3	108.2
Преработваща промишленост	C	127.1	131.8	131.6	127.1	103.7	99.8
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	120.1	135.7	137.6	120.1	113.0	101.4
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	CB	109.6	123.7	132.3	109.6	112.8	106.9
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	129.6	137.4	132.7	129.6	106.0	96.6
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD	..	..	..	..	..	..
Производство на химични продукти	CE	153.6	128.7	117.9	153.6	83.8	91.6
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	105.1	115.0	107.2	105.1	109.4	93.2
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	121.8	136.1	139.3	121.8	111.8	102.3
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	123.9	120.5	118.0	123.9	97.3	97.9
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	107.0	114.7	117.3	107.0	107.3	102.2
Производство на електрически съоръжения	CJ	115.2	122.2	126.5	115.2	106.0	103.5
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	111.7	123.6	129.3	111.7	110.7	104.6
Производство на превозни средства	CL	103.9	115.0	122.2	103.9	110.7	106.3
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	112.7	125.7	133.6	112.7	111.5	106.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	183.3	128.9	111.5	183.3	70.3	86.5

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

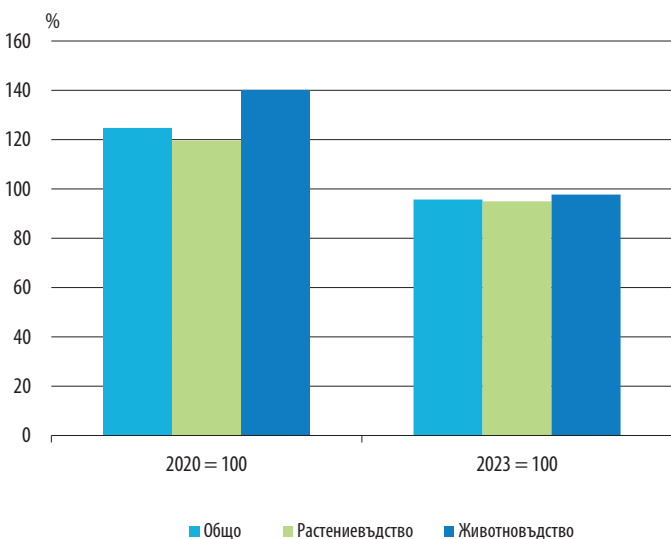
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

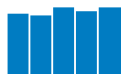
Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2020 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство за 2024 г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2024 г.

	2024 в % към	
	2020	2023
Общо	124.8	95.7
Растениевъдство	119.7	95.0
Зърнени култури	114.4	87.1
Технически култури	123.3	108.3
Фуражни култури	136.0	96.3
Картофи	159.8	102.1
Зеленчуци	122.0	104.5
Плодове	125.6	100.5
Други растителни продукти	201.2	109.8
Животновъдство	140.2	97.7
Живи животни	139.6	97.1
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	146.1	104.9
Живи животни от рода на свинете	127.0	94.7
Живи животни от рода на овцете и козите	161.3	107.6
Домашни птици	139.7	92.6
Животински продукти	140.7	98.4
Сурово мляко	136.7	102.3
Краве мляко	134.1	103.8
Други видове мляко	150.1	94.8
Яйца	166.7	91.0
Други животински продукти	114.2	97.2

Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

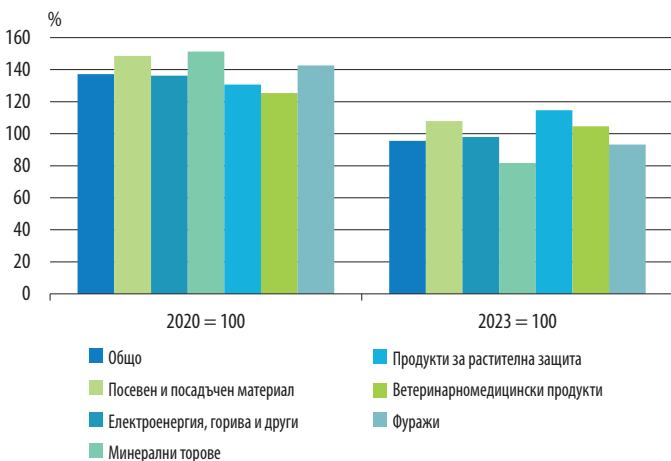
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

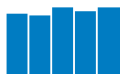
Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2020 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство за 2024 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2024 г.

	2024 в % към	
	2020	2023
Общо	137.2	95.5
Посевен и посадъчен материал	148.6	107.9
Електроенергия, горива и други	136.3	98.0
Минерални торове	151.3	81.7
Преки торове	151.7	81.5
Азотни торове	159.0	80.2
Фосфорни торове	143.7	89.3
Калиеви торове	81.2	76.0
Смесени торове	148.9	82.3
Продукти за растителна защита	130.7	114.7
Фунгициди	136.1	116.1
Инсектициди	111.8	126.0
Хербициди	132.1	110.8
Ветеринарномедицински продукти	125.4	104.7
Фуражи	142.6	93.2
Преки фуражи	128.3	89.1
Смесени фуражи	150.1	96.8
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	130.8	105.5
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	143.3	103.8
Други стоки и услуги	122.1	102.8

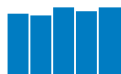
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2020 = 100 и предшестващата година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия“;
- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Бизнес тенденции и туризъм“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2024 г.

	2024 в % към	
	2020	2023
Общо	128.1	112.6
Материали	142.4	117.0
Селскостопански машини	143.2	118.2
Транспортно оборудване	135.6	109.8
Селскостопански сгради	100.9	102.8

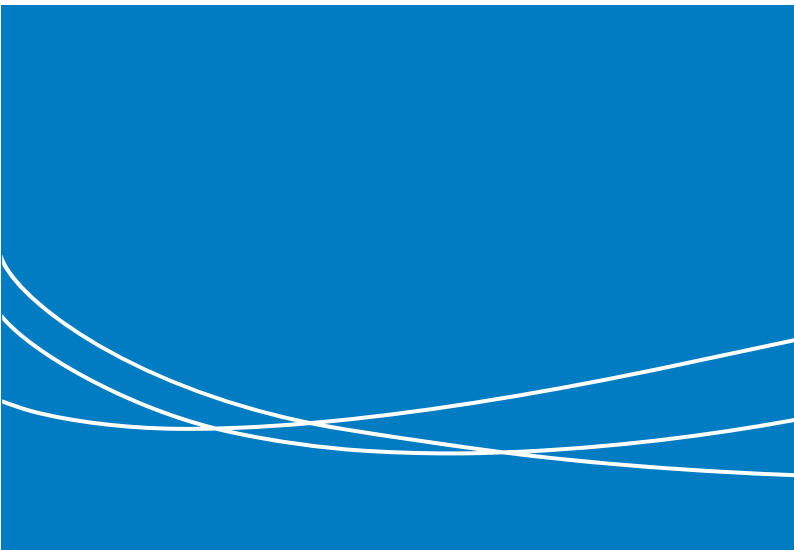
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

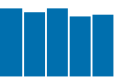
Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2024 г.

	2024 в % към	
	2020	2023
Общо	135.8	98.1

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

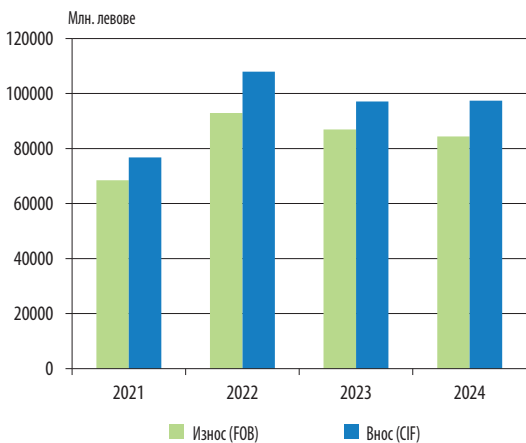

Външнотърговски стокообмен

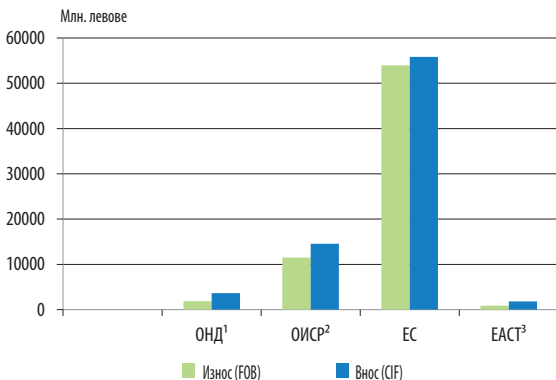
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните наблюдения на вътресъюзния износ и вътресъюзния внос на стоки на задължените фирми при търговията с държави - членки на ЕС, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътресъюзната търговия със стоки и на допълнителна информация от други административни източници.

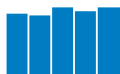
Основен търговски партньор на България през последните години е Европейският съюз, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява със страните от ЕС.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2024 г.

1. Външнотърговски стокообмен

	2021	2022	2023	2024
Стокообмен - млн. лв.	145173.8	200830.6	183976.6	181760.5
Износ (FOB)	68431.2	92917.8	86903.6	84369.5
Внос (CIF)	76742.6	107912.8	97073.0	97391.0

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2021	2022	2023	2024
Стокообмен	214	216	210	217
Износ	208	212	205	213
Внос	176	172	173	175

3. Износ и внос по групи страни

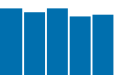
(Млн. левове)

	2021	2022	2023	2024
Износ	68431.2	92917.8	86903.6	84369.5
от него:				
ОНД ¹	1322.2	1715.0	1923.7	1857.1
ОИСР ²	9126.2	11351.1	11497.6	11473.9
ЕС	45270.6	60583.5	55155.0	53975.8
ЕАСТ ³	566.8	733.5	801.0	883.0
Внос	76742.6	107912.8	97073.0	97391.0
от него:				
ОНД ¹	6267.7	12933.0	7460.2	3627.3
ОИСР ²	9948.8	13983.5	12796.8	14571.6
ЕС	46332.9	59612.4	58140.2	55805.5
ЕАСТ ³	623.1	700.0	1096.8	1808.5

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Израел, Исландия, Канада, Колумбия, Коста Рика /от 2022г./, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Обединено кралство, Република Корея, САЩ, Турция, Чили, Швейцария и Япония.

³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

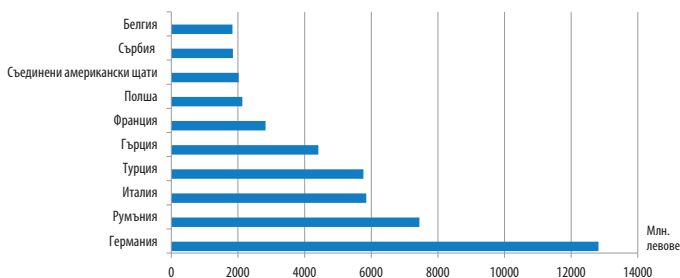

Износ по основни търговски партньори

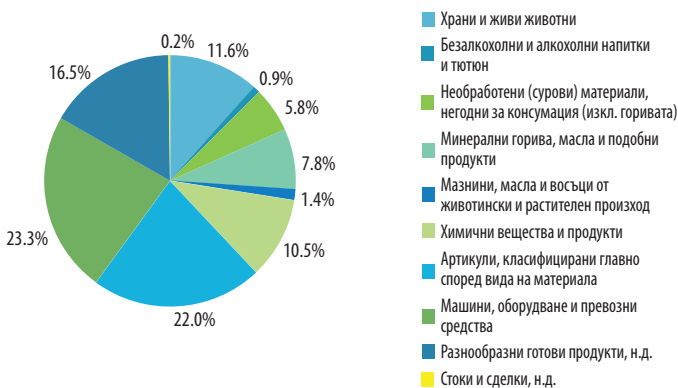
Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, за които изнасяме стоки.

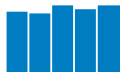
Разпределението на износа по Стандартната външнотърговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2024 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2024 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

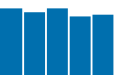
Страни	2021	2022	2023	2024
Общо	68431.2	92917.8	86903.6	84369.6
в това число:				
Австрия	1345.5	1849.2	1787.4	1327.2
Алжир	161.9	1020.4	1079.3	1022.3
Белгия	2211.3	2397.4	2734.2	1834.0
Германия	10135.1	13083.4	11834.2	12819.2
Гибралтар	272.4	1026.3	336.3	1069.8
Грузия	380.0	489.4	566.4	765.1
Гърция	4744.0	6053.4	4784.7	4412.3
Дания	645.0	439.1	396.2	385.1
Египет	465.9	1266.8	1452.2	1288.1
Израел	379.4	587.6	414.9	319.7
Испания	1860.7	2433.6	2266.6	1632.4
Италия	5128.0	6974.1	6238.9	5852.0
Кипър	274.5	390.3	279.0	256.7
Китай	2198.7	1539.0	2015.6	1476.4
Либия	229.3	372.7	315.5	116.6
Ливан	105.1	337.7	53.8	143.3
Нидерландия	1703.2	2450.4	1731.2	1499.8
Обединено кралство ¹	1257.0	1452.0	1629.4	1262.5
Обединени арабски емирства	157.9	274.5	350.4	295.5
Полша	1716.8	2098.0	2032.0	2132.0
Португалия	251.0	239.3	242.1	248.3
Република Северна Македония	1124.6	1522.0	1727.6	1555.8
Румъния	6864.9	9444.9	7962.3	7447.6
Руска федерация	853.8	956.3	979.7	724.1
Словакия	565.9	879.1	1015.8	881.5
Словения	419.9	517.2	469.9	493.8
Сингапур	56.3	49.5	267.8	76.0
Съединени американски щати	1699.0	2068.1	2230.4	2021.9
Сърбия	1453.8	2286.6	1880.6	1849.5
Турция	4206.9	5553.1	5071.3	5767.0
Украйна	793.7	2252.6	1675.1	1025.8
Унгария	1249.7	1636.8	1100.8	1148.5
Франция	2478.3	3080.3	2837.9	2828.9
Хърватия	636.5	739.9	625.2	998.1
Чехия	1489.0	1526.5	1635.1	1607.8
Швейцария	458.1	608.5	664.2	742.6
Швеция	533.0	697.6	788.3	704.5

¹ Обединеното кралство включва: Северна Ирландия, Великобритания, Англо-нормандски острови и остров Ман.

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2021	2022	2023	2024
Общо	68431.2	92917.8	86903.6	84369.6
Храни и живи животни	8049.0	10064.7	11232.5	9814.0
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	634.8	636.2	751.0	746.3
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	5218.5	5281.9	5245.6	4897.3
Минерални горива, масла и подобни продукти	4114.2	10658.8	6746.9	6559.3
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	1363.1	3369.1	1687.3	1205.0
Химични вещества и продукти	7989.1	10995.4	9142.6	8850.5
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	15921.9	20014.9	17560.9	18588.2
Машини, оборудване и превозни средства	15578.5	19095.4	20506.9	19630.7
Разнообразни готови продукти, н.д.	9305.3	12673.4	13568.4	13880.5
Стоки и сделки, н.д.	256.8	128.0	461.5	197.8

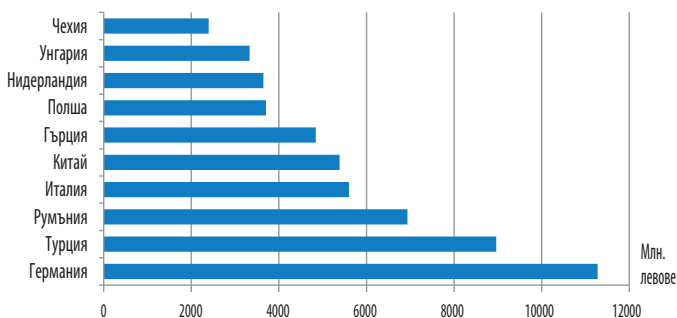

Внос по основни търговски партньори

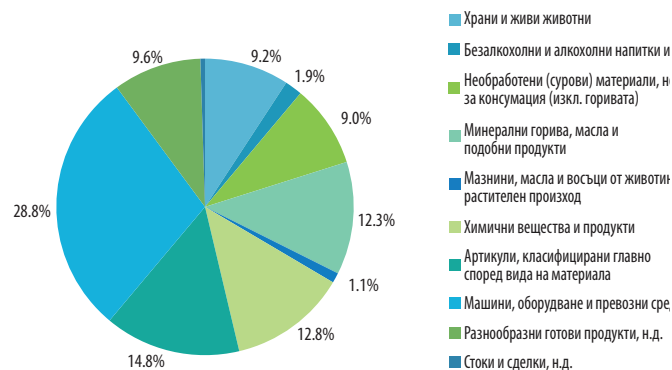
Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

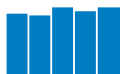
Разпределението на вноса по Стандартната външнотърговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2024 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2024 г.

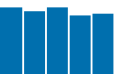
6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2021	2022	2023	2024
Общо	76742.6	107912.8	97073.0	97391.0
в това число:				
Австрия	1870.2	2370.4	2585.4	2382.6
Белгия	1481.3	2027.7	2159.9	1932.1
Германия	9391.5	11663.9	11991.6	11277.0
Грузия	724.1	1018.5	584.0	390.5
Гърция	4209.3	6347.9	4245.0	4841.5
Дания	348.7	463.0	618.3	504.9
Египет	513.8	482.9	727.3	1812.0
Индия	392.5	477.7	483.7	449.9
Ирландия	497.6	427.3	389.0	442.6
Испания	1448.6	2192.7	1839.1	1630.5
Италия	5059.2	6443.4	6490.6	5601.7
Йордания	7.1	25.3	52.6	29.9
Китай	4148.2	6251.4	5257.7	5384.4
Нидерландия	3252.6	4453.3	3966.3	3645.6
Обединено кралство ¹	611.7	862.6	785.2	941.6
Полша	2738.5	3572.2	3784.3	3703.3
Република Корея	277.2	388.8	362.2	431.1
Република Северна Македония	728.0	876.8	1030.7	977.6
Руска федерация	5827.8	11702.3	6535.4	1217.6
Румъния	5784.5	7384.8	6686.5	6935.5
Словакия	958.6	1104.9	1166.5	1205.7
Словения	570.6	798.5	882.4	905.8
Съединени американски щати	558.4	1586.3	1078.2	821.7
Сърбия	1498.4	1861.0	2286.0	1983.5
Тайван ²	332.6	486.1	308.1	255.4
Турция	6011.8	9095.8	7957.3	8961.2
Украйна	1634.5	3411.8	1979.3	2213.3
Унгария	2805.8	3392.1	3377.4	3329.5
Франция	2016.5	2351.1	2601.0	2287.9
Хърватия	370.8	240.4	259.0	329.0
Чехия	1890.4	2402.3	2738.6	2396.1
Швейцария	561.0	623.0	763.4	840.3
Швеция	485.1	690.6	797.4	574.9
Япония	400.8	458.0	384.0	325.6

¹ Обединеното кралство включва: Северна Ирландия, Великобритания, Англо-нормандски острови и остров Ман.

² Отделна митническа територия Тайван, Пенгу, Кинмен и Матцу.

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2021	2022	2023	2024
Общо	76742.6	107912.8	97073.0	97391.0
Храни и живи животни	5802.1	7526.5	8370.1	8908.7
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	1256.3	1468.1	1686.6	1847.5
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	6811.9	9612.0	7436.7	8786.1
Минерални горива, масла и подобни продукти	8792.4	18077.0	10787.4	11951.0
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	507.9	1636.0	898.7	1051.5
Химични вещества и продукти	11845.5	15269.0	13206.8	12480.4
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	13223.4	17258.1	15417.8	14412.0
Машини, оборудване и превозни средства	21379.2	28570.5	30372.9	28057.0
Разнообразни готови продукти, н.д.	6546.5	8394.2	8785.8	9383.6
Стоки и сделки, н.д.	577.4	101.4	110.2	513.2

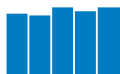
Износ и внос на някои стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци Националният статистически институт прилага Специалната система на търговия.

Отчитането на стоковите потоци по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

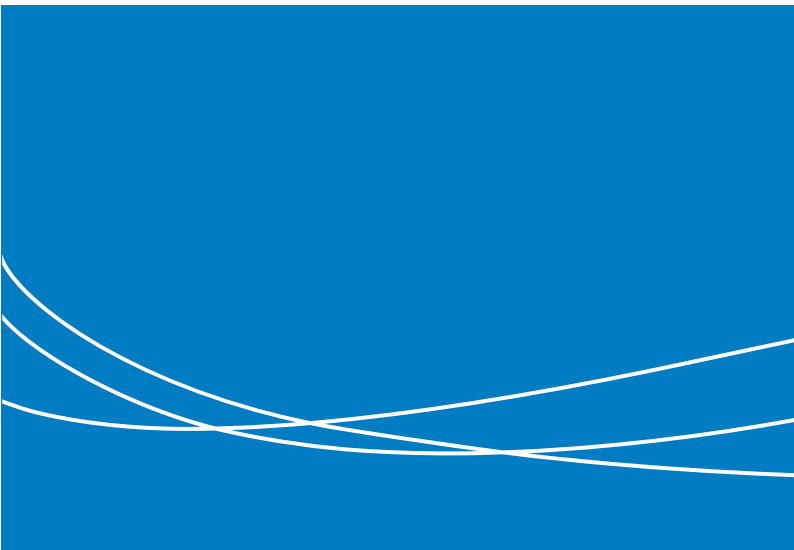
Стоки	2021	2022	2023	2024
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	6.4	7.9	7.5	6.5
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	32.1	34.1	30.8	28.5
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	14.0	12.7	13.0	12.7
Домати (пресни или охладени) - хил. т	15.8	14.0	17.2	13.8
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	16.4	10.6	8.0	6.9
Царевица - хил. т	1759.3	963.5	1364.9	889.0
Консервирани домати - хил. т	3.9	4.3	3.2	2.3
Други консервирани зеленчуци - хил. т	26.6	23.0	19.1	18.5
Суров или необработен тютюн - хил. т	22.9	23.7	21.7	17.2
Цигари - хил. т	4.5	5.9	7.8	8.6
Паста за зъби - хил. т	8.4	9.6	9.6	9.2
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	3.7	3.6	3.2	3.0
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	253.4	327.7	396.9	379.9
Мъжки ризи - млн. лв.	44.3	48.4	56.1	39.0
Кожени обувки - хил. чф.	2796.7	3126.9	2642.7	1805.4
Помпи за течности - млн. лв.	242.2	284.5	297.2	317.6
Стругове - хил. т	3.5	3.8	3.6	3.4
Електрически акумулатори - млн. лв.	391.9	416.4	648.4	511.1
Мебели - млн. лв.	490.5	518.3	466.5	458.6

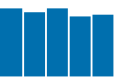

9. Внос на някои стоки

Стоки	2021	2022	2023	2024
Банани - хил. т	73.0	63.1	70.2	68.7
Портокали - хил. т	35.9	33.6	38.0	32.2
Лимони - хил. т	39.0	39.0	38.4	43.1
Грейпфрути - хил. т	20.4	19.7	12.8	16.1
Маслини - хил. т	15.9	15.1	13.6	10.4
Кафе на зърна - хил. т	38.1	35.8	33.9	40.4
Пипер (черен или бял) - т	814.8	796.1	814.2	822.4
Ориз - хил. т	57.7	133.3	86.4	54.5
Маргарин - хил. т	6.2	5.5	5.5	6.0
Шоколад - хил. т	32.5	36.2	36.8	37.9
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	25.8	25.8	23.3	22.7
Захар - хил. т	207.9	304.6	233.9	231.3
Соев шрот - хил. т	107.6	92.9	91.6	98.4
Сол - хил. т	256.4	252.5	166.6	170.0
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	388.8	430.6	357.8	236.9
Антрацит - хил. т	472.0	968.5	165.3	63.6
Кокс - хил. т	56.0	81.0	172.8	194.8
Целулоза - хил. т	7.9	7.1	7.3	4.3
Вестникарска хартия - хил. т	18.2	19.9	12.1	13.1
Цигарена хартия - хил. т	7.4	8.0	7.3	9.3
Памук (вкл. линтер) - хил. т	2.7	1.6	2.3	2.1
Обувки (кожени) - хил. чф.	3363.9	3915.1	4132.9	3389.0
Тръби от чугун и стомана - хил. т	75.1	80.4	91.3	78.4
Хладилници - хил. бр.	56.8	65.8	74.4	85.8
Перални машини - хил. бр.	273.6	324.5	275.7	278.5
Прахосмукачки - хил. бр.	669.9	640.0	619.8	783.4
Телевизори - хил. бр.	759.7	752.7	732.3	750.6
Битови шевни машини - хил. бр.	11.0	20.6	32.9	19.3
Зърнокомбайни - бр.	543	963	767	374
Пътнически автомобили - хил. бр.	79.3	78.4	91.4	95.1
Товарни автомобили - хил. бр.	11.1	15.5	12.0	24.3
Автобуси и тролейбуси - бр.	1954	2045	3718	2974
Велосипеди - хил. бр.	117.5	84.0	62.1	47.0
Мотоциклети - хил. бр.	51.4	56.6	46.5	75.9
Трактори - хил. бр.	8.7	8.4	8.4	6.8
Мотокултиватори - бр.	7921	3245	5105	6522
Фотоапарати - млн. лв.	1.0	1.5	1.4	1.6
Битови часовници - хил. бр.	1123.3	1110.7	1196.5	1187.3

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (стандартно представяне) е в съответствие с шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция” (МВФ, 2009) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

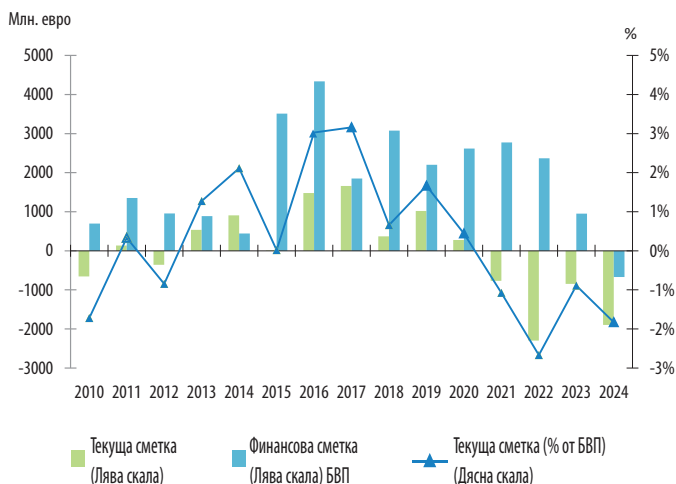
Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

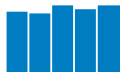
Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти.

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България¹

(Млн. евро)

	2021	2022	2023	2024
Текуща и капиталова сметка	-277.0	-1506.1	628.7	-86.4
Текуща сметка	-768.4	-2299.0	-846.3	-1897.9
Стоки и услуги, нето	1773.0	958.0	3920.0	2401.0
Търговски баланс ²	-2886.7	-5083.7	-3930.7	-5365.1
Услуги, нето	4659.7	6041.7	7850.6	7766.2
Първичен доход, нето	-3451.5	-4805.4	-6269.4	-5291.6
Вторичен доход, нето	910.1	1548.5	1503.1	992.7
Капиталова сметка	491.4	792.9	1475.0	1811.5
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи, нето	-310.8	-1059.3	701.5	442.8
Капиталови трансфери, нето	802.2	1852.2	773.5	1368.7
Финансова сметка ³	2773.5	2366.1	952.3	-670.4
Преки инвестиции, нето ⁴	-1112.4	-3572.2	-3986.7	-2264.5
Портфейлни инвестиции, нето ⁵	2309.0	1060.9	1248.3	2373.4
Финансови деривати, нето	78.6	3.9	11.7	-36.9
Други инвестиции, нето	-2108.0	881.9	399.3	161.2
Резервни активи на БНБ ⁶	3606.3	3991.7	3279.7	-903.6
Балансиращи статии:				
Салдо по текущата и капиталовата сметки	-277.0	-1506.1	628.7	-86.4
Салдо по финансовата сметка	2773.5	2366.1	952.3	-670.4
Нето грешки и пропуски ⁷	3050.6	3872.2	323.7	-584.0

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-то издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" на МВФ. Предварителни данни към 21 март 2025 г.

² Предварителни данни за 2023 г. и 2024 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

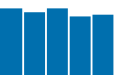
³ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният - увеличение на активи или пасиви.

⁴ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и от фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за публични предприятия и контрол и други. Данните за 2024 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁵ На базата на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор Държавно управление и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

⁶ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

⁷ Размерът на статия "Нети грешки и пропуски" показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

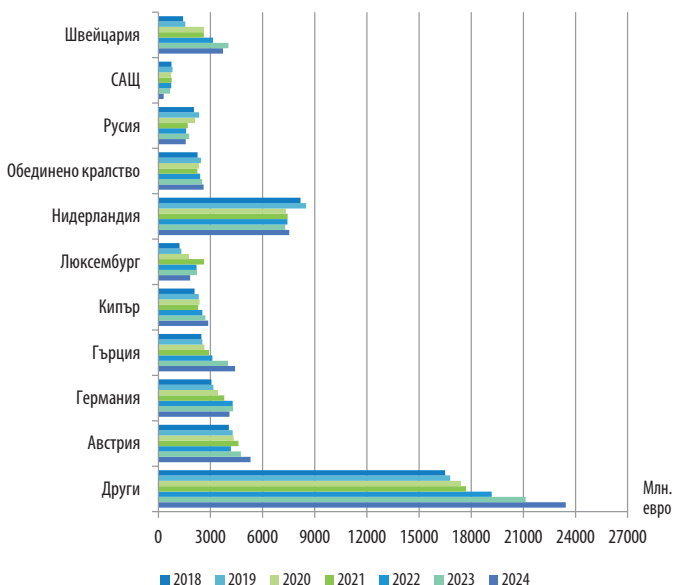

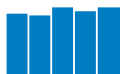
Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международна инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс“ е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

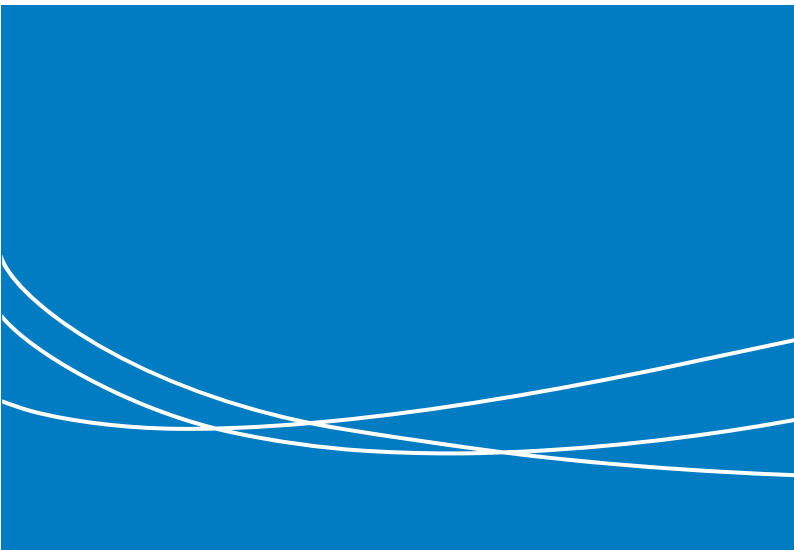
2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

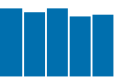
(Млн. евро)

Икономически дейности	2021	2022	2023	2024
Общо	1435.9	4127.8	4634.5	2854.5
Административни и спомагателни дейности	23.0	60.6	64.9	43.4
Добивна промишленост	15.4	44.3	99.8	-226.1
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-0.5	-2.7	11.7	52.8
Други дейности	2.8	7.3	17.6	9.6
Култура, спорт и развлечения	20.3	38.5	6.8	34.7
Образование	-0.2	-3.7	1.7	2.1
Операции с недвижими имоти	47.2	134.0	35.1	107.8
Преработваща промишленост	-133.4	925.9	1448.2	47.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	105.7	87.5	-198.1	164.3
Професионални дейности и научни изследвания	246.2	-76.6	148.4	228.9
Селско, горско и рибно стопанство	11.5	6.1	2.0	13.4
Строителство	-48.0	-17.7	120.5	23.9
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	280.3	838.9	518.3	124.9
Транспорт, складиране и пощи	-64.6	61.1	10.0	83.3
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	126.9	1020.0	751.5	665.0
Финансови и застрахователни дейности	901.3	1037.5	1569.8	1493.0
Хотелиерство и ресторантьорство	-73.9	-10.5	28.9	-0.2
Хуманно здравеопазване и социална работа	-1.3	1.7	10.9	1.8
Некласифицирани	-22.8	-24.5	-13.2	-15.3

¹ Източник: БНБ. Предварителни данни към 21 март 2025 г.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

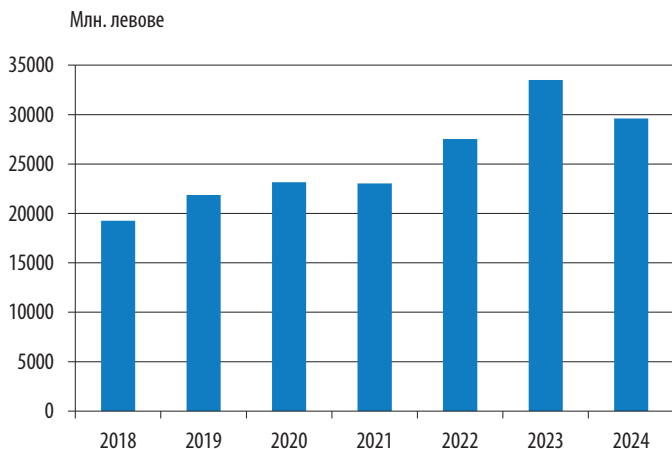

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

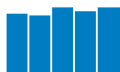
Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

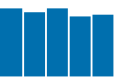
	(Хил. левове)			
	2021	2022	2023	2024
Общо	23035610	27522260	33503298	29610561
Земя	2233372	2294278	2411038	1332475
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	8146644	9557540	12347013	11533455
Машини, оборудване и транспортни средства	9709179	11501461	14024616	14154151
Други разходи	2946415	4168981	4720631	2590480

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2022	2023	2024
Общо	27522260	33503298	29610561
Селско, горско и рибно стопанство	2268073	2236403	1488052
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	7140444	9073127	8021564
Строителство	2050203	2424347	1628548
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	6936677	7785102	6587568
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	1222031	1242543	785770
Финансови и застрахователни дейности	450437	396457	725855
Операции с недвижими имоти	3087490	3306583	3771807
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1659680	1977562	2172571
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	2221596	4402742	4154799
Други услуги	485629	658432	274027

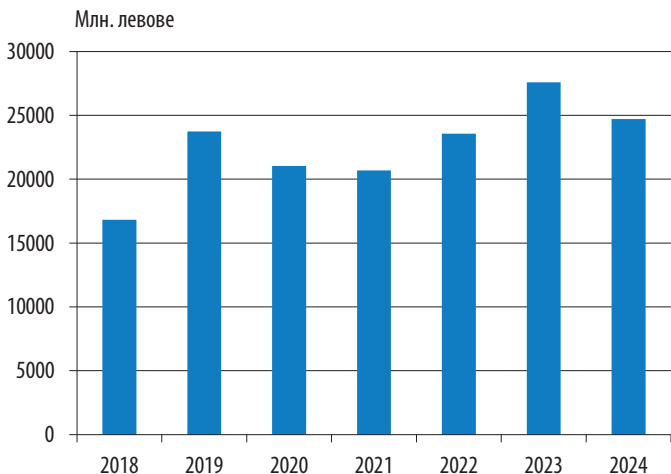

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

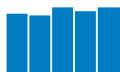
Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

(Хил. левове)

	2021	2022	2023	2024
Общо	20685094	23572282	27587097	24712055
Земя	2233372	2294278	2411038	1332475
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	6510614	7540098	8609316	8265190
Машини, оборудване и транспортни средства	9930480	11123503	13554662	13153391
Други разходи	2010628	2614403	3012081	1960999

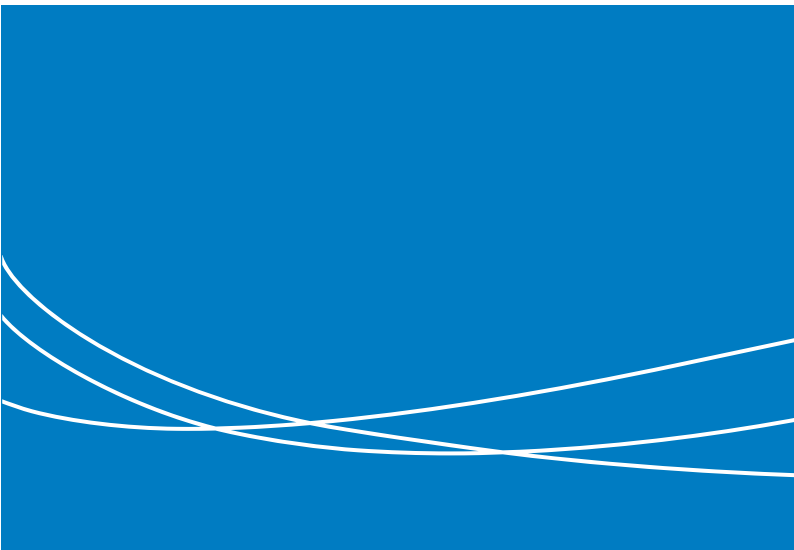

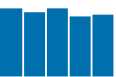
4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2022	2023	2024
Общо	23572282	27587097	24712055
Селско, горско и рибно стопанство	2105902	2088532	1504840
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	6046564	7973787	6852506
Строителство	1443200	1800505	1579959
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	6588741	6646210	5425298
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	1127196	1196438	763443
Финансови и застрахователни дейности	419977	402433	677220
Операции с недвижими имоти	2424671	2428444	2057873
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1432261	1895948	1875475
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	1550435	2501214	3710608
Други услуги	433335	653586	264833

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО**

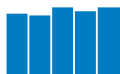

Обекти за продажби на дребно

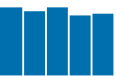
В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, прилежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанциите и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2023 г. е отчетен спад в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2022 г. намалява броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 4.5 и 1.8%.

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2021	2022	2023	2022	2023
Магазини и павилиони - общо	111347	111632	108524	0.3	-2.8
За храни, напитки и тютюневи изделия	41224	41163	39293	-0.1	-4.5
Специализирани	15267	15747	14633	3.1	-7.1
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	25957	25416	24660	-2.1	-3.0
За нехранителни стоки	70123	70469	69231	0.5	-1.8
Специализирани	54797	54892	54232	0.2	-1.2
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	15326	15577	14999	1.6	-3.7
Бензиностанции	2481	2495	2515	0.6	0.8
Газостанции	301	310	307	3.0	-1.0

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

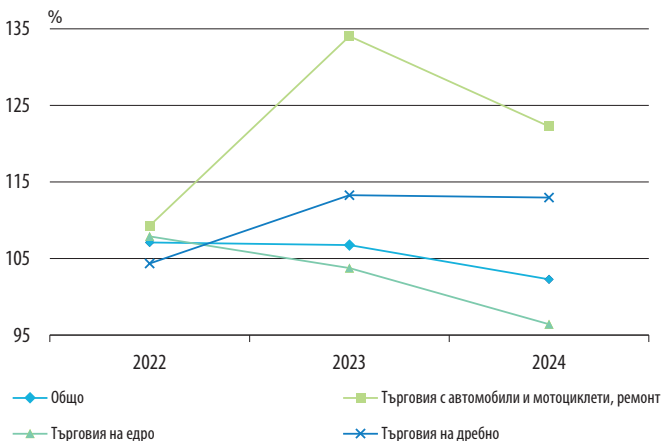
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“ по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

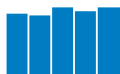
Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2021 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2024 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ по предварителни данни реално бележи намаление от 4.2% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общият индекс на намаление е с 0.3%. В търговията на едро спадът със 7.1% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава спад от 8.8%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ оборотът през 2024 г. по съпоставими цени нараства с 6.1% в сравнение с 2023 година. В дейност „Ресторантьорство“ се наблюдава намаление с 1.5%, докато дейност „Хотелиерство“ бележи ръст с 16.2%.

Фиг. 1. Индекси на оборота за основните търговски дейности

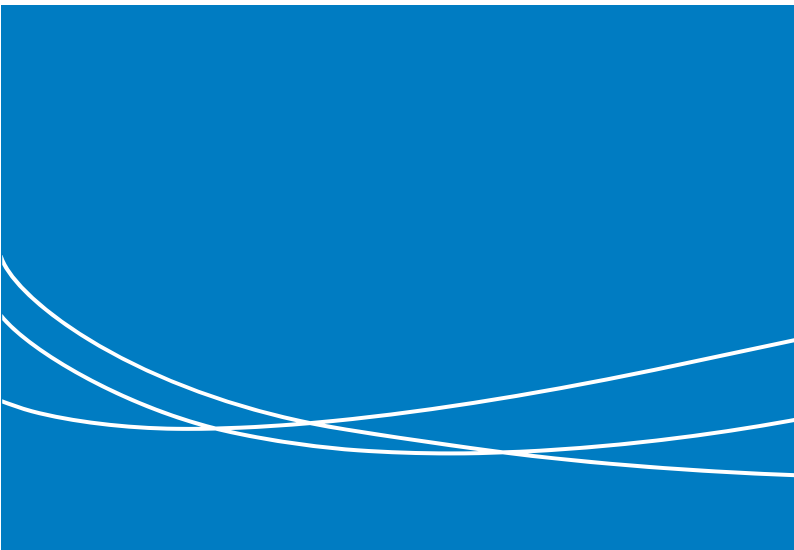

2. Оборот в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2021	2022	2023	2024
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	161307	206889	208283	203019
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	10882	12497	15482	14310
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	110173	145048	139129	130367
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	17536	20700	20367	19351
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	20676	25052	27889	25634
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	17993	20301	21636	22954
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	3413	4052	4089	4936
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	6088	7843	8356	8747
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	35169	52718	40610	32316
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	40252	49344	53672	58342
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	15051	17074	20204	22911
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	1933	2482	2704	2960
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	4902	7696	6481	6798
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	4022	4654	5293	5950
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	1707	2123	2462	2744
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	5148	6056	6469	6662
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	4969	6177	6685	6725
Хотелиерство и ресторантьорство	5258	7533	9043	10205
Хотелиерство	1775	2755	3268	4108
Ресторантьорство	3483	4778	5775	6098

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

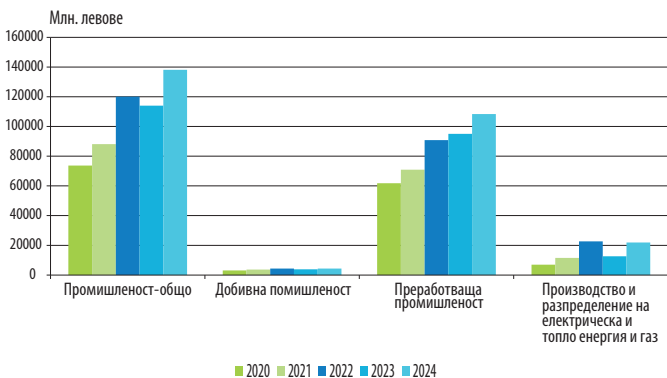
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

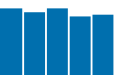
(Хил. левове)

	2022	2023	2024
Общо	120045561	114037210	138120603
Добивна промишленост	4323326	3887734	4390605
Преработваща промишленост	90775334	95051277	108362143
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	22617058	12614347	21897384
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2329843	2483852	3470472

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

(Хил. левове)

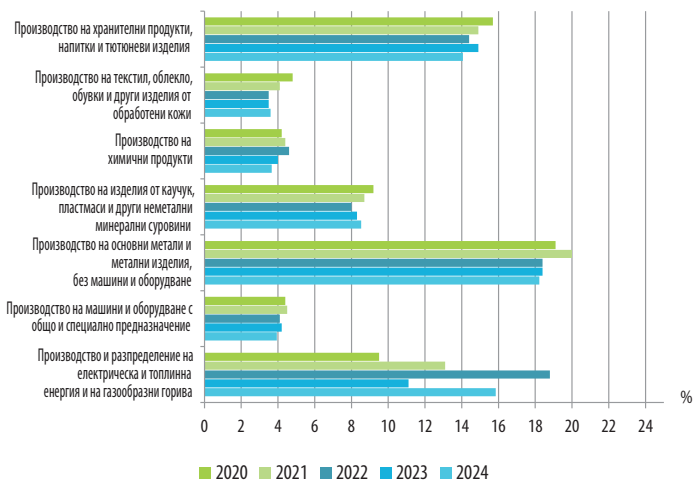
Икономически дейности	2022	2023	2024
Общо	120045561	114037210	138120603
Добивна промишленост	4323326	3887734	4390605
Преработваща промишленост	90775334	95051277	108362143
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	17299636	16998865	19417161
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	4249145	4047570	4971680
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	4540619	4075687	5099776
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	3004517	..	..
Производство на химични продукти	5474905	4531808	5053241
Производство на лекарствени вещества и продукти	1382513	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	9556719	9454257	11783037
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	22137008	20990862	25170135
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	2333003	2417313	2372815
Производство на електрически съоръжения	4798273	5135539	4983870
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	4967788	4744812	5437420
Производство на превозни средства	6135264	6788336	5980344
Производство на мебели; производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4895944	5099367	7084051
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	22617058	12614347	21897384
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2329843	2483852	3470472

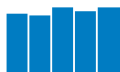

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства дялът на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и на производството на мебели; производството, н.д.; ремонта и инсталирането на машини и оборудване, докато относителният дял на производството на превозни средства, производството на електрически съоръжения и производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни дейности

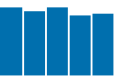

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2022	2023	2024
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	3.6	3.4	3.2
Преработваща промишленост	75.6	83.3	78.5
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	14.4	14.9	14.1
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	3.5	3.5	3.6
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	3.8	3.6	3.7
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2.5	..	..
Производство на химични продукти	4.6	4.0	3.7
Производство на лекарствени вещества и продукти	1.2	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	8.0	8.3	8.5
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	18.4	18.4	18.2
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.9	2.1	1.7
Производство на електрически съоръжения	4.0	4.5	3.6
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	4.1	4.2	3.9
Производство на превозни средства	5.1	6.0	4.3
Производство на мебели; производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4.1	4.5	5.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	18.8	11.1	15.9
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.0	2.2	2.5

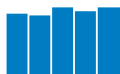

Индекси на промишленото производство, календарно изгладени

Индексът на промишленото производство е изчислен на базата на календарно изгладения месечен индикатор „Индекси на промишленото производство“. Наблюдението е извадково. От юли 2024 г. индексите са преизчислени при база 2021 г., това налага подмяна на същите за 2022 г. и 2023 г.

4. Индекси на промишленото производство, календарно изгладени

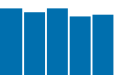
	(Предшестващата година = 100)		
	2022	2023	2024
Общо	113.30	103.85	99.92
Добивна промишленост	108.6	93.7	89.4
Преработваща промишленост	113.5	108.9	105.5
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	116.2	83.4	79.8
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	100.0	94.6	99.6

5. Индекси на промишленото производство, календарно изгладени

(Предшестващата година = 100)

Икономически дейности	2022	2023	2024
Общо	113.3	103.8	99.9
Добивна промишленост	108.6	93.7	89.4
Преработваща промишленост	113.5	108.9	105.5
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	108.5	103.7	102.8
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	109.4	96.8	81.2
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	105.0	91.8	92.4
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	108.1	98.0	104.3
Производство на лекарствени вещества и продукти	106.6	105.4	117.3
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	103.4	91.1	87.6
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	118.8	129.4	140.8
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	127.0	112.7	105.3
Производство на електрически съоръжения	111.2	111.4	99.3
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	113.7	101.1	89.8
Производство на превозни средства	120.2	124.7	108.5
Производство на мебели; производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	116.6	106.0	98.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	116.2	83.4	79.8
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	100.0	94.6	99.6

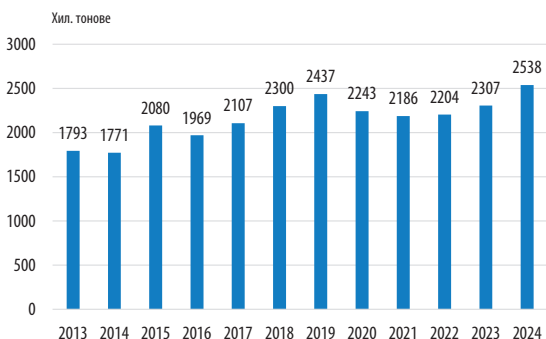
Промислени продукти в натурално изражение

Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Информация се събира за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност, в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

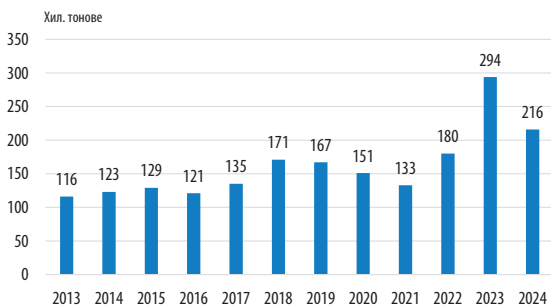
В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлема, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди (вътрешен оборот; спомагателен материал в друго производство) на предприятията.

Поради специфичния характер на изследването, публикуваните данни подлежат на непрекъснато преразглеждане и актуализиране с цел подобряване качеството на разпространяваните данни.

Фиг. 3. Портланд цимент

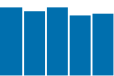
Фиг. 4. Рафинирано слънчогледово масло

6. Производство на основни промишлени продукти

Промишлени изделия	2021	2022	2023	2024
Медни руди и техните концентрати - хил. т	30774	35521	34435	33286
Оловни, цинкови и калаени руди и техните концентрати - хил. т	881	879	873	828
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без трошен варовик, използван като добавъчен материал за бетон или за настилка на пътища и декоративни варовици) - хил. т	6264	7025	5813	5571
Естествен пясък - хил. т	7518	7262	7229	6729
Олово, рафинирано, недеформирано (необработено) - хил. т	85	89	77	107
Полиспаста с електрически двигател (без специално предназначение за повдигане на превозни средства) - бр.	13156	12619	12254	10125
Електрокари с височина на подема ≥ 1 м - бр.	50	41	18	..
Мотокари, снабдени с подемно устройство - бр.	69	22	..	..
Стругове (вкл. стругови центри), хоризонтални без цифрово програмно управление - бр.	..	..	..	..
Велосипеди (вкл. велосипеди на три колела за пренасяне на товари) без двигател - хил. бр.	381	351	193	103
Оловни акумулатори, без тези за задействане на бутални двигатели - бр. елементи	486927	432716	370280	328571
Асансьори и товароподемници - бр.	1013	962	843	715
Електрически бойлери и бързовари - хил. бр.	1239	1162	1127	1074
Броячи за електричество (вкл. калибрирани) - хил. бр.	..	..	..	..
Бои и лакове на базата на синтетични полимери или химически модифицирани естествени полимери, диспергирани или разтворени във водна среда - хил. т	23	20	17	18
Перилни и почистващи препарати - т	83375	92878	106324	83192
Паста за зъби - хил. бр.	76579	93262	90578	83764
Шампоани - т	4246	4851	5411	4961
Портланд цимент - хил. т	2186	2204	2307	2538
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1519	1418	1305	1370
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	564	693	643	665
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	4908	3035	2966	3032
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	166	158	158	163
Тоалетна хартия - хил. т	27.1	23.7	24.4	25.7
Памучни преди н.п.д - хил. т	1.3	0.9	0.8	1.4
Вълнени преди - хил. т	6.0	6.5	..	6.9
Памучни тъкани (без специалните) - млн. м2	5.0	5.1	4.1	3.3
Чорапогачи - млн. бр.	2.5	2.8	2.5	2.3
Чорапи - млн. чф.	56.7	54.7	30.5	20.5

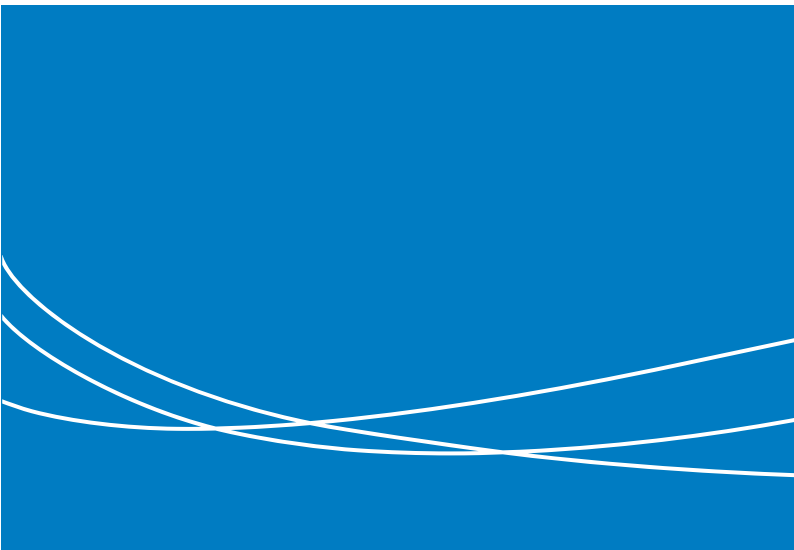
6. Производство на основни промишлени продукти

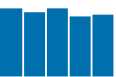
(Продължение и край)

Промислени изделия	2021	2022	2023	2024
Спално бельо, тъкано, от памук – т	1376	1061	1133	732
Обувки (вкл. ботуши) с горна част от естествена кожа, с външно ходило от каучук, пластмаси или кожа (без спортни обувки и без тези със защитно метално бомбе) – хил. чф.	1594	1592	1244	851
Месо (без субпродуктите) ¹ – хил. т	207	210	209	216
Колбаси – хил. т	102	106	102	88
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани – хил. т	15	18	22	26
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ – хил. т	78	86	84	83
Плодове, преработени и консервирани ¹ – хил. т	75	78	64	72
Масло, мазнини и пасты за мазане ¹ – хил. т	1	1	1	1
Бяло саламурено сирене ¹ – хил. т	62	61	62	62
Кашкавал ¹ – хил. т	27	25	26	23
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ – хил. л	75265	66153	64447	70764
Кисело мляко ¹ – хил. т	159	153	154	159
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически променени – хил. т	133	180	294	216
Майонеза, готови сосове и други препарати за сосове; комбинирани подправки – хил. т	17	16	16	16
Брашно пшенично или брашно – смес от пшеница и ръж – хил. т	469	503	479	486
Ориз – хил. т	22	30	22	27
Готови храни за селскостопански животни (без премикси) – хил. т	942	923	979	789
Макарони, юфка и подобни макаронени изделия – т	9273	10799	9814	8184
Конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от цитрусови плодове и хомогенизирани продукти от плодове) – хил. т	14	12	11	10
Спиртни напитки от дестилати от вино и/или гроздови джибри – хил. л алк. 100%	4898	5572	5273	4120
Вина тихи, вкл. със защитено географско указание (ЗГУ) и сортови вина (без тези със защитено наименование за произход (ЗНП)) и гроздова мъст, чиято ферментация е прекъсната чрез прибавка на алкохол – млн. л	110	101	107	129
Пиво от малц (без безалкохолно пиво и пиво със съдържание на алкохол $\leq 0.5\%$ обемни) – млн. л	439	442	463	458
Цигари, съдържащи тютюн или смеси от тютюн и заместители на тютюна – млн. бр.	..	..	..	..

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

XVII. СТРОИТЕЛЬСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

Продукция на строителните предприятия

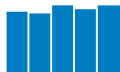
Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство“ се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради“, „Строителство на съоръжения“ и „Специализирани строителни дейности“.

Съгласно Регламентите на Евростат, от 2021 г. в показателя „произведена продукция“ (стойност на продукцията) не се включват начислените акцизи и другите оперативни приходи, но се включват приходите от субсидии, свързани с продуктите или оборота, произтичащи от държавно подпомагане.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

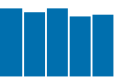

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2021	2022	2023	2024
Общо	20595054	23407443	29127348	24386161
Сградно строителство	7180296	8927586	10365430	8435455
Строителство на съоръжения	8553832	8725154	11321372	9225985
Специализирани строителни дейности	4860926	5754703	7440546	6724721

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2024 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 7.09.2021 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 7.09.2021 - 31.12.2024 година.

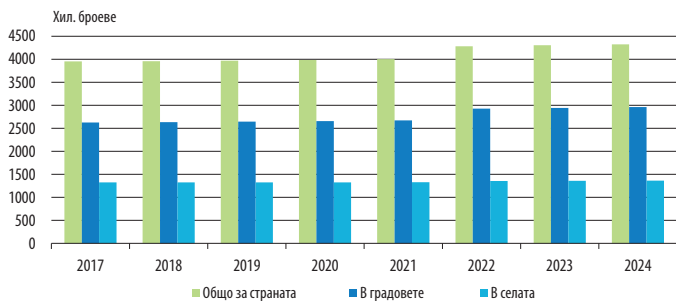
Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустрояване са предназначени за постоянно обитаване и се състоят от едно или повече жилища, които заемат най-малко 60% от разгънатата им площ. В обхвата на наблюдението „Жилищен фонд в края на годината“ са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, общежитията и сградите за колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

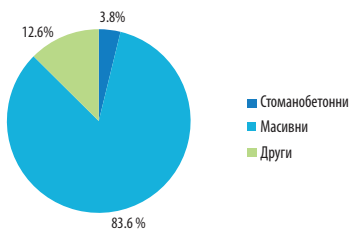
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

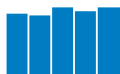
В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2024 година

2. Жилищен фонд

	2021	2022 ¹	2023	2024
	Общо			
Жилища - хил. бр.	4002	4283	4304	4324
Полезна площ - хил. м ²	294220	346735	348915	350876
в т.ч. жилищна площ ¹	250117	270713	272430	273915
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2673	2927	2944	2961
Полезна площ - хил. м ²	198571	236292	237959	239442
в т.ч. жилищна площ ¹	168440	182901	184217	185349
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1329	1356	1360	1363
Полезна площ - хил. м ²	95649	110443	110956	111434
в т.ч. жилищна площ ¹	81677	87812	88213	88566

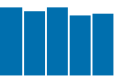
¹ От 01.01.2019 г. в състава на жилищната площ се включват и кухните с площ над 4 кв. м.

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2021	2022 ¹	2023	2024
	Общо			
Общо	2085	2062	2066	2071
Стоманобетонни	93	71	75	79
Масивни	1651	1731	1731	1732
Други	341	260	260	260
	В градовете			
Общо	785	809	811	814
Стоманобетонни	61	45	47	50
Масивни	667	723	723	723
Други	57	41	41	41
	В селата			
Общо	1300	1253	1255	1257
Стоманобетонни	32	26	28	29
Масивни	984	1008	1008	1009
Други	284	219	219	219

¹ Поради преизчисление на данните за жилищния фонд през 2022 г. същите са актуализирани.

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгъната застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.
- Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгъната (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

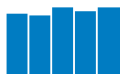
В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Жилищната площ включва площта на стаите и кухните с площ 4 и повече квадратни метри. До 31.12.2018 г. площта на кухните с площ над 4 кв. м се разглежда отделно.

Стаята е пространство в жилището, оградено със стени от пода до тавана и покрива, с размери, достатъчни за помещаването на легло за възрастен човек (най-малко 4 кв. м.), и най-малко 2 м височина на по-голямата част от стените до тавана.

В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ.

4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

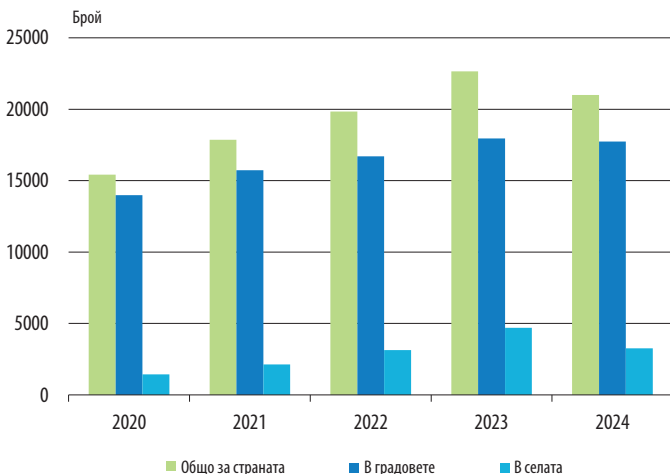
Видове сгради	2021	2022	2023	2024
Жилищни сгради - бр.	7047	8169	8165	7786
в тях жилища - бр.	39998	48210	47290	39834
Разгъната застроена площ - хил. м ²	4686	5649	5374	4613
Административни сгради - бр.	96	70	80	76
Разгъната застроена площ - хил. м ²	181	115	210	172
Други сгради - бр.	4685	4631	4923	4614
Разгъната застроена площ - хил. м ²	2544	2528	2921	2181

5. Въведени в експлоатация жилища

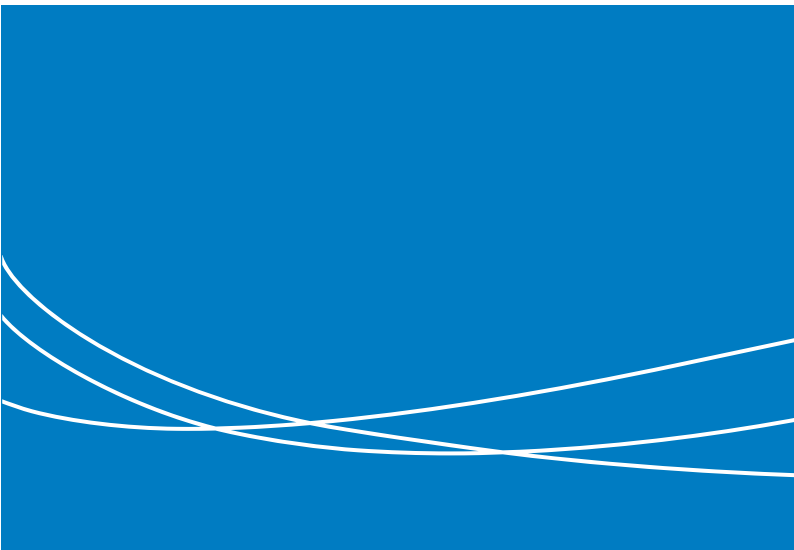
	2021	2022	2023	2024
	Общо			
Жилища - бр.	17868	19847	22649	20998
Полезна площ - хил. м ²	1748	2039	2240	2025
в т.ч. жилищна площ ¹	1367	1615	1767	1538
	В градовете			
Жилища - бр.	15731	16705	17951	17736
Полезна площ - хил. м ²	1444	1559	1704	1521
в т.ч. жилищна площ ¹	1134	1238	1347	1164
	В селата			
Жилища - бр.	2137	3142	4698	3262
Полезна площ - хил. м ²	304	480	536	504
в т.ч. жилищна площ ¹	233	377	420	374

¹ От 01.01.2019 г. в състава на жилищната площ се включват и кухните с площ над 4 кв. м.

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс (ОЕБ) е съвкупност от енергийните баланси на всички енергийни продукти, които се консумират в страната, в единна обща мерна единица. Той включва следните показатели:

Производство на първична енергия е производството на базата на суровини, добити на територията на страната. Включва производството на въглища (отчита се пречистеното производство), суров нефт, природен газ, ядрена енергия, енергия от възобновяеми източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална и топлина от околната среда), биомаса, биогазове, течни биогорива и невъзобновяеми горива. От 2019 година то обхваща и първичното производство на топлинна енергия, което се изчислява по оценка на количествата електрическа и топлинна енергия, произведени от топлината от химични процеси и ефективността на производствения процес.

Към *възстановени и рециклирани продукти* се отнасят шламът и шистите от каменни въглища, възстановени от мините, а нефтопродуктите и използваните смазочни масла са за преработка.

Внос (вкл. вътресъюзния внос) и *износ* (вкл. вътресъюзния износ) включват количествата, преминали политическите граници на страната, независимо дали е имало митническо оформяне, или не. Транзитът не се отчита (с изключение на електрическата енергия). За първичните продукти в енергийния баланс като износ се отчитат само количествата, произведени в страната.

Изменение на запасите е разликата между запасите в началото и в края на годината при производителите, големите търговски фирми и потребителите.

Брутна налична енергия е резултативен показател от *производство на първична енергия + възстановени продукти + внос – износ + изменение на запасите*. Показва количеството енергия, необходимо за удовлетворяване на енергийното търсене в страната.

Международна морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите, плаващи под всякакъв флаг по море или реки (пристанището на тръгване и пристанището на пристигане са в различни държави).

Брутно вътрешно потребление е резултативен показател - от *Брутна налична енергия* се изваждат количествата за *Международна морска бункеровка*.

Международни полети са количествата горива, доставени на територията на страната на летателните апарати за международни полети. Разделението на вътрешни и международни полети се прави на базата на мястото на излитане и мястото на кацане, а не в зависимост от националната принадлежност на авиокомпанията.

1. Общ енергиен баланс за 2023 г.

	(Хил. тонове нефтен еквивалент)					
	Общо	Въглища и твърди горива от тях	Произведени газове	Торф и продукти от торф	Битуминозни шисти и битуминозни пясъци	Нефт и нефтени продукти
Производство на първична енергия	10483.8	3491.0	-	-	5.9	-
Възстановени и рециклирани продукти	56.3	13.2	-	-	-	43.1
Внос	11320.6	374.0	-	-	-	8287.0
Износ	4449.0	181.0	-	-	-	3352.4
Изменение на запасите	-110.8	17.4	-	-	-4.6	-129.2
Брутна налична енергия	17300.9	3714.7	-	-	1.3	4848.5
Международна морска бункеровка	66.6	-	-	-	-	66.6
Брутно вътрешно потребление	17234.2	3714.7	-	-	1.3	4781.8
Международни полети	235.9	-	-	-	-	235.9
Общо доставена енергия	16998.4	3714.7	-	-	1.3	4546.0
Вложено за преобразуване	17419.4	3483.2	-	-	1.4	7267.3
Получено от преобразуване	11713.8	122.9	-	-	-	7098.2
Енергиен сектор	973.5	0.0	-	-	-	427.7
Загуби при разпределение	415.9	33.6	-	-	-	0.8
Налично за крайно потребление	9903.3	320.8	-	-	-0.1	3948.3
Крайно неенергийно потребление	422.7	57.2	-	-	-	246.9
Крайно енергийно потребление	9520.1	240.3	-	-	-	3739.0
Статистическа разлика	-39.4	23.4	-	-	-0.1	-37.5

1. Общ енергиен баланс за 2023 г.

	(Хил. тонове нефтен еквивалент)					
	Природен газ	Възобновяеми и биогорива	Невъзобновяеми отпадъци	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	8.4	2643.9	50.4	4218.0	66.1	-
Възстановени и рециклирани продукти	-	-	-	-	-	-
Внос	2165.6	114.4	-	-	-	379.6
Износ	-	249.3	-	-	-	666.2
Изменение на запасите	-1.7	7.3	-	-	-	-
Брутна налична енергия	2172.3	2516.3	50.4	4218.0	66.1	-286.6
Международна морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	2172.3	2516.3	50.4	4218.0	66.1	-286.6
Международни полети	-	-	-	-	-	-
Общо доставена енергия	2172.3	2516.3	50.4	4218.0	66.1	-286.6
Вложено за преобразуване	933.6	1427.9	6.5	4218.0	74.9	6.6
Получено от преобразуване	-	182.1	-	-	849.3	3461.4
Енергиен сектор	20.7	-	-	-	135.5	389.6
Загуби при разпределение	11.5	-	-	-	166.6	203.4
Налично за крайно потребление	1206.4	1270.4	43.9	-	538.3	2575.1
Крайно неенергийно потребление	118.6	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1017.2	1327.3	43.9	-	544.1	2608.4
Статистическа разлика	70.7	-56.9	-	-	-5.7	-33.2

Общо доставена енергия представлява количеството енергия, необходимо за задоволяване на вътрешното потребление в страната. За вторичните продукти, получени от преобразуващ процес, данните могат да бъдат отрицателно число.

Вложено за преобразуване са количествата горива и енергия, които се влагат за производство на други видове енергийни продукти.

Получено от преобразуване са вторичните енергийни продукти, получени в резултат на отделните преобразуващи процеси: производство на електрическа и топлинна енергия, брикетирание, коксово и доменно производство, производство на нефтопродукти. Включва се цялата произведена топлинна енергия от централите за обществено ползване и само продадената от заводските централи.

Потреблението на енергийния сектор отразява крайното потребление на енергия и горива (в резултат на което не се получават други енергийни продукти) за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергийни продукти.

Загуби при разпределението включва загубите при преноса и разпределението на природния газ и на топлинната енергия, при преноса и разпределението на електрическата енергия и при транспортирането на другите горива.

Налично за крайно потребление са количествата енергийни продукти, налични за крайно използване. Този показател се изчислява като: *Общо доставена енергия – Вложено за преобразуване + Получено от преобразуване – Потребление на енергийния сектор – Загуби при разпределението*.

Има два вида крайно потребление: неенергийно и енергийно.

Крайното неенергийно потребление показва количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти.

Крайно енергийно потребление е разходът на горива/енергия, при чието изгаряне/използване не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлинна енергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията, които са я произвели.

Статистическа разлика е разликата между *Налично за крайно потребление* и *Крайно потребление* (неенергийно + енергийно).

Информацията от общия енергиен баланс е показана в хиляди тонове нефтен еквивалент. В световната практика се използват джаулът и неговите кратни като обща енергийна единица. За преминаване от един в друг вид мерна единица се използва следната зависимост:

$$1 \text{ ГДж} = 278 \text{ кВтч} = 0.023885 \text{ т н.е.}$$

2. Структура на производството на първична енергия

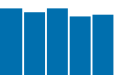
(Проценти)

	2020	2021	2022	2023
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища и твърди горива от тях	34.5	38.7	44.8	33.3
Битуминозни шисти и битуминозни пясъци	0.1	0.1	0.0	0.1
Нефт и нефтени продукти	..	..	0.0	..
Природен газ	0.4	0.2	0.1	0.1
Възобновяеми и биогорива	23.8	24.5	21.3	25.2
Невъзобновяеми отпадъци	0.6	0.6	0.6	0.5
Ядрена енергия	40.0	35.4	32.6	40.2
Топлинна енергия ¹	0.6	0.5	0.5	0.6

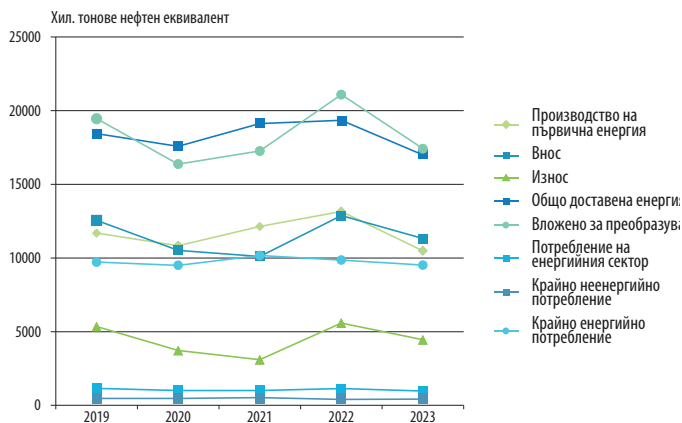
¹ Топлина от химични процеси.

3. Крайно енергийно потребление по сектори

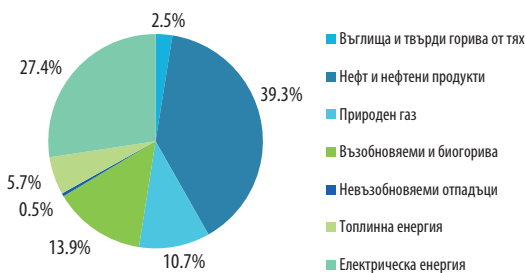
	2021	2022	2023	2023 в % към 2022
	хил. т н.е.			
Общо	10165.8	9856.9	9520.1	96.6
Индустриален сектор	2823.8	2703.5	2454.7	90.8
Черна металургия	114.2	102.9	99.6	96.7
Химическа и нефтохимическа промишленост	829.2	759.7	685.9	90.3
Цветна металургия	182.8	176.4	165.7	94.0
Неметални минерали	599.4	579.9	519.7	89.6
Транспортно оборудване	17.9	18.1	20.5	113.1
Машини, метални изделия и оборудване	133.5	129.1	121.1	93.8
Добивна промишленост (без енергийните суровини)	182.3	174.9	174.0	99.4
Храни, напитки и тютюн	277.5	285.1	267.4	93.8
Целулозно-хартиена и полиграфическа промишленост	177.9	193.2	135.8	70.3
Дървен материал и изделия от него (без мебели)	89.9	74.9	67.9	90.6
Строителство	83.7	72.0	72.2	100.3
Текстил и кожи	53.2	51.6	46.1	89.4
Други в индустрията	82.3	85.7	78.7	91.8
Транспортен сектор	3434.6	3468.1	3527.8	101.7
Железопътен транспорт	44.7	44.8	41.5	92.7
Автомобилен транспорт	3328.2	3330.8	3384.7	101.6
Вътрешни полети	5.1	8.0	5.6	70.7
Вътрешно корабоплаване	0.1	0.2	0.1	92.4
Тръбопроводен транспорт	56.5	84.4	95.8	113.5
Други в транспорта	-	-	-	-
Други сектори	3907.4	3685.3	3537.6	96.0
Търговия и обществени услуги, и други неупоменати	1299.9	1343.4	1263.4	94.0
Домакинства	2403.9	2137.4	2046.6	95.8
Селско и горско стопанство	193.8	193.3	193.4	100.0
Рибно стопанство	0.7	0.6	0.5	83.6
Невключени никъде другаде (други)	9.2	10.6	33.7	318.4

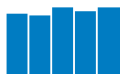

Фиг. 1. Енергийни потоци

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2023 г.

4. Баланс на електрическата енергия

(ГВтч)

	2020	2021	2022	2023
Брутно производство	40754.4	47568.1	50499.3	40255.5
Нетно производство	37222.8	43457.8	45960.0	36923.2
Внос	3706.7	1857.0	1470.0	4414.8
Износ	7114.8	10635.3	13664.6	7748.3
Вложено за преобразуване в електроцентрали и топлоцентрали (за ПАВЕЦ)	720.4	376.9	49.6	77.1
Ресурси/Доставки	33094.3	34302.6	33715.7	33512.6
Загуби при разпределение	2595.4	2602.3	2510.6	2365.5
Налично за крайно потребление	30498.9	31700.2	31205.1	31147.1
Енергиен сектор	1214.5	1119.0	1308.6	1198.3
Индустриален сектор	9456.9	9693.3	9608.4	9111.4
Транспортен сектор	422.7	450.4	454.2	425.2
Домакинства	11356.2	11953.3	11969.7	12311.7
Селско, горско и рибно стопанство	382.0	317.6	277.9	324.4
Търговия, обществени услуги и други	6992.2	8555.1	8409.1	8053.2
Невключени никъде другаде (други)	-	-	-	109.5
Статистическа разлика	674.4	-388.6	-822.7	-386.7

Електрическа енергия и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутно производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия (вкл. ПАВЕЦ), измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Производството на топлинна енергия представлява брутно произведената от обществените централи топлинна енергия и само продадената топлинна енергия от заводските централи.

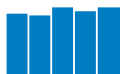
Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

Наличното количество електрическа енергия за крайно потребление представлява, от една страна: *нетното производство + внос – износ – вложена електрическа енергия в електро- и топлоцентрали – загуби при разпределение*, а от друга: *крайното енергийно потребление по отделните икономически сектори (Индустрия, Транспорт, Домакинства, Селско, горско и рибно стопанство, Търговия и обществени услуги, Енергиен сектор, Невключени никъде другаде) + статистическата разлика*.

Потреблението на електрическа енергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи, тъй като те са отчитат отделно в потреблението на Енергиен сектор.

Аналогично се тълкува наличното количество топлинна енергия за крайно потребление.

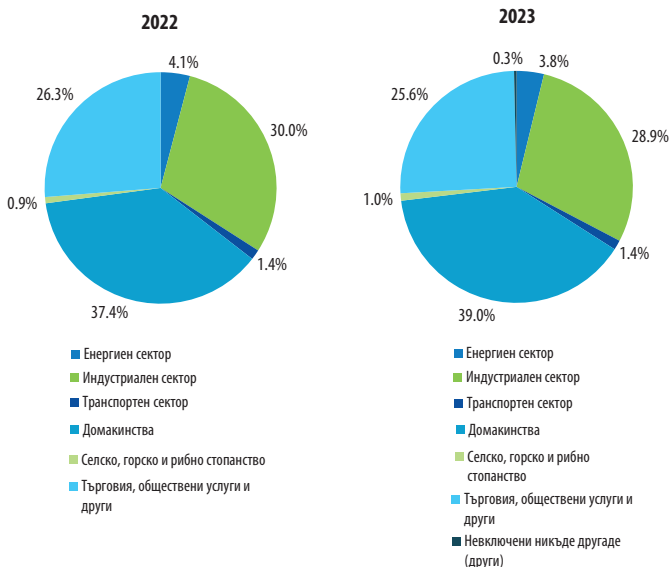

5. Баланс на топлинната енергия

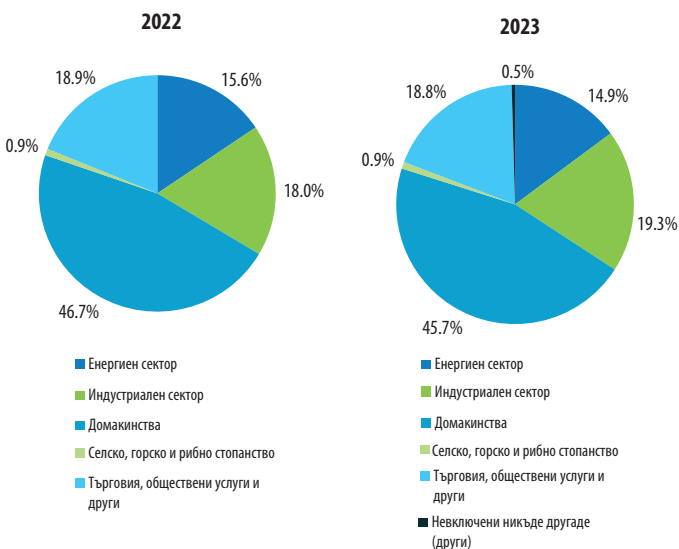
(ГВтч)

	2020	2021	2022	2023
Брутно производство	10841.4	11390.4	10113.0	9877.5
Нетно производство	10281.9	10804.1	9611.0	9407.6
Вложено за преобразуване в електроцентрали и топлоцентрали	132.2	135.8	108.6	102.7
Доставки	10149.7	10668.3	9502.4	9304.9
Загуби при разпределение	1909.2	2029.8	1885.3	1937.8
Налично за крайно потребление	8240.5	8638.6	7617.1	7367.1
Енергиен сектор	1865.5	1898.7	1193.0	1106.2
Индустриален сектор	1285.0	1214.9	1376.5	1432.8
Домакинства	3837.2	3940.6	3575.0	3397.2
Селско, горско и рибно стопанство	152.2	94.5	68.4	68.7
Търговия, обществени услуги и други	1145.5	1439.9	1443.3	1394.7
Невключени никъде другаде (други)	-	-	-	34.3
Статистическа разлика	-45.0	50.0	-39.2	-66.8

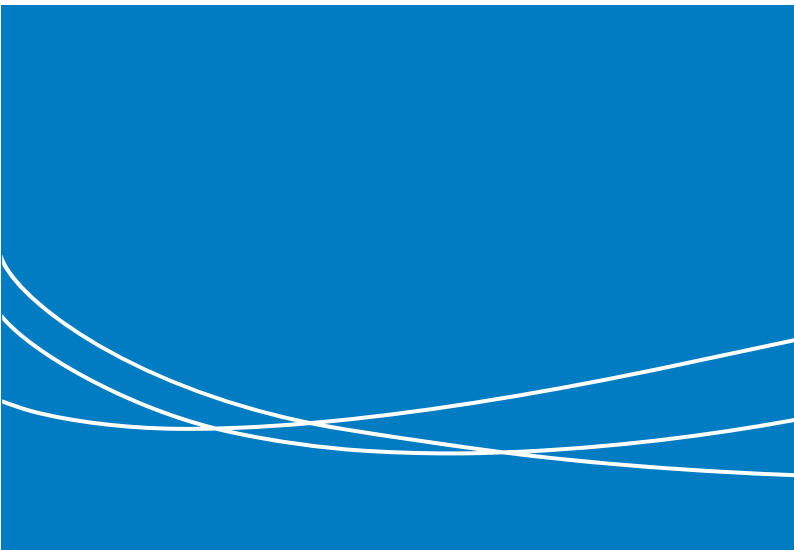
Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

XIX. ТРАНСПОРТ

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризиращи състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

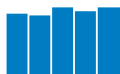
Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните и електробусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата еднопосочна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, електробусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

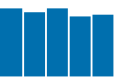

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2021	2022	2023	2024
Дължина на железопътните линии - км	5460	5451	5451	5445
в т.ч. текущ път - км	4031	4029	4029	4025
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	73.4	73.5	73.4	73.6
Междуселищни автобусни линии - бр.	2736	3099	3030	3150
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	405.3	351.6	325.2	332.4
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	10	10	10	10
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	479	409	419	408
Маршрутна дължина на електробусните линии към 31.12. - км	66	317	920	1290
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	133	139	125	158
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	50	50	50	50

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2021	2022	2023	2024
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	499311	514373	532355	552485
Товарни автомобили	410197	422213	436804	453775
Специални автомобили	40797	42762	45204	48343
Влекачи	48317	49398	50347	50367
Регистрирани автобуси - бр.	17352	17534	17942	17812
Тролейбуси - бр.	379	330	337	330
Пътнически места - бр.	39591	35568	36162	35540
Електробуси - бр.	45	99	209	220
Пътнически места - бр.	3210	6261	15068	15507
Трамваи - бр.	316	301	314	314
Пътнически места - бр.	61361	57271	59879	59879
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	298	298	298	298
Пътнически места - бр.	82574	82574	82574	82574
Морски товарни кораби - бр.	1	1	1	1
Пълна товароподемност - хил. т	7	7	7	7
Морски пътнически кораби - бр.	11	11	9	12
Пътнически места - бр.	403	397	228	690
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	98	101	103	106
Товароподемност - хил. т	165	174	198	182
Речни пътнически кораби - бр.	1	5	5	5
Пътнически места - бр.	243	885	885	885

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

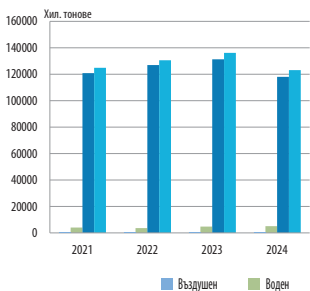
Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

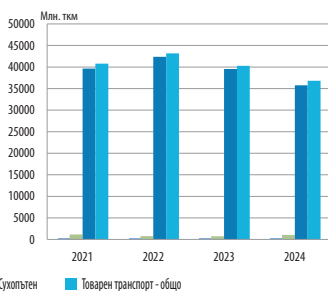
Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния и електробусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

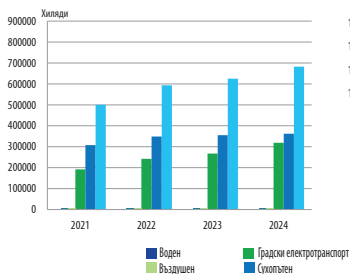

Фиг. 2. Извършена работа

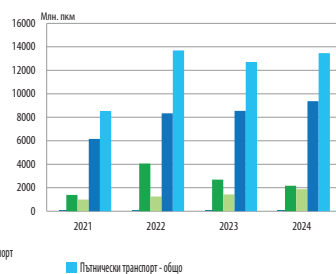

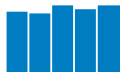
Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2021	2022	2023	2024
Превозени товари - хил. т				
Общо	124804	130504	136103	123099
Сухопътен транспорт ¹	120781	126881	131310	118036
Воден транспорт ²	3992	3608	4776	5048
Въздушен транспорт	31	15	17	15
Извършена работа - млн. ткм				
Общо	40801	43162	40288	36816
Сухопътен транспорт ¹	39635	42367	39542	35763
Воден транспорт ²	1147	780	723	1040
Въздушен транспорт	19	15	23	13

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

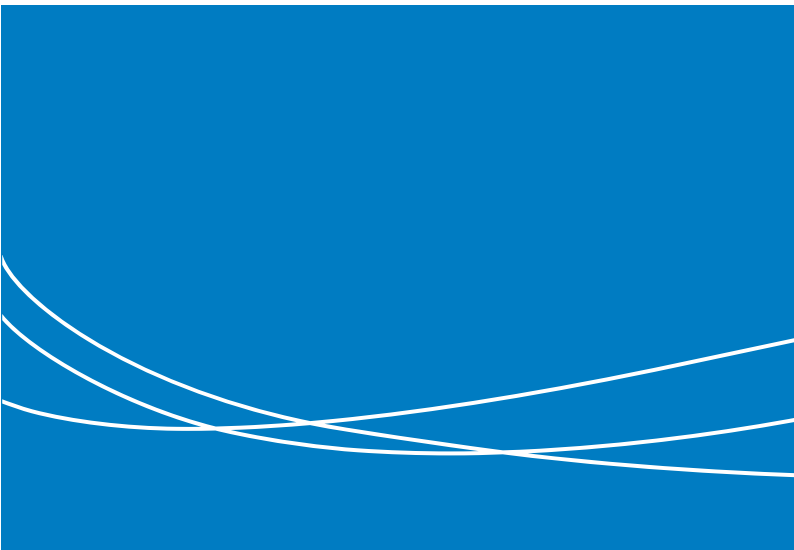
4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2021	2022	2023	2024
Превозени пътници - хиляди				
Общо	500184	593201	624849	682532
Сухопътен транспорт ¹	307614	348402	355001	361919
Воден транспорт ²	152	214	275	264
Въздушен транспорт	603	2418	2451	1646
Градски електротранспорт	191815	242167	267122	318703
Извършена работа - млн. пкм				
Общо	8535	13688	12714	13466
Сухопътен транспорт ¹	6155	8341	8552	9376
Воден транспорт ²	6	29	37	35
Въздушен транспорт	1386	4062	2698	2173
Градски електротранспорт	988	1256	1427	1882

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

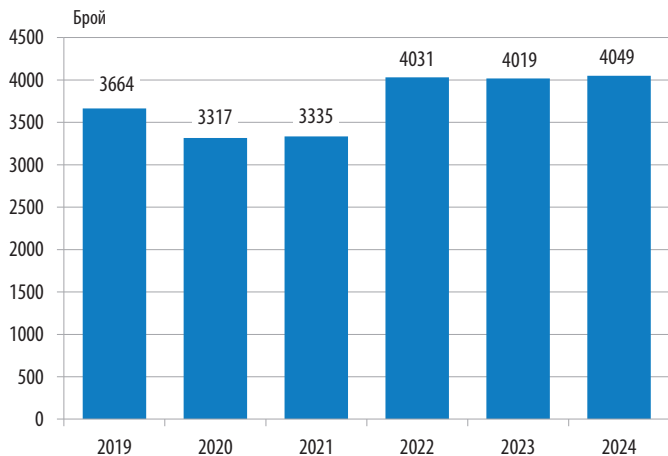
Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

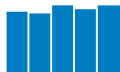
Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с 10 и повече легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2024 г. в страната са функционирали 4 049 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с 10 и повече легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2021	2022	2023	2024
Места за настаняване - бр.	3335	4031	4019	4049
Легла - хил. бр.	304.2	354.7	359.9	360.6
Легладенонощия - хил. бр.	57701	68969	72890	73596
Използваемост на легладенонощията - %	30.5	35.0	36.9	37.6
Реализирани нощувки - хил. бр.	17620	24173	26865	27646
в т.ч. от чужди граждани	7994	12887	14554	15058
Приходи от нощувки - млн. лв.	1071.7	1675.8	2080.2	2402.2
Хотели - бр.	1960	2276	2259	2268
Легла - хил. бр.	255.0	294.2	299.1	299.6
Легладенонощия - хил. бр.	48560	58037	61146	62041
Използваемост на легладенонощията - %	32.7	38.1	40.1	40.9
Реализирани нощувки - хил. бр.	15889	22117	24532	25357
в т.ч. от чужди граждани	7818	12557	14200	14752
Приходи от нощувки - млн. лв.	1021.9	1604.8	1990.5	2305.4
Къмпинги - бр.	12	14	35	34
Легла - хил. бр.	1.0	1.1	1.6	1.9
Легладенонощия - хил. бр.	126	130	324	384
Използваемост на легладенонощията - %	67.5	53.2	39.6	36.9
Реализирани нощувки - хил. бр.	85	69	128	142
в т.ч. от чужди граждани	2	3	9	13
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.7	0.7	2.5	3.3
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	1363	1741	1725	1747
Легла - хил. бр.	48.2	59.4	59.2	59.1
Легладенонощия - хил. бр.	9015	10802	11420	11171
Използваемост на легладенонощията - %	18.3	18.4	19.3	19.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	1646	1987	2205	2147
в т.ч. от чужди граждани	174	327	345	293
Приходи от нощувки - млн. лв.	49.1	70.3	87.2	93.5

¹Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

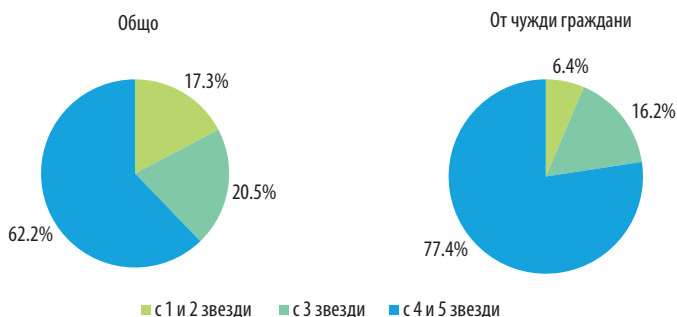
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2024 г. в сравнение с 2023 г. се увеличава със 781.2 хил. (2.9%) до 27 646.2 хиляди.

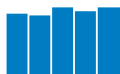
Броят на реализираните нощувки от чужди граждани (15 058.0 хил.) във всички места за настаняване през 2024 г. се увеличава с 3.5% спрямо предходната година.

Почти всички чужди граждани - 98.0%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували 2.0%.

Структурата на реализираните нощувки от чужди граждани през 2024 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (77.4%), следван от тези с три звезди (16.2%) и с една и две звезди (6.4%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2024 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужди граждани в местата за настаняване през 2024 г. по страни и категории

(Брой)

Страни	Общо	Категория на местата за настаняване			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	15058045	961837	2437657	8953509	2705042
ЕС	9419539	462179	1317365	5983428	1656567
Австрия	132120	5392	12102	80258	34368
Белгия	129663	6978	10549	84871	27265
Германия	1200161	37547	109806	811936	240872
Гърция	225782	15020	35891	133597	41274
Дания	148892	9725	15277	98158	25732
Естония	36413	2724	6611	21450	5628
Ирландия	136040	16732	23453	77389	18466
Испания	146627	11049	24911	80460	30207
Италия	192398	16292	38947	100352	36807
Кипър	31571	1363	5022	17794	7392
Латвия	45002	2979	9090	25407	7526
Литва	114223	4036	14396	74147	21644
Люксембург	13307	169	524	8981	3633
Малта	9848	550	1975	5550	1773
Нидерландия	144874	12167	18746	90342	23619
Полша	1459507	45835	242043	986568	185061
Португалия	36208	3108	9134	16693	7273
Румъния	3334950	171971	424479	2084917	653583
Словакия	270477	14413	60292	162126	33646
Словения	28356	4002	9227	12331	2796
Унгария	203201	17550	47012	115705	22934
Финландия	82229	8883	13769	46590	12987
Франция	223496	16091	23407	140927	43071
Хърватия	28484	2915	6633	13592	5344
Чехия	932096	26392	137554	624368	143782
Швеция	113614	8296	16515	68919	19884
Други европейски страни	3921163	386169	852512	2118553	563929
Норвегия	190351	27438	28042	102220	32651
Обединено кралство	1293364	113685	173335	766179	240165
Република Северна Македония	153292	8075	24068	92616	28533
Руска федерация	77923	7642	14411	34890	20980
Сърбия	186561	17540	44382	101856	22783
Турция	329981	53428	58664	144201	73688
Украйна	1635105	155034	502539	848904	128628
Швейцария	54586	3327	7071	27687	16501
Други страни	729803	28024	52159	322580	327040
Израел	538113	16908	34988	247594	238623
Съединени американски щати	172601	9215	15026	64127	84233
Япония	19089	1901	2145	10859	4184
Останал свят	987540	85465	215621	528948	157506

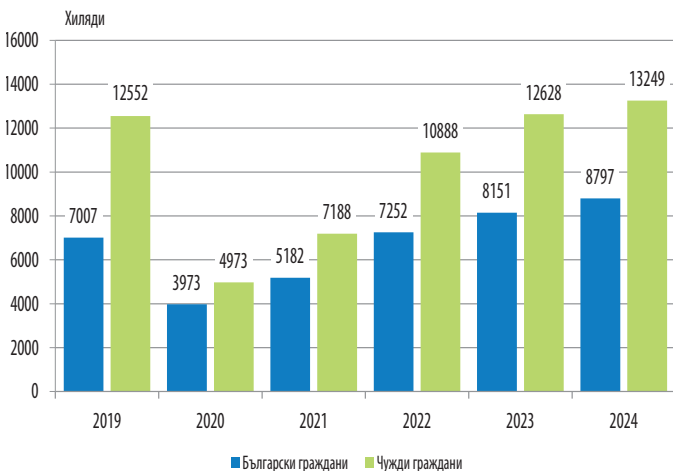
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България

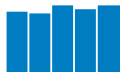
Статистическите данни за пътуванията на български граждани в чужбина и посещенията на чужди граждани в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Пътуванията на български граждани в чужбина през 2024 г. са 8 796.8 хил., което е увеличение със 7.9% в сравнение с 2023 година.

През 2024 г. посещенията на чужди граждани в България са 13 249.5 хил., като с други цели са 45.7% от тях, с цел почивка и екскурзия - 43.7%, и със служебна цел - 10.6%. В сравнение с предходната година посещенията на чужди граждани в България се увеличават с 4.9%.

Фиг. 3. Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България

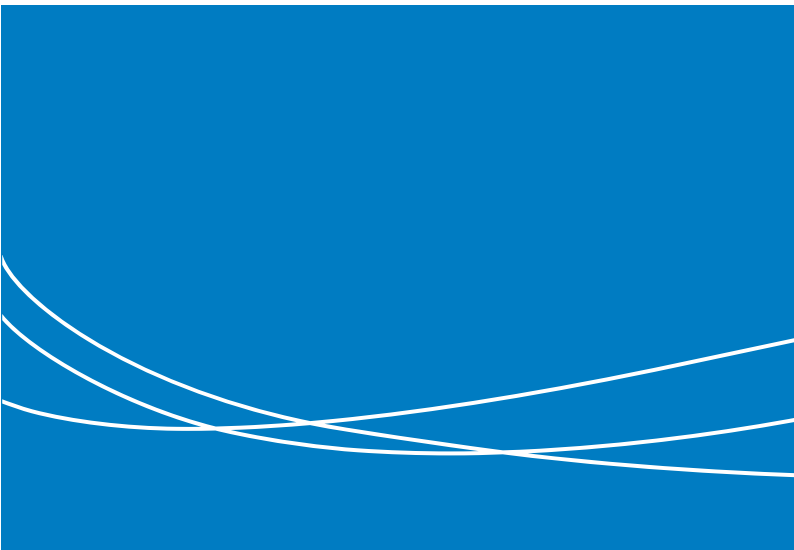

3. Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България по страни

(Брой)

Страни	Пътувания на български граждани в чужбина		Посещения на чужди граждани в България	
	2023	2024	2023	2024
Общо	8150840	8796793	12627547	13249456
ЕС	4619413	4968473	6274597	6697390
Австрия	256830	284551	183926	198267
Белгия	120451	123036	128725	136887
Германия	489904	524294	897480	920368
Гърция	1871114	1982330	1109412	1190898
Дания	31536	31722	48332	47792
Ирландия	12137	13200	47844	52976
Испания	188757	202737	86655	116087
Италия	268534	287729	181514	180958
Кипър	9382	8976	23514	27930
Малта	11390	12505	5339	6224
Нидерландия	80802	89932	185584	197520
Полша	67552	74515	467505	477751
Португалия	21982	21150	20686	23016
Румъния	666846	755820	2106097	2332357
Словакия	34696	35210	78424	78767
Словения	22842	27817	13605	16975
Унгария	66529	66401	99704	98449
Финландия	6832	7025	20997	25292
Франция	194510	219469	200950	197888
Хърватия	51156	50318	32218	34003
Чехия	115825	120613	198727	206202
Швеция	18369	17202	67133	64819
Други страни от ЕС	11437	11921	70226	65964
Други европейски страни	3347477	3645078	5074511	5271630
Норвегия	11809	11744	49312	49662
Обединено кралство	194272	202558	399455	398267
Република Северна Македония	285543	294181	425012	406199
Руска федерация	1378	4960	139799	85035
Сърбия	624251	685986	643488	728980
Турция	2200476	2413396	2200341	2286711
Украйна	1954	2608	1181911	1278753
Швейцария	27794	29645	35193	38023
Други страни	32901	19480	341388	261673
Израел	14121	1210	206570	163653
Канада	5365	5296	20225	15106
Съединени американски щати	13415	12974	114593	82914
Останал свят	151049	163762	937051	1018763

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

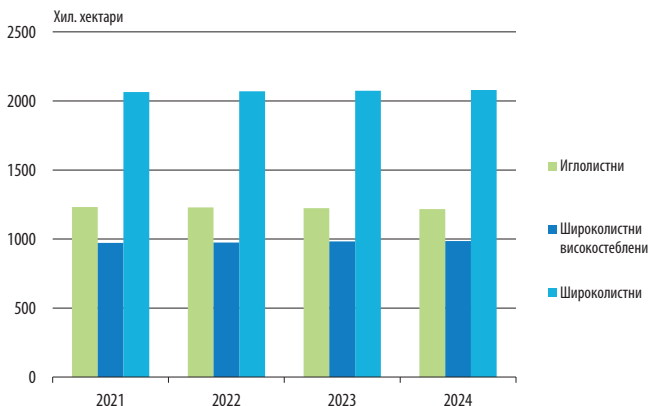
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и други).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

(Хил. хектари)

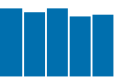
	2021	2022	2023	2024
Площ по видове гори	4269	4273	4280	4283
Иглолистни	1232	1229	1224	1217
Широколистни	3037	3044	3056	3066
Високостеблени	972	974	982	986
Нискостеблени	2065	2070	2074	2080
В т.ч. залесена горска площ ²	3921	3926	3936	3939
Иглолистни	1115	1113	1109	1102
Широколистни	2806	2813	2827	2837
Високостеблени	913	915	923	928
Нискостеблени	1893	1898	1904	1909

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.² С площта на клека.2. Лесокултурни дейности¹

(Хектари)

	2021	2022	2023	2024
Подготовка на почвата за залесяване	1508	2420	1743	964
Залесяване	1645	1179	1711	905
Ново залесяване	957	654	783	449
В зрели невъзобновени насаждения	605	587	879	433
Попълване на редини	77	32	46	20
Създаване на интензивни култури	535	418	643	271
Попълване на култури	625	760	955	703
Отглеждане на култури	9432	9968	10964	9823

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

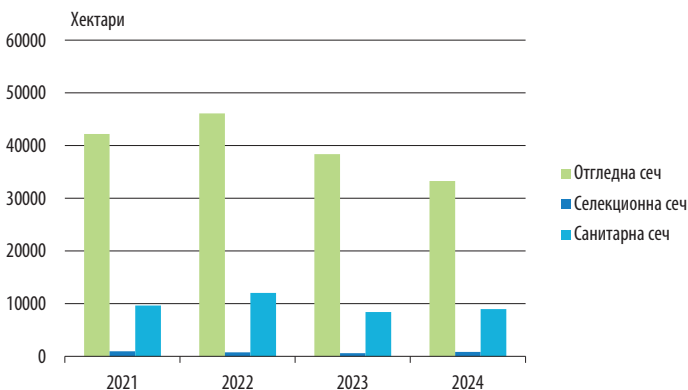
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

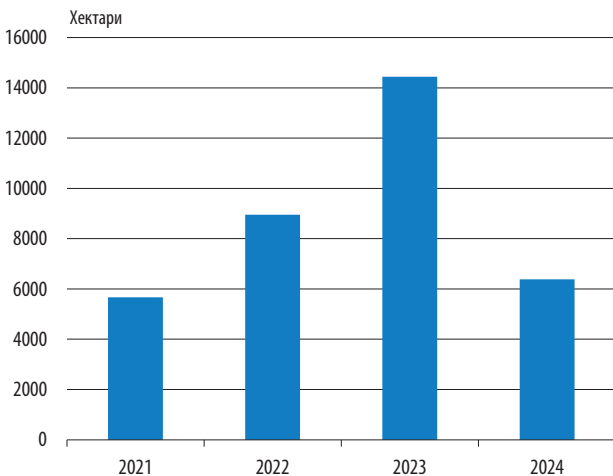
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от калямитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на гори

3. Стопанисване на горите¹

(Хектари)

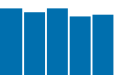
	2021	2022	2023	2024
Отгледна сеч	42189	46085	38351	33247
Иглолистни	21200	21109	17172	16257
Широколистни високостеблени	12875	15583	13938	10978
Издънкови	8112	9393	7241	6012
Селекционна сеч	944	735	572	809
Иглолистни	326	342	202	270
Широколистни високостеблени	467	315	271	430
Издънкови	151	78	99	109
Санитарна сеч	9620	12036	8414	8963
Иглолистни	7619	9301	6071	7025
Широколистни високостеблени	666	1192	941	694
Издънкови	1335	1543	1402	1244
Кастрене	1209	1203	1860	1117
Подпомагане на естественото възобновяване	5668	8956	14446	6383
в т.ч. изсичане на подлес	4045	4808	8554	4105
Маркиран лесосечен фонд	109856	124819	115885	115014
Иглолистни	46735	50332	45017	51650
Широколистни високостеблени	26174	30059	26883	26360
Издънкови	36946	44428	43985	37004

4. Горско семепроизводство¹

(Килограми)

	2021	2022	2023	2024
Бране на иглолистни шишарки	2977	4553	1224	4600
Събиране и добив на семена	42155	50531	47921	40643
Иглолистни видове	353	1480	4844	16
Широколистни видове	41802	49051	43077	40627
от тях дъбов жълъд	39978	47089	42479	32645

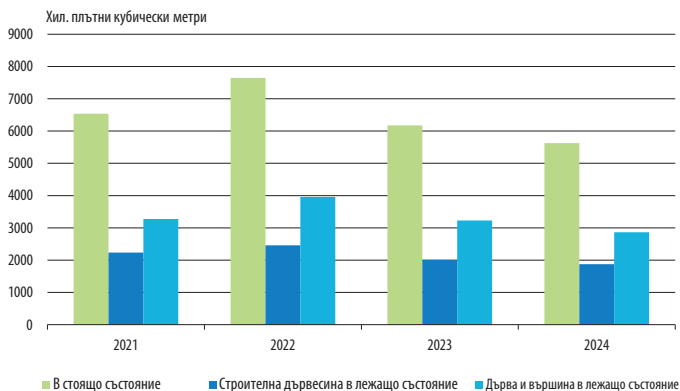
¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

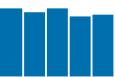

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

	2021	2022	2023	2024
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	6536	7644	6176	5626
В лежащо (отсечено) състояние	5506	6416	5234	4736
Строителна дървесина	2232	2459	2004	1873
Дърва и вършина	3274	3957	3230	2861
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	3017	3520	2807	2758
В лежащо (отсечено) състояние	2401	2798	2262	2224
Строителна дървесина	1576	1699	1379	1336
Дърва и вършина	825	1099	883	887
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	3519	4124	3369	2868
В лежащо (отсечено) състояние	3105	3618	2972	2512
Строителна дървесина	656	760	625	537
Дърва и вършина	2449	2858	2347	1974
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	647	795	656	593
В лежащо (отсечено) състояние	563	687	571	511
Строителна дървесина	120	149	120	104
Дърва и вършина	444	537	451	406
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	202	185	139	130
В лежащо (отсечено) състояние	172	160	122	113
Строителна дървесина	35	32	26	21
Дърва и вършина	137	128	96	92
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	544	645	593	515
В лежащо (отсечено) състояние	490	563	518	452
Строителна дървесина	238	246	209	193
Дърва и вършина	253	317	309	258
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2125	2497	1980	1629
В лежащо (отсечено) състояние	1877	2207	1758	1434
Строителна дървесина	263	331	269	217
Дърва и вършина	1615	1875	1489	1217

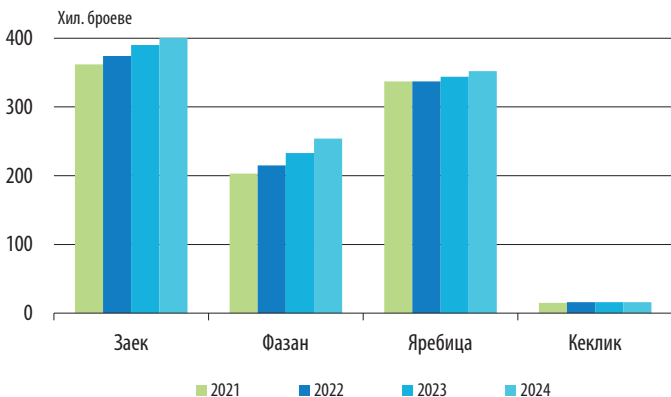
¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

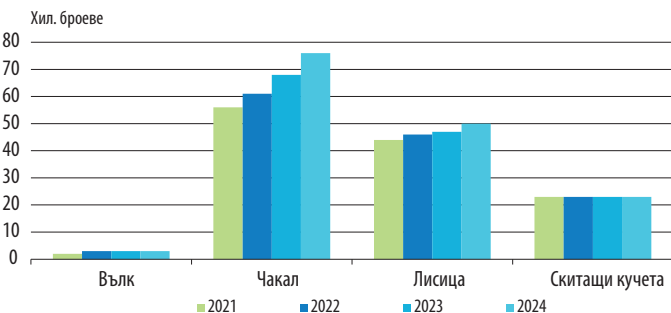
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

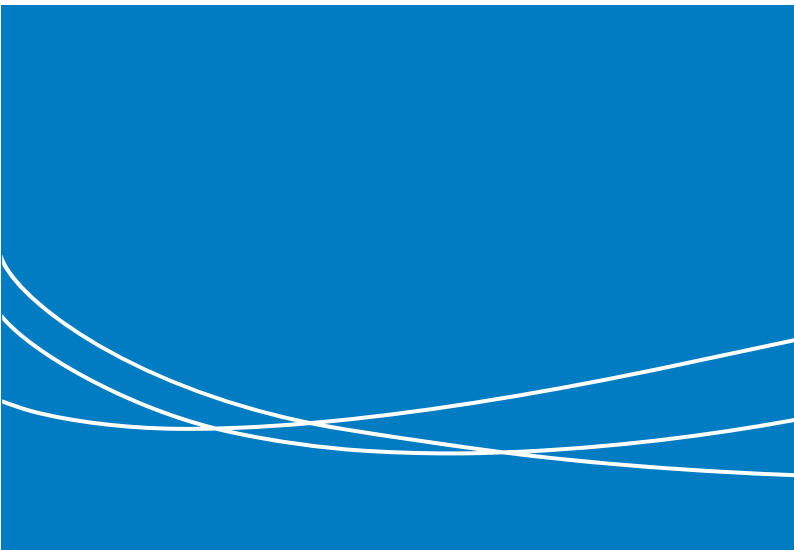
6. Дивеч¹

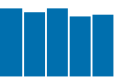
(Брой)

	2021	2022	2023	2024
	Едър дивеч			
Благороден елен	32819	35121	38434	41443
Елен лопатар	10523	11589	12141	12812
Сърна	125523	130755	134976	142085
Дива свиня	40134	43654	47122	58303
Дива коза	2949	3319	3689	3948
Муфлон	4652	4256	4511	4705
Мечка	995	1086	1206	1324
Тибетски як	16	16	17	18
Зубър	65	67	72	80
Глухар	3510	3709	3974	4064
	Дребен дивеч			
Заек	362455	374148	390121	418539
Фазан	203937	215662	233684	254093
Яребица	337199	337961	344290	352370
Кеклик	15906	16165	16070	16707
	Хищници			
Вълк	2712	3082	3001	3058
Чакал	56436	61804	68279	76645
Лисица	44235	46477	47129	50686
Скитащи кучета	23193	23299	23355	23960

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

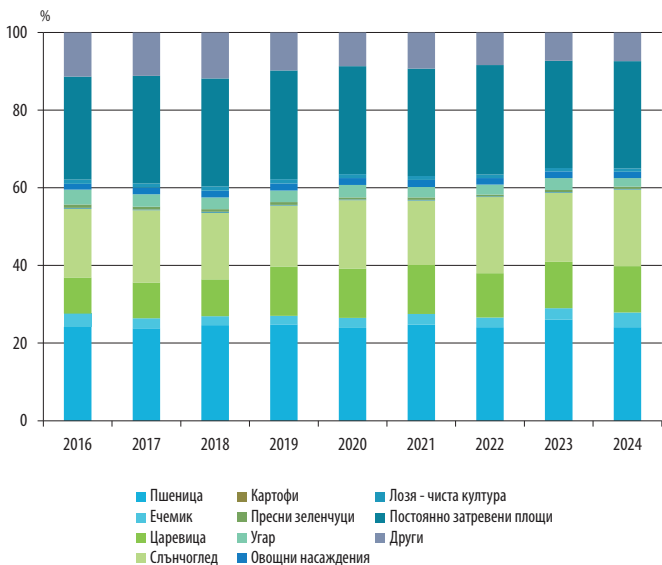

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

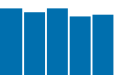

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2}

(Хектари)

	2021	2022	2023	2024
Обработваема земя	3486748	3455143	3472814	3478885
Пшеница	1247453	1207969	1301482	1207279
Ечемик	139109	127270	151880	190649
Ръж и тритикале	35053	31327	42042	29323
Овес	10421	13632	15210	24710
Царевица	633735	572048	595560	595092
Други житни	21903	14549	19930	18123
Слънчоглед	840185	985591	892956	984895
Тютюн	3015	3207	2502	2399
Други маслодайни култури	142838	146800	86532	68744
Други индустриални култури	64261	48837	45574	51575
Картофи	12363	10285	8948	8301
Фасул, грах и други варива	30584	22198	14934	28757
Пресни зеленчуци	31015	21206	23681	28293
Окопни и други едногодишни фуражи	8115	5940	8528	16693
Ливади засети с бобови	119942	104618	103168	104847
Ливади засети с житни	7345	5010	4402	4399
Угар	137707	132752	153480	112700
Оранжерии	1704	1904	2006	2105
Използвана земеделска площ	5046597	5022062	5002992	5014053
Семейни градини	13728	13332	12739	12730
Овощни насаждения	90261	83572	82561	83281
Лозя - чиста култура	50252	47551	46948	46258
Смесени трайни насаждения	6820	6310	6016	5918
Разсадници	1709	1907	1506	1508
Общо трайни насаждения	149042	139341	137031	136966
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1397079	1414246	1380408	1385473
Площ със селскостопанско предназначение	5227350	5226087	5208482	5215876

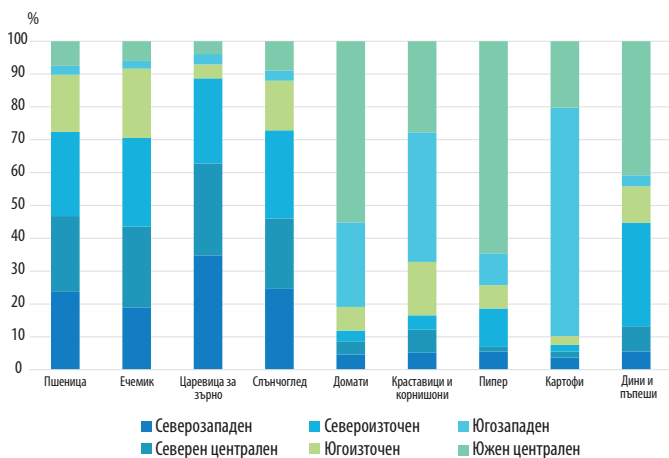
¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).

Производство от земеделски култури

Данните за площи, производството и средни добиви от земеделски култури са резултат от специализираните наблюдения за определяне на добивите през 2024 година. Анкетите се провеждат през ноември, чрез интервюиране на земеделски стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни култури през 2024 г. по статистически райони

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Пшеница	1220906	1194342	6624	6846	5425	5732
Ечемик	149980	196485	770	1053	5136	5358
Царевица за зърно	534637	502972	2393	1598	4476	3177
Слънчоглед	869907	929079	1765	1609	2028	1732

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

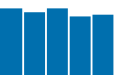
Култури	Площи ² - ха		Производство ³ - т		Средни добиви ⁴ - кг/ха	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Домати	2540	2912	115650	128144	23440	24411
Краставици и корнишони	452	479	52514	54450	17668	18795
Пипер	2371	2697	52005	57169	19512	19133
Картофи	7019	6770	119239	113935	16973	16829
Дини и пъпеши	6508	9425	109617	160505	16843	17030

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

² Реколтирани площи, без площта на оранжериите.

³ Вкл. оранжерийното производство (производство на корнишони за 2023 г. и на пъпеши за 2023 и 2024 г. е само от открити площи).

⁴ Средните добиви са без оранжерийните.

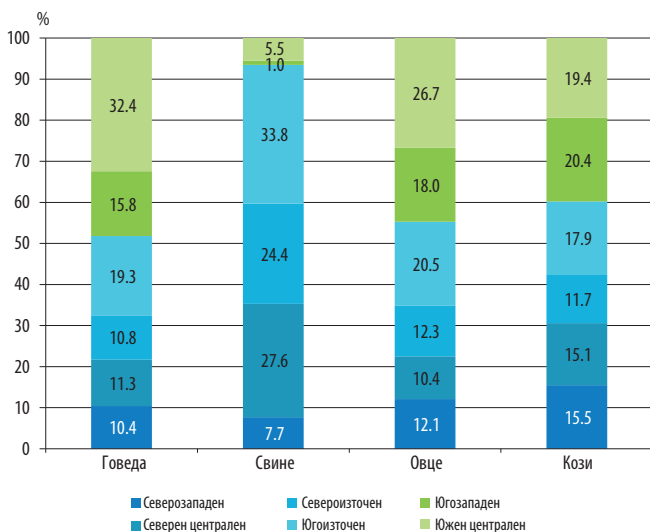

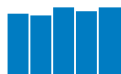
Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетираят всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, предоставена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг 3. Структура на животновъдството по статистически райони към 1.11.2024 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

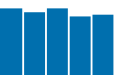
(Хил. броеве)

Видове животни	2021	2022	2023	2024
Говеда	589.5	559.5	553.4	538.5
в т.ч. крави	381.4	361.5	355.6	338.6
Биволи	21.7	20.3	20.9	20.0
в т.ч. биволици	15.4	14.8	15.3	14.6
Свине	694.7	601.7	724.7	700.8
в т.ч. основни свине-майки	54.4	49.8	54.0	47.5
Овце	1199.5	1096.4	1072.8	1020.9
в т.ч. овце-майки	1013.2	928.9	901.2	867.1
Кози	215.0	184.0	175.0	150.0
в т.ч. кози-майки	179.8	156.3	145.3	127.8
Птици - общо	14168.0	15507.0	14522.0	13559.4
в т.ч. кокошки носачки и ярки	6659.0	7139.0	6583.1	6742.7

5. Стопанства и селскостопански животни по вид към 1.11.2024 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	15.2	538.5	35.4
в това число:			
Крави	14.4	338.6	23.5
Телета до 1 година	9.1	110.7	12.2
Биволи	0.5	20.0	40.0
в т.ч. биволици	0.4	14.6	36.5
Свине	0.7	700.8	1001.1
в т.ч. свине-майки	0.2	47.5	235.0
Овце	10.7	1020.9	95.4
в т.ч. овце-майки	10.6	867.1	81.8
Кози	3.6	150.0	41.7
в т.ч. кози-майки	3.5	127.8	36.5

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните

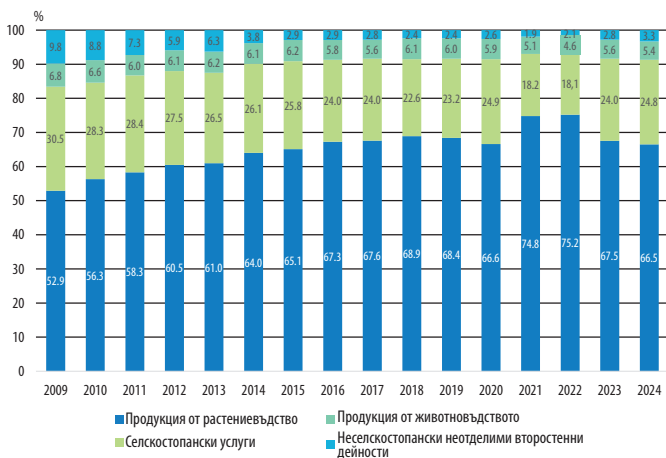
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство“ представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). От 2007 г. информацията включва и финансовото подпомагане от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство“.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

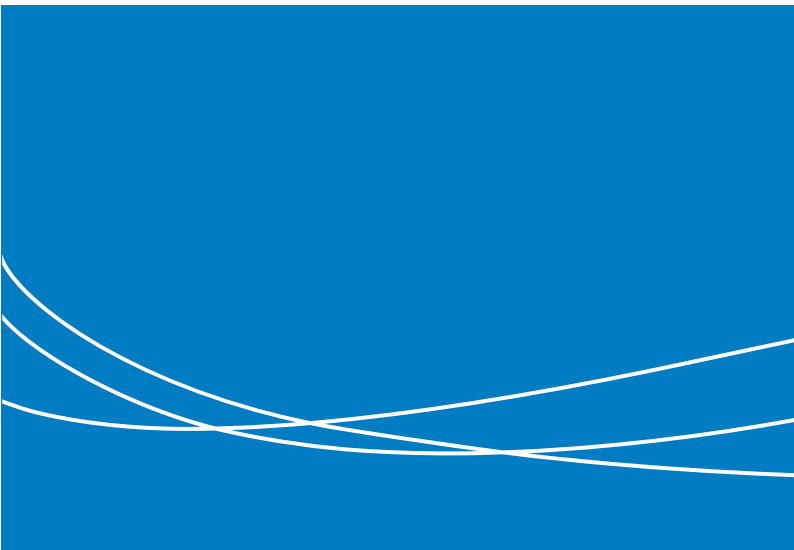

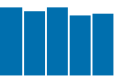
6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

Показатели	2021	2022	2023	2024*
Зърнени култури	4429.3	5485.4	4104.0	3399.0
Технически култури	2578.2	2971.0	1783.8	1776.0
Фуражни култури	172.1	205.5	221.4	202.1
Зеленчуци	405.4	512.5	532.6	575.1
Картофи	84.4	97.7	75.6	70.7
Плодове	361.2	386.4	355.4	385.7
Вино	.	.	.	.
Други растениевъдни култури	34.4	41.3	51.7	54.4
Продукция от растениевъдството	8065.0	9699.8	7124.5	6463.0
Селскостопански животни	966.1	1151.0	1362.5	1330.2
Продукти от животновъдството	996.5	1182.6	1172.7	1082.4
Продукция от животновъдството	1962.6	2333.6	2535.2	2412.6
Селскостопански стоки	10027.6	12033.4	9659.7	8875.6
Селскостопански услуги	546.3	595.3	595.7	526.1
Продукция от селското стопанство	10573.9	12628.7	10255.4	9401.7
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	202.3	273.2	299.0	317.1
Продукция от отрасъл "Селско стопанство"	10776.2	12901.9	10554.4	9718.8
Междинно потребление	5612.8	6988.7	6337.4	5684.7
Брутна добавена стойност по базисни цени	5163.4	5913.2	4217.0	4034.1
Потребление на основен капитал	981.7	1124.4	1232.2	1210.0
Нетна добавена стойност по базисни цени	4181.7	4788.8	2984.8	2824.1
Доход по фактори	6109.9	7183.6	5246.5	5174.2
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	4935.5	5790.4	3611.6	3393.5
Нетен предприемачески доход	3260.8	3239.2	974.7	964.3

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

Статистиката на околната среда предоставя информация за състоянието и промените в условията на околната среда и въздействието на човешките дейности върху нея, както и информация за социалните действия и икономическите мерки, които обществото предприема, за да избегне или смекчи това въздействие и да възстанови и поддържа капацитета ѝ.

Сметките за околната среда са статистическа система, обединяваща икономическа и екологична информация в обща рамка, за измерване на приноса на околната среда към икономиката и въздействието на икономиката върху околната среда. Те организират данни за околната среда от много области, използвайки същите концепции и терминология като националните сметки. В този смисъл те се явяват сателитни сметки към националните сметки, чрез които могат да бъдат подложени на анализ и оценка различни аспекти на икономиката.

Емисии във въздуха

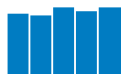
Емисия представлява изпускането на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух.

Емисиите във въздуха са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии.

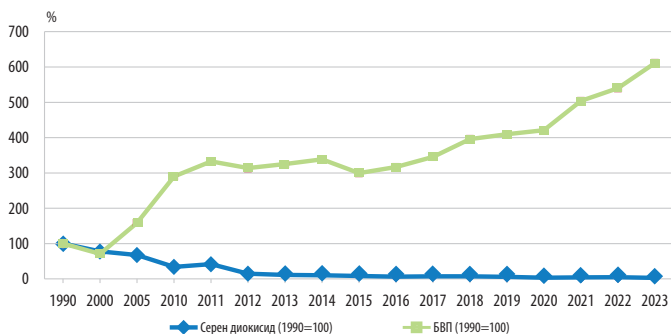
Емисиите на вредни вещества във въздуха за територията на страната са изчислени въз основа на данни от специализирано статистическо изследване на Националния статистически институт и информация от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите. Емисиите са определени по изчислителен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, топлотворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Най-общата характеристика на връзката „икономика - околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица брутен вътрешен продукт“. Отнесени към произведения БВП, емисиите характеризират неговата ресурсоемкост (енергоемкост) и структура. Големият разход на енергия за производството на единица БВП се съпътства и с големи емисии на единица БВП и обратното.

На следващата фигура е представена тенденцията на емисиите на серен диоксид и тренда на БВП (в долари по текущи цени).

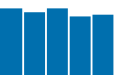
Фиг. 1. Емисии на серен диоксид и БВП

1. Емисии във въздуха^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окси	Азотни окси	Немета- нови лет- ливи ор- ганични съедине- ния	Ме- тан	Въгле- роден окис	Въгл- еро- ден дву- окис	Двуа- зотен окис	Амо- няк	Фини пра- хови частици до 2.5µm	Фини пра- хови частици до 10µm
2019										
Общо	86	92	72	232	217	42263	17	64	28	45
Индустриални горивни процеси	76	24	1	3	7	26926	0	0	2	2
Производствени процеси	6	5	33	42	20	4570	0	1	2	8
Други източници ³	4	64	37	187	190	10767	16	62	24	35
2020										
Общо	48	86	71	228	231	36631	16	62	31	47
Индустриални горивни процеси	39	22	1	3	8	22131	0	0	1	2
Производствени процеси	6	4	30	37	17	4155	0	1	2	7
Други източници ³	4	60	40	188	206	10345	15	61	28	38
2021										
Общо	60	93	72	235	233	42433	16	62	30	46
Индустриални горивни процеси	49	27	1	3	12	26998	1	0	2	2
Производствени процеси	5	4	33	42	20	4323	0	1	2	7
Други източници ³	5	61	38	189	202	11112	15	61	26	36
2022										
Общо	69	95	73	234	196	46995	16	63	26	40
Индустриални горивни процеси	60	31	1	4	12	31696	1	0	2	3
Производствени процеси	6	5	38	48	19	4620	0	1	2	5
Други източници ³	2	59	34	182	165	10679	15	61	21	32
2023										
Общо	44	83	66	214	172	34548	16	61	22	36
Индустриални горивни процеси	37	21	1	3	10	19955	0	0	2	2
Производствени процеси	6	5	33	35	17	3859	0	1	2	5
Други източници ³	1	58	31	176	144	10735	15	60	19	29

¹ Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно последното издание на ръководството на ЕМЕП/EEA Guidebook 2023 и IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories.³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство, бит и услуги.

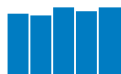

Въз основа на данните за изчислените емисии, данни от Националните инвентаризации на емисиите и от други статистически изследвания и административни източници се изготвят и докладват Сметките за емисии във въздуха към Евростат, при спазване на принципа за резидентност, в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 691/2011.

1.1. Сметки за емисии във въздуха¹

(Хиляди тонове)

	Въглероден диоксид	Въглероден диоксид от биомаса	Диазотен оксид	Метан	Хидрофлуоровъглероди	Перфлуорирани въглеродороди	Серен хексафлуорид, Азотен трифлуорид	Азотни оксиди	Неметанови летливи органични съединения	Серни оксиди	Амоняк	Прахови частици до 2.5µm	Прахови частици до 10µm	Въглероден оксид
2019														
Общо емисии във въздуха за страната на резидентен принцип	43935	8257	17	232	806	0	19	110	74	89	64	29	46	225
Общо емисии във въздуха от индустрията	41209	4720	16	218	513	0	19	101	39	85	60	7	23	70
Емисии във въздуха от домакинства	2726	3537	1	14	293	..	..	9	35	4	4	22	23	155
2020														
Общо емисии във въздуха за страната на резидентен принцип	38068	8526	16	228	795	0	20	101	73	50	60	31	47	233
Общо емисии във въздуха от индустрията	35297	4327	15	211	506	0	20	93	35	46	55	6	21	62
Емисии във въздуха от домакинства	2771	4199	1	17	289	..	..	9	38	4	5	25	26	171
2021														
Общо емисии във въздуха за страната на резидентен принцип	44245	9409	16	235	789	0	23	113	75	62	60	31	47	239
Общо емисии във въздуха от индустрията	41202	5662	15	219	502	0	23	105	38	56	56	7	22	70
Емисии във въздуха от домакинства	3043	3748	1	159	287	.	.	9	37	5	4	24	25	169

1.1. Сметки за емисии във въздуха¹

(Продължение и край)

(Хиляди тонове)

	Въглероден диоксид	Въглероден диоксид от био-маса	Диаз-отен окис	Метан	Хидрофлуоровъглероди	Перфлуорирани въглероди	Серен хексафлуорид, Азотен трифлуорид	Азотни окиси	Неметанови летливи органични съединения	Серни окиси	Амоняк	Прахови частици до 2.5µm	Прахови частици до 10µm	Въглероден окис
2022														
Общо емисии във въздуха за страната на резидентен принцип	48570	8583	16	234	702	0	24	112	76	72	61	27	41	204
Общо емисии във въздуха от индустрията	45991	5351	15	222	447	0	24	104	41	70	57	7	20	70
Емисии във въздуха от домакинства	2579	3232	1	12	255	.	.	7	35	2	4	20	21	133
2023 ²														
Общо емисии във въздуха за страната на резидентен принцип	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Общо емисии във въздуха от индустрията	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Емисии във въздуха от домакинства	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

¹ Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно НСП данните за 2023 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 19 декември 2025 година.

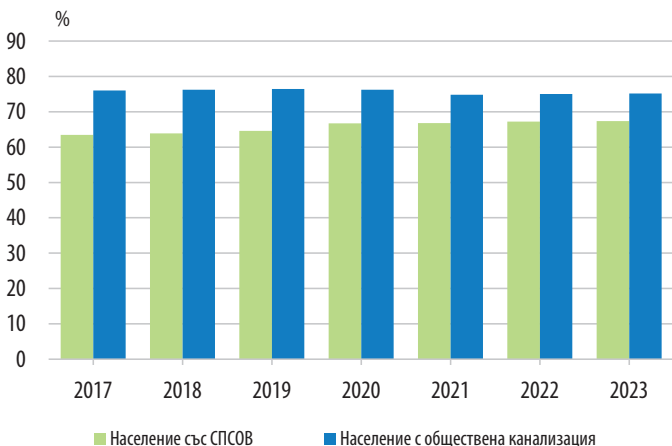
Води

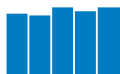
Статистиката на водите предоставя информация за отделните части на водния цикъл в количествен аспект (водовземане, използване, отпадъчни води), водната инфраструктура, пречиствателните станции за питейни води, селищните пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ). Обхватът на статистиката на водите включва дружествата предоставящи услуги по доставка и отвеждане на води (ВиК, оператори на СПСОВ и напоителни системи) и ползватели на вода.

Данните за водите са получени въз основа на годишните статистически изследвания „Обществено водоснабдяване, канализация и пречистване“ и „Водоснабдяване чрез напоителни системи“, които са изчерпателни, и „Водопотребление“, обхващащо стопански субекти, ползващи над 36 хил. куб. м вода/год., и над 20 хил. куб. м вода/год. за напояване на земеделски площи, животновъдство и промишлени цели (вкл. охлаждане). Не се наблюдава водовземането от физически лица. Представените резултати са изчислени на базата на отчетените статистически данни, пропорции и оценки. Методологията ползва и принципи от Ръководството за събиране на данни за водите за Обединения въпросник на ОИСР/Евростат „Вътрешни води“.

Делът на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води дава общ преглед за развитието на инфраструктурата и опазването на околната среда.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

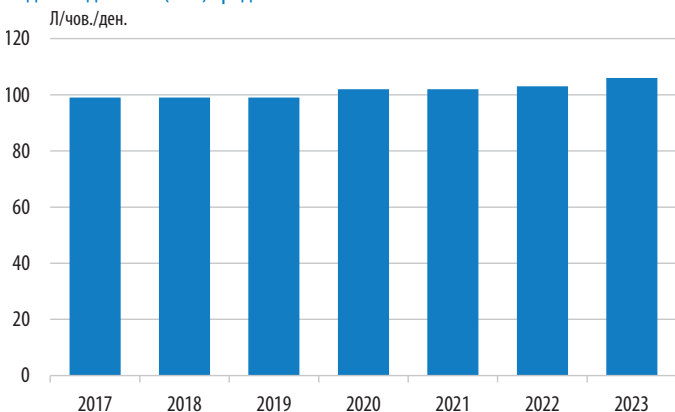
2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

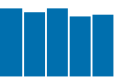
(Млн. куб. м/г.)

	2019	2020	2021	2022	2023
Иззета прясна вода - бруто	5421	5077	5294	5519	5336
Повърхностни водоизточници	4860	4515	4755	4969	4790
в т.ч. от язовири	2010	1686	1947	2135	1881
Подземни водоизточници	562	561	539	551	546
Иззета непрясна вода	4	36	151	18	1
Използвана вода по икономически дейности - общо	4579	4310	4586	4668	4468
Селско и горско стопанство	327	336	339	303	321
в т.ч. за напояване	267	274	283	255	268
Индустрия	3928	3650	3924	4029	3824
в т.ч. за охлаждане в сектор "Енергетиката"	3552	3322	3587	3688	3490
Услуги	73	66	66	84	73
Домакинства	251	257	256	251	250
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	715	713	720	703	710
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	533	532	535	530	549
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3480	3259	3556	3576	3401

Водата има ключово значение за нормалното функциониране на човека. На фиг. 3 е представено количеството вода (средно на човек дневно), доставена от общественото водоснабдяване до домакинствата. Не се включва доставена вода от общественото водоснабдяване за други потребители, общите загуби на вода (вкл. незаконно използване - кражби на вода) и подадената за технологични и противопожарни цели.

Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата от общественото водоснабдяване (Вик) средно на човек

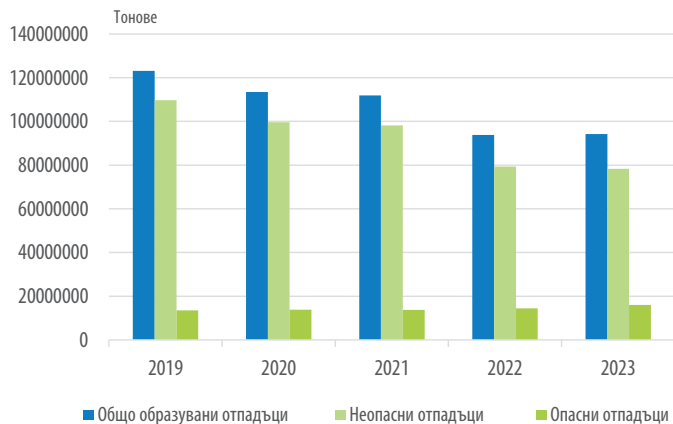
Отпадъци

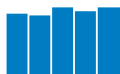
Статистиката на отпадъците обхваща отпадъците от икономическата дейност и битовите отпадъци.

Отпадъците от икономическата дейност са тези, образувани в резултат на всички икономически дейности в страната.

През 2023 г. общо образуваните отпадъци в България са 94 238 564 тона. През годините съотношението между опасни и неопасни отпадъци се запазва относително постоянно, като през 2023 г. е 17% и 83% от общото количество образувани отпадъци в страната.

Фиг 4. Образувани производствени и опасни отпадъци по вид общо за страната

3. Образувани отпадъци от икономическа дейност по отрасли и по вид

(Тонове)

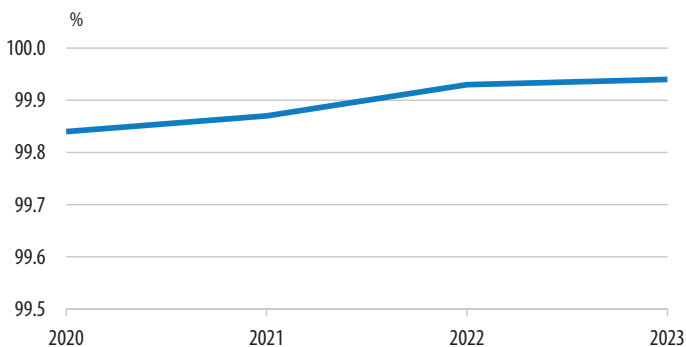
	2020	2021	2022	2023
Неопасни отпадъци - общо	99592763	98146585	79356559	78275339
Селско, горско и рибно стопанство	888101	708721	814214	968737
Добивна промишленост	81676822	78830390	56346659	60341664
Преработваща промишленост	4453972	4792658	4941263	4527279
Производство и разпределение на енергия и горива	6067154	8031743	9722577	5542396
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци	3366001	4045062	4221805	3465668
Строителство	1795813	903661	1438332	2475413
Услуги	1344900	834351	1871709	954181
Опасни отпадъци - общо	13866148	13694850	14405853	15963225
Селско, горско и рибно стопанство	4663	2713	2998	2103
Добивна Промышленост	13294166	13263569	13932326	15565474
Преработваща промишленост	466684	367030	395806	334889
Производство и разпределение на енергия и горива	23214	2978	2074	2435
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци	13680	16634	19266	23461
Строителство	20488	12488	7298	5652
Услуги	43252	29438	46085	29211

Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

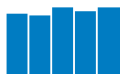
Информацията за отпадъците се осигурява чрез специализирани статистически изследвания на НСИ и административни данни от Изпълнителната агенция по околна среда, като се включва и оценка.

Делът на обслужваното население от системата за сметосъбиране продължава да се увеличава, като през 2023 г. достига 99.94% (за сравнение през 2021 г. е 99.87%). Трайно се запазва тенденцията към обслужване на почти всички населени места с изключение на някои трудно достъпни селища.

Фиг. 5. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

„Образуван битови отпадъци“ е обобщен показател, който се изчислява като сума от количествата битови отпадъци: 1) събрани чрез системи с организирано сметосъбиране, 2) събрани чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране (предимно рециклируеми материали, като метал, хартия, пластмаса и други, които се събират на специализирани за целта площадки и впоследствие се предават директно за рециклиране), и 3) статистическа оценка на образуваните отпадъци от населението, не обхванати от системи с организирано сметосъбиране. Количеството образуван битови отпадъци от 2020 до 2023 г. има тенденция на увеличение, като през 2023 достига до 3 165 хил. тона.

4. Битови отпадъци¹

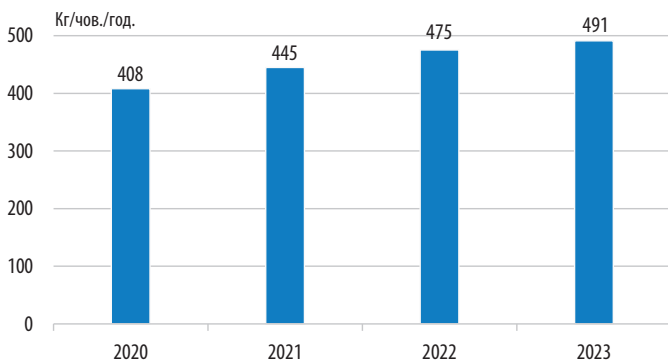
	2020	2021	2022	2023
Общо образувани битови отпадъци - хил.тона	2829	3058	3157	3165
Директно депонирани битови отпадъци - хил.тона	814	777	741	757
Предадени за предварително третиране битови отпадъци - хил.тона	1865	1960	2023	2075
Предадени за рециклиране битови отпадъци - хил.тона	143.6	302.4	374.6	315.0
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г	408	445	475	491
Населени места - брой	4727	4746	4770	4785
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране - %	99.8	99.9	99.9	99.9
Депа и инсталации за третиране на битови отпадъци - брой	73	73	71	75

¹ Липсват данни за третираните отпадъци на община Кюстендил.

Нормата на натрупване на битовите отпадъци или образуваните битови отпадъци на човек представлява количеството образувани битови отпадъци на национално ниво разделено на средно годишното население за съответната година. Тя показва натиска върху околната среда.

Количеството на образуваните отпадъци на човек в периода 2020 - 2023 г. всяка година се увеличава, като през 2023 г. достига до 491 кг. средно на човек.

Фиг. 6. Образувани битови отпадъци на човек от населението

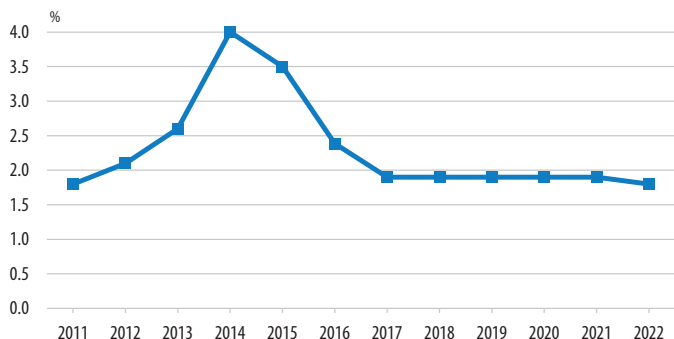
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

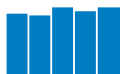
Статистиката за разходите за опазване и възстановяване на околната среда определя количествено ресурсите, отделени за опазване на околната среда от местните икономически единици. В тях се включват всички дейности и действия, чиято основна цел е предотвратяване, намаляване и отстраняване на замърсяването, както и всяко друго влошаване и загуба на качествата на околната среда. Разходите се извършват по направления за: отвеждане и пречистване на отпадъчни води, опазване на въздуха, горите, почвите, биологичното разнообразие, събиране, третиране и обезвреждане на отпадъци и други.

Източник на данните за разходите за опазване и възстановяване на околната среда е статистическо изследване. Изучаването на съвкупността на статистическото изследване съчетава два подхода - изчерпателно и извадково наблюдение. Изследването е изчерпателно за статистическите единици, за които предварително е известно, че са извършили разходи за околната среда. Останалата част от статистическата съвкупност се обхваща чрез случайна извадка, представителна на национално ниво по групи икономически дейности според броя на заетите (над 10 заети), която се обработва и допълва на базата на оценка за осигуряване на представителност на национално ниво, включително на качеството им.

Основен критерий за предприетите от обществото и държавата мерки за намаляване на натиска върху околната среда е делът на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от произведения брутен вътрешен продукт (БВП). През 2022 г. делът на екологичните разходи от БВП е 1.8%.

Фиг. 7. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда (% от БВП)

5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2019	2020 ¹	2021	2022	2023 ²
Общо - млн. лв.	2308	2471	2643	3030	.
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	455	658	704	731	.
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	1853	1813	1939	2298	.
Дял на разходите от БВП - %	1.9	1.9	1.9	1.8	.

¹ Ревизирани данни.

² Съгласно НСП данните за 2023 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 20 декември 2025 година.

С най-голям дял в общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са тези за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците (59%), за опазване на чистотата на въздуха (16%) и пречистване на отпадъчните води (15%). Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и други - 10%.

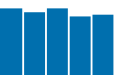
6. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления^{1,2}

(Хил. левове)

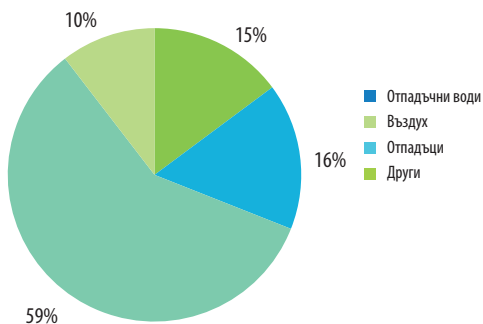
Направления	2022	2023
Общо	3029779	.
За отпадъчните води	449147	.
За обратно водоснабдяване	127563	.
За въздуха	489971	.
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	28837	.
За горите	3607	.
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	9892	.
За ловно- и рибностопански мероприятия	703	.
За отпадъците	1774376	.
За шума	1903	.
За научноизследователска дейност	8931	.
За просветна, образователна и друга подобна дейност	3	.
За административна дейност	65515	.
За апаратура за мониторинг и контрол	68554	.
Оценка на въздействието върху околната среда	777	.

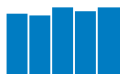
¹ Ревизирани данни.

² Съгласно НСП данните за 2023 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 20 декември 2025 година.

Фиг. 8. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2022 година

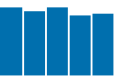

Дълготрайни материални активи с екологично предназначение

Дълготрайните материални активи с екологично предназначение (ДМАЕП) включват съоръжения, инсталации и оборудване, необходими за опазване и възстановяване на околната среда по направления (за отпадъчните води, въздуха, земята, обезвреждането на отпадъци, опазване на биоразнообразието, защитата от шума), и апаратура за мониторинг и контрол. Те не включват оборудването за опазване на чистотата на въздуха и намаляване на шума и вибрациите в работните помещения, т.е. дейностите за охрана на труда. Чрез статистическите данни се предоставя информация за наличността и движението на дълготрайните материални активи с екологично предназначение.

Данните за дълготрайните материални активи с екологично предназначение се събират чрез изчерпателно статистическо изследване. Методологията е съобразена с последните изисквания на Евростат (Статистическата служба на ЕС) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Данните за наличните дълготрайни материални активи са публикувани по отчетна стойност и са част от общите дълготрайни материални активи в държавата.

Общата стойност на наличните в края на 2023 г. ДМА за околната среда се оценява на 11 484 млн. лева и се разпределя по основните направления за околната среда, както следва: за пречистване и отвеждане на отпадъчните води (производствени и селищни пречиствателни станции, канализационна мрежа и др.) - 35%, следвани от съоръженията за опазване на въздуха - 27%, за третиране на отпадъците - 32%, и други - 6%. Не се наблюдава съществена промяна спрямо предходните години в относителния дял на активите, разпределени по направления за околната среда.

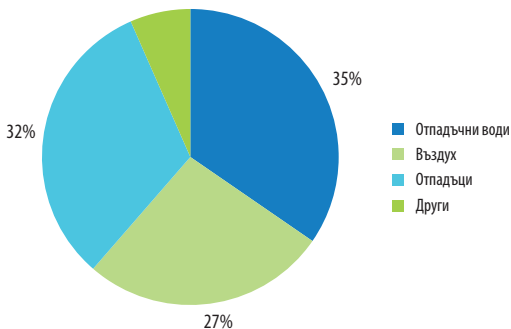

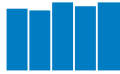
7. Дълготрайни материални активи с екологично предназначение по направления¹

Направления	2019	2020	2021	2022	2023
Общо - хил. лв.	9889758	10468033	10873312	11092112	11483538
За отпадъчните води	3429842	3672458	3693672	4050841	3974357
в т.ч. за пречиствателни станции за отпадъчни води	1659824	1680922	1928095	2009689	2126788
За обратно водоснабдяване	258041	279092	248635	240540	264386
За въздуха	2971711	3118719	3256571	2976066	3073684
За опазване и възстановяване на почвата, подземните и повърхностните води	124998	130595	131381	147025	150552
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии, защитените зони и обекти	45136	49336	50106	52624	60139
За ловно- и рибностопански мероприятия	5435	4532	4334	4977	4567
За оползотворяване и обезвреждане на отпадъци	2852272	2991424	3267601	3381507	3679979
За шума	2267	2260	5343	11567	31890
За апаратура за мониторинг и контрол	200056	219617	215669	226965	243984

¹ По отчетна стойност в края на годината.

Фиг. 9. Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по екологични направления към 31.12.2023 година

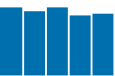
Екологични стоки и услуги

Секторът на екологичните стоки и услуги включва всички икономически субекти, извършващи дейности, водещи до опазване на околната среда и управление на ресурсите (наречени производители на екологични стоки и услуги). Опазването на околната среда включва всички дейности и действия, чиято основна цел е да се предотврати, намали и елиминира нейното замърсяване и влошаване. Управлението на ресурсите включва съхранението, поддържането и подобряването на природните ресурси, и в резултат запазването им от изчерпване.

Производителите на екологични стоки и услуги могат да са или да не са специализирани в тяхното производство, може да ги произвеждат като резултат от основни или вторични дейности или да ги произвеждат за собствено ползване.

Данните за екологичните стоки и услуги се събират чрез статистическо изследване. Статистическото изследване е комбинация от изчерпателно и извадково наблюдение. Методологията е съобразена с изискванията на Европейските институции и Евростат и се базира на Ръководството за екологичните стоки и услуги от 2016 година. Секторът за екологични стоки и услуги предоставя данни за произведената продукция, добавената стойност, износа и заетите лица съгласно Системата за екологично-икономическо счетоводство (SEEA SF 2012) и Регламент № 691/2011 относно европейските икономически сметки за околната среда.

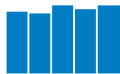
През 2022 година общата стойност на произведените екологични стоки и услуги за опазване на околната среда и управление на природните ресурси възлиза на 11 252 млн. лева, което е с 32.3% повече в сравнение с 2021 година (8 505 млн. лева).

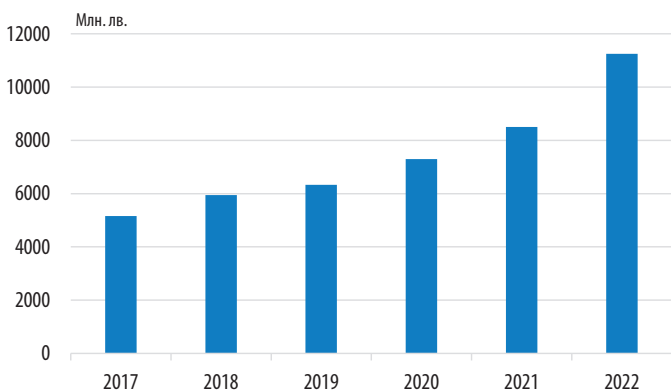
8. Екологични стоки и услуги по групи икономически дейности

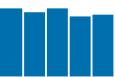
Икономическа дейност	Произведена продукция - Млн. лв.	Добавена стойност - Млн. лв.	Заети лица - Брой
2019			
Общо	6334	2676	63108
Селско, горско и рибно стопанство	528	213	9252
Добивна и преработваща промишленост	1686	425	9905
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2695	1583	24503
Строителство	388	129	4421
Услуги	1036	325	15027
2020			
Общо	7296	3014	65562
Селско, горско и рибно стопанство	587	250	8780
Добивна и преработваща промишленост	1908	502	11121
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2450	1480	23115
Строителство	1110	399	7185
Услуги	1241	384	15361
2021			
Общо	8505	3286	68539
Селско, горско и рибно стопанство	614	226	8306
Добивна и преработваща промишленост	2511	488	12575
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	3018	1775	25617
Строителство	816	237	7973
Услуги	1547	560	14068
2022			
Общо	11252	4492	72884
Селско, горско и рибно стопанство	890	348	11614
Добивна и преработваща промишленост	3713	669	13709
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	4220	2588	26923
Строителство	512	256	5061
Услуги	1917	631	15577
2023 ¹			
Общо	.	.	.
Селско, горско и рибно стопанство	.	.	.
Добивна и преработваща промишленост	.	.	.
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	.	.	.
Строителство	.	.	.
Услуги	.	.	.

¹ Съгласно НСП данните за 2023 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 31 октомври 2025 година.

Фиг. 10. Произведена продукция в сектора на екологичните стоки и услуги

Пуснати на пазара опаковки

Опаковка са всички продукти, направени от материал от всякакво естество, използвани, за да се поставят в тях, съхраняват, пренасят, доставят и представят стоки - от сурови материали до обработени стоки, от производителя до ползвателя или потребителя. Артикули, които „не се връщат“ и се използват за същите цели, също се считат за опаковки.

Данните за пуснати на пазара опаковки, използвани за опаковане на реализираната продукция, се събрат чрез статистическо изследване на стопански субекти, които произвеждат и внасят опаковани стоки; осъществяват пакетиране на стоки срещу възнаграждение; пакетират стоки за собствена реализация; произвеждат опаковки и прибори за еднократна употреба.

Статистическото изследване е изчерпателно. Наблюдението е съобразено с необходимостта от пълна статистическа оценка на явлението.

През последните 3 години се наблюдава тенденция на намаление на пластмасовите опаковки (за последната отчетна 2023 г. - с около 4% спрямо 2022 г.). Най-голямо увеличение през 2023 г. се наблюдава при хартиените опаковки - почти 4% спрямо 2022 г.

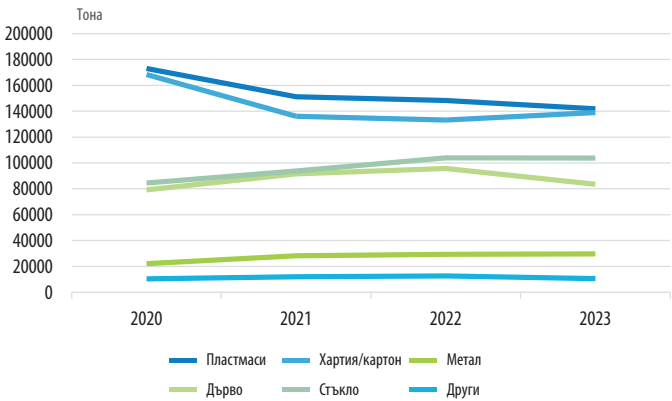

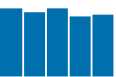
9. Пуснати на пазара опаковки

(Тонове)

	2020	2021	2022	2023
Общо	537692	513102	523187	508213
Пластмаси	173072	151277	148367	141819
Хартия/картон	168331	136098	133242	139026
Метал	22133	28267	29313	29650
Дърво	79248	91635	95687	83466
Съкло	84481	93879	103874	103748
Други	10426	11945	12703	10503

Фиг. 11. Пуснати на пазара опаковки

Подземни запаси

Подземните запаси са запасите и ресурсите на подземни природни богатства, които представляват минерални натрупвания в земните недра или на земната повърхност с определена геоложка изученост и икономически интерес. Запасите представляват частта от подземните богатства, които се очаква да бъдат добити с търговска цел с известна степен на сигурност. Запасите на подземните природни богатства са групирани в следните класификационни категории: (1) доказани запаси - онези, за които с голяма степен на сигурност (90 и над 90%) е установена техническа възможност за добив и икономическата му рентабилност при съществуващата технология и съответните цени, и (2) вероятни запаси - такива, които все още не са доказани, но за които съществува над 50% вероятност за технически възможен и икономически рентабилен добив.

Данните за подземните запаси се получават въз основа на изчерпателно статистическо изследване. Наблюдението е съобразено с необходимостта за пълна статистическа оценка на явлението.

Площта на находищата на подземни запаси през 2023 г. се е увеличила с 22% спрямо 2019 година.

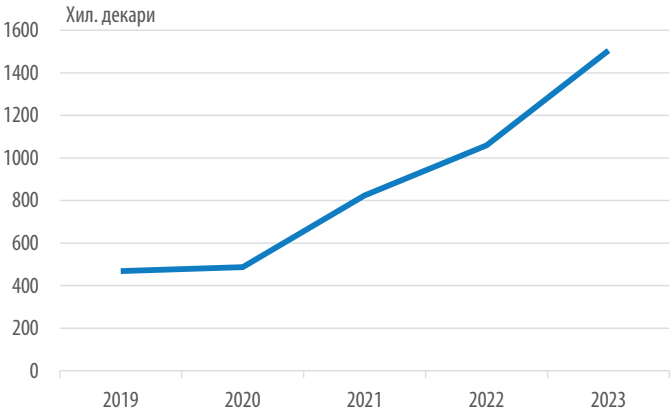

10. Площ на находищата на подземни богатства

(Хил. декари)

	2019	2020	2021	2022	2023
Общо за страната	468	487	824	1060	1505

Фиг.12. Площ на находищата за подземни запаси - общо за страната

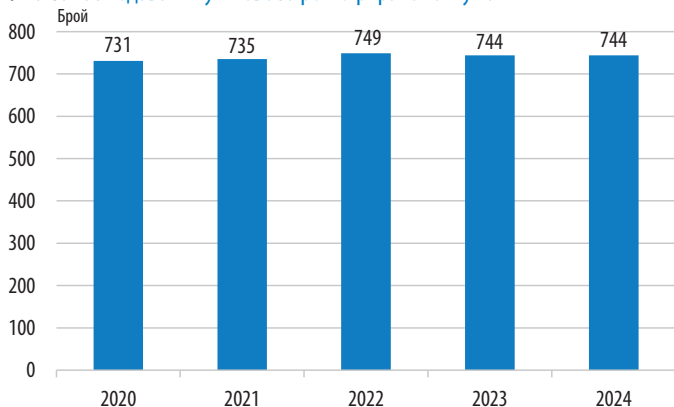
Регистрирани шумови нива

Шумът е един от основните фактори с неблагоприятно въздействие върху населението, присъстващ като нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т.ч. излъчван от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността и от локални източници. Наблюдават се нивата на шума в нормативно определени терени, разпределени в устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях. Специален показател за шума се използва за територии, подложени на авиационен шум.

Данните за шумовите нива се основават на изчерпателно наблюдение, обхващащо всички пунктове за регистриране на шума в страната. Източник на данните е Националният център по общественото здраве и анализи. Статистическото изследване се провежда в съответствие с Националната система за мониторинг на шума в околната среда.

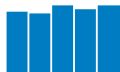
През 2024 г. са наблюдавани 744 пункта за измерване на нивата на шума, разпределени в 36 населени места, като в 506 пункта са измерени нива над допустимите норми.

Фиг.13. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

Фиг.13.1. Наблюдавани пунктове подложени на шум, разпределени по видове зони през 2024 година

11. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2024 година¹

(Брой)

Области	Общо	В това число: над допустимите норми	По регистрираните шумови нива в децибели						
			под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	78 - 82	над 82
Общо	744	506	183	142	268	132	18	1	-
Благоевград	17	3	13	4	-	-	-	-	-
Бургас	37	21	7	6	8	14	2	-	-
Варна	45	21	26	5	7	7	-	-	-
Велико Търново	48	34	4	12	21	11	-	-	-
Видин	15	13	5	-	10	-	-	-	-
Враца	15	11	6	5	3	1	-	-	-
Габрово	20	14	3	7	10	-	-	-	-
Добрич	15	11	3	2	10	-	-	-	-
Кърджали	15	10	5	-	1	5	3	1	-
Кюстендил	36	32	7	6	21	2	-	-	-
Ловеч	15	12	3	10	2	-	-	-	-
Монтана	15	13	3	9	2	1	-	-	-
Пазарджик	15	11	3	1	7	4	-	-	-
Перник	20	13	-	6	11	3	-	-	-
Плевен	21	16	5	2	9	5	-	-	-
Пловдив	43	34	-	2	10	30	1	-	-
Разград	15	14	4	3	6	2	-	-	-
Русе	30	22	2	2	18	7	1	-	-
Силистра	15	13	-	1	14	-	-	-	-
Сливен	20	11	4	6	9	1	-	-	-
Смолян	15	6	5	3	6	1	-	-	-
София (столица)	75	51	24	12	17	18	4	-	-
София	35	21	6	11	18	-	-	-	-
Стара Загора	45	33	5	10	14	9	7	-	-
Търговище	51	26	25	8	16	2	-	-	-
Хасково	20	16	5	1	8	6	-	-	-
Шумен	15	11	5	2	7	1	-	-	-
Ямбол	16	13	5	6	3	2	-	-	-

¹Източник: Национален център по общественото здраве и анализи.

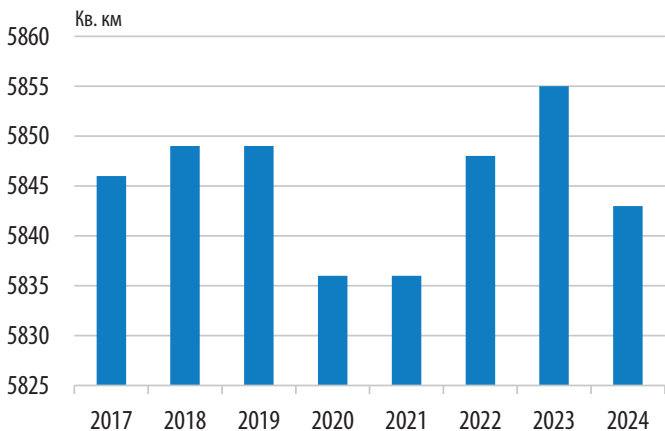
Защитени територии и обекти

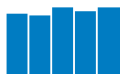
„Защитени територии“ в България е обобщено понятие, обхващащо всички паркове, резервати, забележителности и защитени местности. Те са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

Данните за броя и площта на защитените територии и обекти по вид (резервати, природни забележителности, защитени местности, национални паркове, природни паркове и поддържани резервати), както и за броя на защитените растения, животни и вековни дървета се осигуряват чрез статистическото изследване с административни данни от Министерството на околната среда и водите. В обхвата на изследването са всички защитени територии и обекти в страната. Статистическото изследване е изчерпателно и се провежда в съответствие със Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие.

През 2024 г. са новообявени 10 защитени местности и 3 природни забележителности с обща площ 1 934 хектара.

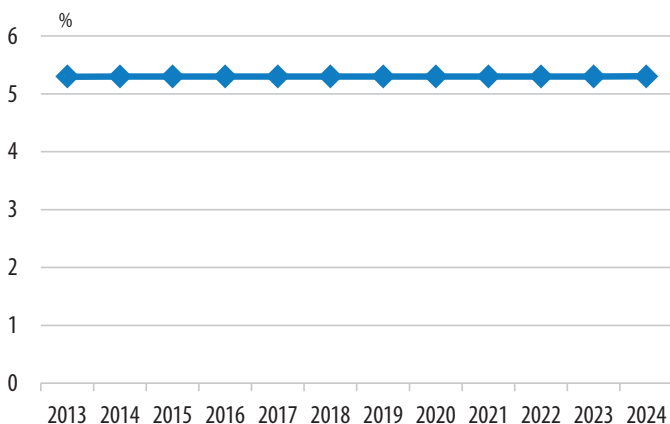
Фиг. 14. Площ на защитените територии

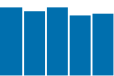

Делът на защитените територии и обекти за страната се запазва на 5.3% за 2024 година.

Фиг. 15. Дял на защитените територии от общата територия на страната

12. Защитени територии и обекти през 2024 година^{1,2}

	Брой			Площ - ха		
	наличност към 31.12.2024 г.	включени през 2024 г.	изключени през 2024 г.	наличност към 31.12.2024 г.	включени през 2024 г.	изключени през 2024 г.
Защитени територии	1060	13	-	584372.4	1971.7	3098.8
Резервати	55	-	-	77317.3		-
Природни забележителности	357	3	-	17848.6	32.4	-
Защитени местности	599	10	-	80483.1	1901.2	-
Национални паркове ³	3	-	-	147747.2	38.1	3089.6
Природни паркове	11	-	-	256441.3	-	-
Поддържани резервати ³	35	-	-	4534.9	-	9.2
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1467	57	5	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

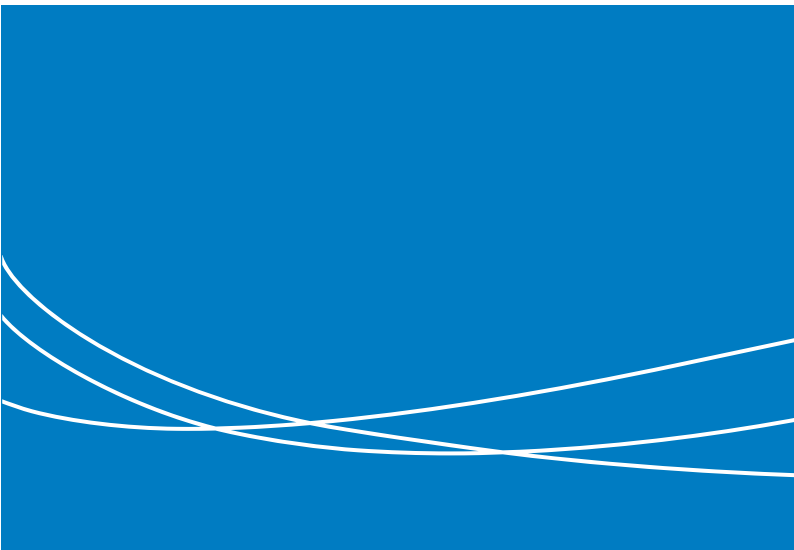
³ Включването и изключването на площта през 2024 г. е в резултат от проведени процедури по реда на чл.42, ал.6 от ЗЗТ за актуализация на площите на защитени територии, а не е в резултат на процедури за обявяване на нови защитени територии от съответната категория или на процедури за промяна в площите на съществуващи такива.

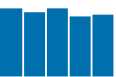
13. Защитени територии¹

Години	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2019	584922	5.3
2020	583582	5.3
2021	583626	5.3
2022	584836	5.3
2023	585500	5.3
2024	584372	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и за разработването на нови приложения на наличните знания. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

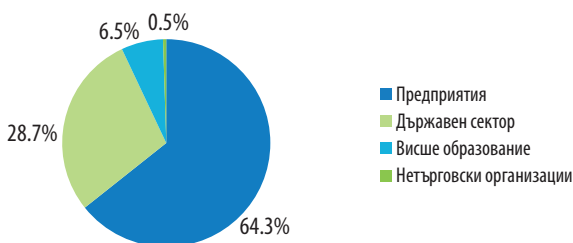
Разходите за научноизследователската и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни активи, предназначени за НИРД.

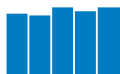
Относителният дял на разходите за НИРД от brutния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2023 г.

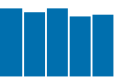

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2020	2021	2022	2023
Общо - хил. лв.	1023790	1074004	1265635	1467491
Текущи разходи	922112	996144	1179619	1332309
Разходи за придобиване на дълготрайни активи	101678	77860	86016	135182
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.85	0.77	0.75	0.79

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории	2020	2021	2022	2023
	Брой			
Общо	35087	34613	37056	35179
Изследователи	23228	23234	24350	23489
Друг персонал, зает с НИРД	11859	11379	12706	11690
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	26085	25122	27090	25410
Изследователи	16691	16230	17487	16356
Друг персонал, зает с НИРД	9394	8892	9603	9054

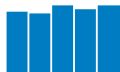
Иновационна дейност

Иновацията представлява реализирането на пазара на нов или усъвършенстван продукт (стока или услуга) и/или внедряването в предприятието на нов или усъвършенстван бизнес процес, които се различават значително от предишните продукти и бизнес процеси в предприятието.

Иновационно активно предприятие е предприятие, което през отчетния период е осъществило една или повече дейности за разработване и внедряване на нови или усъвършенствани продукти и/или бизнес процеси.

Продуктовата иновация представлява реализирането на пазара на нова или усъвършенствана стока или услуга, която се различава значително от предишните стоки и услуги на предприятието. Към продуктовете иновации се отнасят и значителните промени в дизайна на стоките. Не се включват обикновените препродажби на нови стоки и чисто естетическите промени на стоките.

Бизнес процесовата иновация представлява внедряването в предприятието на нов или усъвършенстван бизнес процес за една или повече бизнес функции, който се различава значително от предишните бизнес процеси в предприятието.

3. Дял на иновационно активните предприятия от общия брой предприятия за 2022 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	26.1
Индустрия	32.9
Добивна промишленост	18.9
Преработваща промишленост	33.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	18.5
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	20.5
Услуги	19.6
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	16.6
Транспорт, складиране и пощи	8.4
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	40.9
Финансови и застрахователни дейности	20.6
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	15.1
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	21.7

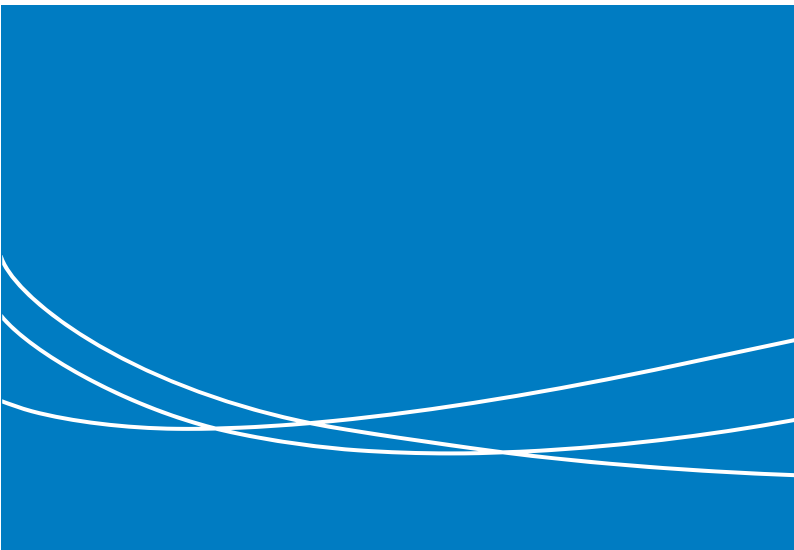
4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2022 г.¹

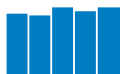
(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	7.4
Индустрия	9.5
Добивна промишленост	0.9
Преработваща промишленост	10.0
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1.6
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	3.1
Услуги	5.4
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	4.0
Транспорт, складиране и пощи	0.6
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	14.7
Финансови и застрахователни дейности	5.8
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	4.2
Научноизследователска и развойна дейност	37.7
Рекламна дейност и проучване на пазари	5.6

¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 заети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население по континенти¹

Континенти	2023	
	територия - милиони кв. км	Население към средата на годината милиони
Общо за света	130.1	8091.7
Азия ²	31.0	4778.0
Европа ³	22.1	745.6
Америка	38.8	1041.8
Северна Америка	18.7	382.9
Средна и Южна Америка	20.1	658.9
Африка	29.6	1480.8
Австралия и Океания	8.5	45.6

¹ Източник: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

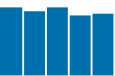
² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Руската федерация.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Руската федерация.

2. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Европа							
ЕС-27							
Австрия	8.80	8.84	8.88	8.92	8.96	9.04	9.13
Белгия	11.38	11.43	11.49	11.54	11.59	11.68	11.79
България²	7.08	7.03	6.98	6.93	6.88	6.47	6.45
Германия	82.66	82.91	83.09	83.16	83.20	83.80	83.28
Гърция	10.75	10.73	10.72	10.70	10.57	10.44	10.41
Дания	5.76	5.79	5.81	5.83	5.86	5.90	5.95
Естония	1.32	1.32	1.33	1.33	1.33	1.35	1.37
Ирландия	4.81	4.87	4.93	4.99	5.03	5.17	5.31
Испания	46.59	46.80	47.13	47.37	47.42	47.76	48.35
Италия	60.54	60.42	59.73	59.44	59.13	59.01	58.99
Кипър	0.86	0.87	0.88	0.89	0.90	0.91	0.93
Латвия	1.94	1.93	1.91	1.90	1.88	1.88	1.88
Литва	2.83	2.80	2.79	2.79	2.80	2.83	2.87
Люксембург	0.60	0.61	0.62	0.63	0.64	0.65	0.67
Малта	0.47	0.48	0.50	0.52	0.52	0.53	0.55
Нидерландия	17.13	17.23	17.34	17.44	17.53	17.70	17.88
Полша	37.97	37.97	37.97	37.90	36.98	36.82	36.69
Португалия	10.30	10.28	10.29	10.30	10.36	10.43	10.58
Румъния	19.59	19.47	19.37	19.27	19.12	19.05	19.06
Словакия	5.44	5.45	5.45	5.46	5.45	5.43	5.43
Словения	2.07	2.07	2.09	2.10	2.11	2.11	2.12
Унгария	9.79	9.78	9.77	9.75	9.71	9.64	9.59

2. Население към средата на годината¹

(Продължение и край)

(Милиони)

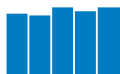
Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Финландия	5.51	5.52	5.52	5.53	5.54	5.56	5.58
Франция	66.92	67.16	67.38	67.60	67.84	68.07	68.29
Хърватия	4.13	4.09	4.07	4.05	3.95	3.86	3.86
Чехия	10.59	10.63	10.67	10.70	10.51	10.67	10.86
Швеция	10.06	10.18	10.28	10.35	10.42	10.49	10.54
Турция	80.31	81.41	82.58	83.38	84.15	84.98	85.33
Исландия	0.34	0.35	0.36	0.37	0.37	0.38	0.39
Норвегия	5.28	5.31	5.35	5.38	5.41	5.46	5.52
Швейцария	8.45	8.51	8.58	8.64	8.70	8.78	8.89
Обединено кралство	66.06	66.46	66.84	.	.	.	.

¹ Източници: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² Средногодишно население.

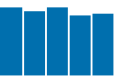
3. Население по пол и възраст¹

Страни и пол	Дата	Населе- ние - хиляди	Структура на населението по възраст - %		
			0 - 14	15 - 64	65 +
ЕС-27					
Австрия	1.01.2024	9 159	14.4	65.8	19.8
Мъже		4515	15.0	67.3	17.7
Жени		4644	13.8	64.3	22.0
Белгия	1.01.2024	11 817	16.3	63.8	19.9
Мъже		5836	16.9	65.1	18.1
Жени		5981	15.7	62.5	21.8
България	31.12.2023	6 445	14.1	62.1	23.8
Мъже		3098	15.1	65.4	19.5
Жени		3348	13.3	59.0	27.7
Германия	1.01.2024	83 456	13.9	63.6	22.4
Мъже		41162	14.5	65.5	20.0
Жени		42294	13.4	61.8	24.8
Гърция	1.01.2024	10 401	13.1	63.6	23.3
Мъже		5097	13.7	65.2	21.1
Жени		5304	12.4	62.1	25.5
Дания	1.01.2024	5 961	15.7	63.6	20.7
Мъже		2964	16.3	64.6	19.2
Жени		2998	15.2	62.7	22.1
Естония	1.01.2024	1 375	16.0	63.5	20.5
Мъже		652	17.3	67.4	15.3
Жени		723	14.9	60.0	25.2
Ирландия	1.01.2024	5 352	18.9	65.6	15.5
Мъже		2643	19.6	65.7	14.8
Жени		2708	18.3	65.6	16.1

3. Население по пол и възраст¹

(Продължение)

Страни и пол	Дата	Население - хиляди	Структура на населението по възраст - %		
			0 - 14	15 - 64	65 +
Испания	1.01.2024	48 620	13.2	66.4	20.4
Мъже		23827	13.9	68.0	18.2
Жени		24793	12.6	64.8	22.6
Италия	1.01.2024	58 971	12.2	63.5	24.3
Мъже		28847	12.8	65.2	22.0
Жени		30125	11.6	61.8	26.6
Кипър	1.01.2024	966	15.3	67.0	17.7
Мъже		476	16.0	67.1	16.9
Жени		491	14.6	66.9	18.5
Латвия	1.01.2024	1 872	15.6	63.0	21.3
Мъже		869	17.4	67.0	15.6
Жени		1003	14.1	59.6	26.3
Литва	1.01.2024	2 886	14.5	65.1	20.3
Мъже		1366	15.7	69.1	15.2
Жени		1520	13.4	61.6	24.9
Люксембург	1.01.2024	672	15.7	69.2	15.0
Мъже		338	16.0	70.3	13.7
Жени		334	15.5	68.1	16.4
Малта	1.01.2024	563	12.3	69.3	18.4
Мъже		299	12.0	71.9	16.1
Жени		265	12.7	66.4	20.9
Нидерландия	1.01.2024	17 943	15.1	64.4	20.5
Мъже		8921	15.6	65.2	19.3
Жени		9022	14.7	63.6	21.7
Полша	1.01.2024	36 621	15.1	64.4	20.5
Мъже		17706	16.1	66.9	17.1
Жени		18915	14.2	62.1	23.7
Португалия	1.01.2024	10 640	12.8	63.1	24.1
Мъже		5084	13.7	64.5	21.8
Жени		5556	12.0	61.8	26.2
Румъния	1.01.2024	19 068	15.9	64.1	20.0
Мъже		9271	16.8	66.8	16.4
Жени		9796	15.1	61.5	23.4
Словакия	1.01.2024	5 425	16.0	65.7	18.4
Мъже		2653	16.7	68.1	15.2
Жени		2771	15.3	63.4	21.4
Словения	1.01.2024	2 124	14.7	63.5	21.8
Мъже		1068	15.1	66.0	18.9
Жени		1056	14.4	61.0	24.6
Унгария	1.01.2024	9 585	14.5	64.9	20.7
Мъже		4623	15.4	68.0	16.6
Жени		4961	13.6	61.9	24.6

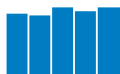

3. Население по пол и възраст¹

(Продължение и край)

Страни и пол	Дата	Население - хиляди	Структура на населението по възраст - %		
			0 - 14	15 - 64	65 +
Финландия	1.01.2024	5 604	14.9	61.8	23.4
Мъже		2774	15.3	63.7	20.9
Жени		2830	14.4	59.9	25.7
Франция	1.01.2024	68 467	17.0	61.6	21.4
Мъже		33196	17.9	62.9	19.2
Жени		35271	16.1	60.4	23.5
Хърватия	1.01.2024	3 862	14.0	62.9	23.0
Мъже		1875	14.8	65.3	19.8
Жени		1987	13.3	60.7	26.0
Чехия	1.01.2024	10 901	15.9	63.6	20.5
Мъже		5343	16.6	65.8	17.7
Жени		5558	15.2	61.5	23.3
Швеция	1.01.2024	10 552	17.1	62.3	20.6
Мъже		5313	17.5	63.4	19.2
Жени		5239	16.7	61.2	22.1
Република Северна Македония	1.01.2022	1 830	16.8	65.5	17.7
Мъже		907	17.5	66.3	16.2
Жени		923	16.2	64.7	19.1
Турция	1.01.2024	85 372	21.4	68.3	10.2
Мъже		42734	22.0	68.9	9.1
Жени		42638	20.9	67.7	11.4
Черна гора	1.01.2022	624	18.2	65.1	16.7
Мъже		307	19.2	65.9	14.9
Жени		317	17.3	64.3	18.5
Норвегия	1.01.2024	5 550	16.4	64.9	18.7
Мъже		2796	16.7	65.8	17.4
Жени		2754	16.1	64.0	19.9
Швейцария	1.01.2024	8 962	15.0	65.7	19.3
Мъже		4452	15.5	66.9	17.6
Жени		4511	14.5	64.5	21.0
Обединено кралство	1.01.2019	66 647	17.9	63.7	18.4
Мъже		32901	18.6	64.4	17.0
Жени		33746	17.3	63.0	19.8

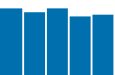
¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Европа							
ЕС-27							
Австрия	10.0	9.7	9.6	9.4	9.6	9.1	8.5
Белгия	10.5	10.4	10.2	9.9	10.2	9.8	9.4
България	9.0	8.9	8.8	8.5	8.5	8.8	8.9
Германия	9.5	9.5	9.4	9.3	9.6	8.8	8.3
Гърция	8.2	8.1	7.8	7.9	8.1	7.3	6.8
Дания	10.6	10.6	10.5	10.4	10.8	9.9	9.7
Естония	10.5	10.9	10.6	9.9	10.0	8.6	8.0
Ирландия	12.9	12.5	12.0	11.2	12.0	10.5	10.3
Испания	8.4	7.9	7.6	7.2	7.1	6.9	6.7
Италия	7.6	7.3	7.0	6.8	6.8	6.7	6.4
Кипър	10.7	10.7	10.8	11.1	11.4	11.2	11.1
Латвия	10.7	10.0	9.8	9.2	9.2	8.5	7.7
Литва	10.1	10.0	9.8	9.0	8.3	7.8	7.2
Люксембург	10.4	10.3	10.0	10.2	10.5	9.9	9.5
Малта	9.2	9.2	8.6	8.6	8.5	8.1	8.1
Нидерландия	9.9	9.8	9.8	9.7	10.2	9.5	9.2
Полша	10.6	10.2	9.9	9.4	9.0	8.3	7.4
Португалия	8.4	8.5	8.4	8.2	7.7	8.0	8.1
Румъния	10.8	10.4	10.3	10.3	10.1	9.4	8.0
Словакия	10.7	10.6	10.5	10.4	10.4	9.7	9.0
Словения	9.8	9.4	9.3	8.9	9.0	8.3	8.0
Унгария	9.7	9.6	9.5	9.6	9.7	9.3	9.1
Финландия	9.1	8.6	8.3	8.4	9.0	8.1	7.8
Франция	11.5	11.3	11.2	10.9	10.9	10.7	9.9
Хърватия	8.9	9.0	8.9	8.9	9.2	8.8	8.3
Чехия	10.8	10.7	10.5	10.3	10.6	9.5	8.4
Швеция	11.5	11.4	11.1	10.9	11.0	10.0	9.5
Турция	16.1	15.3	14.3	13.3	12.8	12.2	11.2
Исландия	11.9	12.0	12.3	12.3	13.1	11.5	11.0
Норвегия	10.7	10.4	10.2	9.8	10.4	9.4	9.4
Швейцария	10.3	10.3	10.0	9.9	10.3	9.4	9.0
Обединено кралство	11.4	11.0	10.7	.	.	.	.

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

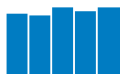

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Европа							
ЕС-27							
Австрия	9.5	9.5	9.4	10.3	10.3	10.3	9.8
Белгия	9.6	9.7	9.5	11.0	9.7	10.0	9.4
България	15.5	15.4	15.5	18.0	21.7	18.4	15.7
Германия	11.3	11.5	11.3	11.9	12.3	12.7	12.3
Гърция	11.6	11.2	11.7	12.2	13.6	13.4	12.2
Дания	9.2	9.5	9.3	9.4	9.8	10.1	9.8
Естония	11.8	11.9	11.6	11.9	14.0	12.8	11.7
Ирландия	6.3	6.4	6.3	6.5	6.8	6.8	6.6
Испания	9.1	9.1	8.8	10.4	9.5	9.7	9.0
Италия	10.7	10.5	10.6	12.5	11.9	12.1	11.2
Кипър	7.0	6.6	7.1	7.2	8.0	8.0	7.2
Латвия	14.8	15.0	14.5	15.2	18.4	16.4	14.9
Литва	14.2	14.1	13.7	15.6	17.0	15.1	12.9
Люксембург	7.1	7.1	6.9	7.3	7.0	6.8	6.6
Малта	7.6	7.6	7.3	7.9	8.0	8.0	7.3
Нидерландия	8.8	8.9	8.8	9.7	9.8	9.6	9.5
Полша	10.6	10.9	10.8	12.6	13.8	12.2	11.1
Португалия	10.7	11.0	10.9	12.0	12.0	11.9	11.2
Румъния	13.4	13.6	13.4	15.5	17.5	14.3	12.7
Словакия	9.9	10.0	9.8	10.8	13.5	11.0	10.0
Словения	9.9	9.9	9.9	11.4	11.0	10.6	10.2
Унгария	13.5	13.4	13.3	14.5	16.1	14.2	13.4
Финландия	9.8	9.9	9.8	10.0	10.4	11.4	11.0
Франция	9.1	9.1	9.1	9.9	9.8	9.9	9.2
Хърватия	12.9	12.9	12.7	14.1	15.9	14.8	13.3
Чехия	10.5	10.6	10.5	12.1	13.3	11.3	10.4
Швеция	9.1	9.1	8.6	9.5	8.8	9.0	9.0
Турция	5.3	5.2	5.3	.	.	5.9	6.2
Исландия	6.5	6.4	6.3	6.3	6.3	7.0	6.6
Норвегия	7.7	7.7	7.6	7.5	7.8	8.4	7.9
Швейцария	7.9	7.9	7.9	8.8	8.2	8.5	8.1
Обединено кралство	9.2	9.2	9.0	.	.	.	.

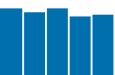
¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Европа						
ЕС-27						
Австрия	2.9	2.7	2.9	3.1	2.7	2.4
Белгия	3.6	3.8	3.7	3.3	2.9	2.9
България	6.4	5.8	5.6	5.1	5.6	4.8
Германия	3.3	3.2	3.2	3.1	3.0	3.2
Гърция	3.5	3.5	3.7	3.2	3.5	3.0
Дания	3.8	3.7	3.0	3.2	3.1	3.3
Естония	2.3	1.6	1.6	1.4	2.2	2.2
Ирландия	3.0	2.9	2.8	3.0	3.2	3.2
Испания	2.7	2.7	2.6	2.6	2.5	2.6
Италия	2.7	2.8	2.4	2.4	2.3	2.3
Кипър	1.3	2.4	2.6	2.1	2.7	3.1
Латвия	4.1	3.2	3.4	3.5	2.7	2.4
Литва	3.0	3.4	3.3	2.8	3.1	3.0
Люксембург	3.2	4.3	4.7	4.5	3.1	3.5
Малта	6.7	5.6	6.7	3.9	3.9	5.3
Нидерландия	3.6	3.5	3.6	3.8	3.3	3.2
Полша	4.0	3.8	3.8	3.6	3.9	3.8
Португалия	2.7	3.3	2.8	2.4	2.4	2.6
Румъния	6.5	6.0	5.8	5.6	5.2	5.7
Словакия	4.5	5.0	5.1	5.1	4.9	5.4
Словения	2.1	1.7	2.1	2.2	1.8	2.5
Унгария	3.5	3.3	3.6	3.4	3.3	3.6
Финландия	2.0	2.1	2.1	1.8	1.8	2.0
Франция	3.9	3.8	3.8	3.6	3.7	4.0
Хърватия	4.0	4.2	4.0	4.0	3.8	4.1
Чехия	2.7	2.6	2.6	2.3	2.2	2.3
Швеция	2.4	2.0	2.1	2.4	1.8	2.2
Турция	9.2	9.3	9.1	.	9.3	9.2
Исландия	2.7	1.7	1.1	2.9	3.3	1.4
Норвегия	2.3	2.3	2.1	1.7	1.9	1.9
Швейцария	3.5	3.3	3.3	3.6	3.1	3.8
Обединено кралство	3.9	3.9	.	.	.	.

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

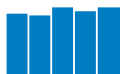

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

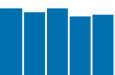
Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Европа							
ЕС-27							
Австрия	0.5	0.2	0.2	-0.9	-0.7	-1.2	-1.3
Белгия	0.9	0.7	0.8	-1.1	0.5	-0.2	0.0
България	-6.5	-6.5	-6.7	-9.5	-13.2	-9.6	-6.8
Германия	-1.8	-2.0	-1.9	-2.6	-2.7	-3.9	-4.0
Гърция	-3.3	-3.2	-3.8	-4.3	-5.5	-6.1	-5.4
Дания	1.4	1.1	1.2	1.1	1.1	-0.2	-0.2
Естония	-1.3	-1.0	-1.0	-2.0	-4.0	-4.2	-3.7
Ирландия	6.6	6.1	5.7	4.7	5.2	3.8	3.7
Испания	-0.7	-1.2	-1.2	-3.2	-2.4	-2.8	-2.4
Италия	-3.2	-3.2	-3.6	-5.6	-5.1	-5.5	-4.8
Кипър	3.8	4.1	3.8	3.9	3.5	3.2	3.9
Латвия	-4.1	-4.9	-4.7	-5.9	-9.1	-7.9	-7.2
Литва	-4.0	-4.1	-3.9	-6.6	-8.7	-7.4	-5.7
Люксембург	3.2	3.2	3.1	2.9	3.4	3.1	2.8
Малта	1.6	1.6	1.3	0.6	0.4	0.1	0.8
Нидерландия	1.1	0.9	1.0	0.0	0.5	-0.1	-0.3
Полша	0.0	-0.7	-0.9	-3.2	-5.1	-3.9	-3.7
Португалия	-2.3	-2.5	-2.5	-3.8	-4.4	-3.9	-3.1
Румъния	-2.6	-3.2	-3.1	-5.2	-7.4	-5.0	-4.7
Словакия	0.7	0.6	0.7	-0.4	-3.1	-1.3	-1.0
Словения	-0.1	-0.4	-0.6	-2.5	-2.0	-2.3	-2.1
Унгария	-3.8	-3.9	-3.8	-4.9	-6.4	-4.9	-4.3
Финландия	-0.6	-1.3	-1.5	-1.6	-1.5	-3.3	-3.2
Франция	2.4	2.2	2.1	1.0	1.2	0.8	0.7
Хърватия	-4.1	-3.9	-3.9	-5.2	-6.6	-6.0	-5.0
Чехия	0.3	0.1	0.0	-1.8	-2.7	-1.8	-2.0
Швеция	2.3	2.3	2.5	1.4	2.1	1.0	0.5
Турция	10.8	10.1	9.1	.	.	6.2	5.1
Исландия	5.3	5.6	6.0	6.0	6.8	4.4	4.4
Норвегия	3.0	2.7	2.6	2.3	2.6	1.0	1.5
Швейцария	2.4	2.4	2.1	1.1	2.1	0.9	0.9
Обединено кралство	2.3	1.8	1.6	.	.	.	.

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

8. Средна продължителност на предстоящия живот¹

(Години)

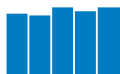
Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Европа						
ЕС-27						
Австрия						
Мъже	79.4	79.4	79.7	78.9	78.8	79.1
Жени	84.0	84.1	84.2	83.6	83.7	83.6
Белгия						
Мъже	79.2	79.4	79.8	78.5	79.4	79.7
Жени	83.9	83.9	84.3	83.0	84.3	83.9
България²						
Мъже	71.3	71.4	71.5	71.1	70.1	68.3
Жени	78.4	78.4	78.5	78.2	77.4	75.8
Германия						
Мъже	78.7	78.6	79.0	78.7	78.4	78.3
Жени	83.4	83.3	83.7	83.5	83.3	83.0
Гърция						
Мъже	78.8	79.3	79.2	78.8	77.4	78.3
Жени	83.9	84.4	84.2	83.9	82.9	83.4
Дания						
Мъже	79.2	79.1	79.5	79.7	79.6	79.5
Жени	83.1	82.9	83.5	83.6	83.3	83.2
Естония						
Мъже	73.8	74.0	74.5	74.4	72.7	73.6
Жени	82.6	82.7	83.0	83.0	81.4	82.3
Ирландия						
Мъже	80.4	80.4	80.8	80.8	80.5	80.9
Жени	84.0	84.1	84.7	84.4	84.3	84.2
Испания						
Мъже	80.6	80.7	81.1	79.6	80.4	80.5
Жени	86.1	86.3	86.7	85.2	86.2	85.9
Италия						
Мъже	80.8	81.2	81.4	80.0	80.5	80.7
Жени	85.2	85.6	85.7	84.5	84.9	84.8
Кипър						
Мъже	80.2	80.9	80.3	80.4	79.2	79.7
Жени	84.2	84.8	84.4	84.4	83.4	83.4
Латвия						
Мъже	69.8	70.1	70.9	70.6	68.2	69.4
Жени	79.7	79.7	80.1	80.0	78.0	79.4
Литва						
Мъже	70.7	70.9	71.6	70.1	69.5	71.4
Жени	80.5	80.7	81.2	80.1	78.8	80.1

8. Средна продължителност на предстоящия живот¹

(Години)

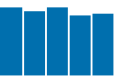
Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Люксембург						
Мъже	79.9	80.1	80.2	79.9	80.5	80.8
Жени	84.4	84.6	85.2	84.5	84.8	85.2
Малта						
Мъже	80.2	80.4	81.2	80.3	80.8	80.4
Жени	84.6	84.6	84.6	84.5	84.3	84.6
Нидерландия						
Мъже	80.2	80.3	80.6	79.7	79.7	80.2
Жени	83.4	83.4	83.7	83.1	83.0	83.1
Полша						
Мъже	73.9	73.7	74.1	72.5	71.6	73.4
Жени	81.8	81.7	81.9	80.7	79.6	81.1
Португалия						
Мъже	78.4	78.3	78.7	78.0	78.5	78.9
Жени	84.6	84.5	84.8	84.1	84.4	84.5
Румъния						
Мъже	71.6	71.7	71.9	70.4	69.2	71.3
Жени	79.0	79.2	79.5	78.3	76.6	79.2
Словакия						
Мъже	73.8	73.9	74.3	73.5	71.2	73.6
Жени	80.7	80.8	81.2	80.4	78.2	80.5
Словения						
Мъже	78.2	78.5	78.7	77.8	77.7	78.6
Жени	84.0	84.4	84.5	83.4	83.8	84.1
Унгария						
Мъже	72.5	72.7	73.1	72.3	70.7	72.6
Жени	79.3	79.6	79.7	79.0	77.8	79.3
Финландия						
Мъже	78.9	79.1	79.3	79.2	79.3	78.7
Жени	84.5	84.5	84.8	84.8	84.6	83.8
Франция						
Мъже	79.6	79.7	79.9	79.2	79.3	79.3
Жени	85.7	85.8	85.9	85.3	85.5	85.1
Хърватия						
Мъже	74.9	74.9	75.5	74.7	73.6	74.6
Жени	81.0	81.5	81.6	80.9	79.8	80.8
Чехия						
Мъже	76.1	76.2	76.4	75.2	74.1	76.1
Жени	82.0	82.0	82.2	81.3	80.5	81.9

8. Средна продължителност на предстоящия живот¹

(Години)

Страни	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Швеция						
Мъже	80.8	80.9	81.5	80.6	81.3	81.4
Жени	84.1	84.3	84.8	84.2	84.9	84.8
Исландия						
Мъже	81.1	81.3	81.7	81.6	81.8	80.9
Жени	84.3	84.5	84.7	84.6	84.6	83.4
Норвегия						
Мъже	81.0	81.1	81.3	81.6	81.7	80.9
Жени	84.3	84.5	84.7	84.9	84.7	84.2
Швейцария						
Мъже	81.6	81.9	82.1	81.0	81.8	81.8
Жени	85.6	85.7	85.8	85.1	85.8	85.5
Обединено кралство						
Мъже	79.5	79.5	.	.	.	.
Жени	83.1	83.1	.	.	.	.

¹ Източници: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.² Данните се отнасят за тригодишен период.

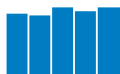

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години по пол през 2024 година¹

Страни	(Проценти)		
	Общо	Мъже	Жени
ЕС-27	75.8	80.8	70.8
Австрия	77.4	80.8	73.9
Белгия	72.3	76.3	68.3
България	76.8	80.3	73.1
Германия	81.3	84.9	77.6
Гърция	69.3	78.7	59.9
Дания	80.2	83.4	76.9
Естония	81.8	82.6	80.9
Ирландия	79.8	84.5	75.2
Испания	71.4	76.3	66.5
Италия	67.1	76.8	57.4
Кипър	79.8	85.0	75.0
Латвия	77.4	79.1	75.8
Литва	79.2	79.9	78.5
Люксембург	74.2	76.9	71.4
Малта	83.0	89.0	75.6
Нидерландия	83.5	87.3	79.7
Полша	78.4	84.1	72.5
Португалия	78.5	81.4	75.7
Румъния	69.5	78.4	60.3
Словакия	78.1	82.5	73.6
Словения	78.3	81.1	75.1
Унгария	81.1	85.0	77.1
Финландия	77.0	77.3	76.6
Франция	75.1	78.1	72.2
Хърватия	73.6	76.5	70.6
Чехия	82.3	88.4	75.8
Швеция	81.9	83.9	79.9
Сърбия	71.3	77.2	65.5
Исландия	87.0	90.2	83.4
Норвегия	80.0	82.5	77.4
Швейцария	83.0	86.4	79.5

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила.

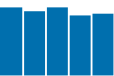
2. Коефициенти на безработица по пол през 2024 година^{1,2}

(Проценти)

Страни	Общо	Мъже	Жени
ЕС-27	5.9	5.7	6.2
Австрия	5.2	5.6	4.7
Белгия	5.7	6.1	5.3
България	4.2	4.4	3.9
Германия	3.4	3.6	3.1
Гърция	10.1	8.0	12.8
Дания	6.2	5.9	6.5
Естония	(7.6)	(7.6)	(7.5)
Ирландия	4.3	4.3	4.3
Испания	(11.4)	10.2	12.7
Италия	6.5	5.9	7.3
Кипър	4.9	4.6	5.1
Латвия	6.9	8.0	5.8
Литва	(7.1)	(7.8)	(6.5)
Люксембург	(6.4)	6.6	(6.3)
Малта	3.1	3.2	3.0
Нидерландия	3.7	3.5	3.8
Полша	(2.9)	(2.7)	(3.1)
Португалия	6.5	6.1	6.9
Румъния	5.4	5.7	5.1
Словакия	(5.3)	(4.8)	(5.9)
Словения	3.7	3.5	4.0
Унгария	4.5	4.6	4.4
Финландия	8.4	9.2	7.6
Франция	(7.4)	7.5	7.2
Хърватия	(5.0)	(5.0)	(5.0)
Чехия	(2.6)	(2.3)	(3.0)
Швеция	8.4	8.3	8.5
Сърбия	8.6	8.4	8.9
Исландия	3.6	3.8	3.3
Норвегия	(4.0)	4.2	(3.8)
Швейцария	4.4	4.2	4.6

() - ниска точност на данните

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.

Образование

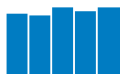
1. Участие на населението в образователния процес през 2022 година¹

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 6 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 24 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 25 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
ЕС-25²	98.1	87.7	44.8	15.4
Австрия	98.4	80.2	37.7	19.0
Белгия	98.8	93.1	49.6	13.3
България	94.5	84.0	44.2	10.0
Германия	98.4	87.0	51.5	22.5
Гърция	99.5	85.8	60.5	31.0
Дания	99.4	87.6	52.5	28.3
Естония	97.8	88.0	39.2	14.4
Ирландия	99.9	91.6	45.1	12.5
Испания	98.0	87.8	47.7	17.0
Италия	97.6	87.3	39.0	14.4
Кипър	.	.	.	.
Латвия	98.5	92.0	47.0	15.2
Литва	100.0	95.0	45.4	11.2
Люксембург	99.0	77.7	19.7	5.7
Малта	.	.	.	.
Нидерландия	99.6	92.1	55.5	17.6
Полша	100.0	96.3	49.0	12.2
Португалия	100.0	90.7	40.0	10.5
Румъния	84.3	70.9	37.3	9.7
Словакия	97.0	86.1	33.8	6.6
Словения	98.8	94.9	57.1	12.9
Унгария	95.8	84.2	37.1	10.3
Финландия	97.8	87.9	51.2	29.9
Франция	99.9	87.9	40.2	8.2
Хърватия	100.0	85.8	44.3	12.3
Чехия	99.8	92.2	46.0	10.9
Швеция	99.4	87.5	48.4	27.9
Турция	98.8	72.5	48.8	31.5
Исландия	98.5	86.5	44.5	22.7
Норвегия	99.1	88.8	50.7	21.5
Швейцария	99.7	85.9	44.2	19.1
Австралия	98.9	84.9	51.8	25.0
Бразилия	96.1	72.7	26.3	13.5
Израел	96.5	66.3	22.6	19.2
Канада	97.4	73.8	36.8	11.6
Колумбия	94.0	62.2	25.2	10.8
Коста Рика	95.1	61.8	22.5	11.6
Мексико	96.9	57.5	26.4	9.7
Нова Зеландия	97.6	80.6	41.8	19.1
Обединено кралство	99.5	82.1	36.2	12.3
Съединени				
американски щати	96.8	81.6	34.1	13.4
Чили	98.8	83.5	44.4	14.4
Южна Корея	98.6	84.9	51.9	8.0
Япония	100.0	k	k	k

¹ Източник ОИСР.

² Агрегатът ЕС-25 включва страните членки на ЕС с изключение на Кипър и Малта.

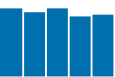

Здравеопазване

1. Лекари на 100 000 души от населението¹

Страни	2018	2019	2020	2021	2022
ЕС-27					
Австрия	521.6	529.1	531.8	540.9	544.6
Белгия	335.6	342.5	350.7	353.2	356.3
България	421.7	423.6	427.7	429.6	444.6
Германия	431.1	439.7	446.8	453.0	455.0
Гърция	.	.	.	.	.
Дания	419.6	425.1	437.7	449.8	.
Естония	348.3	346.9	347.9	343.2	347.2
Ирландия	327.9	331.7	345.6	402.5	332.6
Испания	402.1	440.4	457.6	448.7	430.0
Италия	399.5	405.1	400.2	410.5	423.4
Кипър	407.3	427.2	466.7	490.8	518.8
Латвия	330.4	326.7	333.9	335.8	340.1
Литва	459.8	457.0	448.3	447.5	444.3
Люксембург	.	.	.	.	.
Малта	397.2	402.5	418.8	434.3	448.5
Нидерландия	367.2	375.5	384.7	391.8	392.1
Полша	235.8	330.2	336.0	351.2	356.9
Португалия	.	.	.	.	.
Румъния	304.7	318.7	332.9	350.9	364.8
Словакия	.	.	.	.	.
Словения	317.8	326.2	330.3	334.4	337.2
Унгария	338.4	349.4	313.9	329.8	347.1
Финландия	277.7	281.6	285.6	285.5	.
Франция	313.5	316.4	317.0	318.0	319.5
Хърватия	352.6	362.2	364.3	378.0	396.0
Чехия	403.8	406.7	413.5	425.6	431.5
Швеция	432.2	428.8	432.2	440.8	.
Турция	.	.	.	.	.
Исландия	389.3	389.4	432.0	437.8	438.7
Норвегия	446.5	457.8	468.2	476.8	490.8
Швейцария	433.9	435.0	438.9	443.6	448.5
Обединено кралство	284.1	.	.	.	.

¹ Източник. База данни на Евростат, април 2024 година.

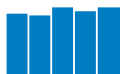

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2010 = 100)

Страни	2020	2021	2022	2023
ЕС-27_2020				
Австрия	119.8	123.1	133.6	144.1
Белгия	118.0	120.9	132.5	137.8
България	116.3	120.2	138.6	151.7
Германия	105.8 ²	109.1 ²	117.7 ²	116.7 ³
Гърция	100.7	101.9	111.7	115.6
Дания	110.8	112.9	121.6	125.6
Естония	121.6	127.3	151.9	165.9
Ирландия	106.2	108.7	117.2	124.6
Испания	110.6	114.0	123.6	128.0
Италия	110.4	112.5	121.7	128.6
Кипър	101.9	104.3	113.1	117.1
Латвия	117.1	121.0	141.9	154.6
Литва	119.8	125.4	150.1	163.8
Люксембург	116.0	119.0	126.5	131.2
Малта	114.2	115.9	123.0	129.3
Нидерландия	117.4	120.5	132.6	137.7
Полша	117.6	123.6	141.3	127.8 ⁴
Португалия	110.6	112.0	120.8	126.0
Румъния	127.0	133.5	151.9	167.7
Словакия	117.6	121.3	136.8	151.2
Словения	111.0	113.1	123.1	132.3
Унгария	125.7	132.1	151.4	177.4
Финландия	112.7	115.1	123.3	131.0
Франция	110.6	112.4	118.3	124.0
Хърватия	110.0	112.8	124.9	134.9
Чехия	120.2	124.8	143.6	158.9
Швеция	111.1	113.5	123.0	133.5
Обединено кралство	121.6	124.7	150.1	146.0
Република Северна Македония	114.8	118.5	136.1	148.0
Турция	263.2	314.8	135.3	834.6
Исландия	132.7	138.6	542.4	163.2
Норвегия	121.8	126.1	133.3	140.7
Швейцария	98.8	99.4	102.2	104.4
Останал свят				
Австралия	120.8	124.3	132.5	140.0
Алжир	155.0	166.2	181.6	198.6
Боливия	149.7	150.8	153.4	157.4
Египет	303.2	319.0	364.7	486.4

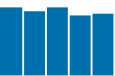
1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2010 = 100)

Страни	2020	2021	2022	2023
Индия ⁵	190.5	199.8	211.6	181.9
Индонезия	154.1	156.5	163.1	169.1
Канада	117.6	121.6	129.9	134.9
Колумбия	144.5	149.6	164.8	184.1
Мароко ⁶	102.5	103.9	110.8	117.6
Мексико	146.4	154.7	166.9	176.1
Нова Зеландия	116.2	120.8	129.4 ⁴	136.9
Република Корея	115.8	118.6	124.7	129.2
Република Южна Африка	163.9	171.3	226.8	194.0
Руска федерация	186.8	199.4	134.2	240.1
Съединени американски щати	118.7	124.3	192.0	139.7
Тунис	167.7	177.3	183.1	209.9
Япония	105.5	105.2	107.8	111.4

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No. 11, November 2024.² 2015=100³ 2020=100⁴ 2021=100⁵ 2012=100⁶ 2017=100

Селско стопанство

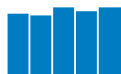
1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2020	2021	2022	2023	2024 ²
ЕС-27	180127.5	190655.0	222883.1	223749.1	233646.7
Австрия	3151.0	3667.6	4483.7	4378.0	4407.8
Белгия	2408.6	2457.5	2837.5	3653.1	3785.5
България	1748.4	2663.3	3023.4	2156.1	1942.4
Германия	21576.2	22468.6	31812.3	30570.2	31944.1
Гърция	5812.6	5739.2	6712.0	6368.9	7560.9
Дания	3622.1	3014.5	3425.1	3154.3	3039.4
Естония	256.7	271.7	488.5	246.9	244.4
Ирландия	3347.8	4019.0	5041.9	3545.9	4315.7
Испания	27841.4	30287.0	29381.0	34020.1	39516.8
Италия	32556.7	33757.4	37540.3	38915.7	42411.6
Кипър	356.0	358.0	340.2	372.3	379.4
Латвия	590.1	613.7	825.9	454.3	651.2
Литва	1499.8	1544.0	2031.1	1270.6	1423.3
Люксембург	126.6	135.7	172.7	147.9	179.7
Малта	53.4	49.3	51.1	51.6	46.8
Нидерландия	11296.0	11758.2	13302.6	15356.8	16239.9
Полша	10305.6	9916.1	14253.3	13916.3	13406.2
Португалия	3290.0	3660.7	3385.7	4339.2	4383.0
Румъния	8273.0	10123.7	9929.6	10018.8	9379.1
Словакия	641.8	702.6	888.7	756.0	737.7
Словения	583.9	425.3	523.2	585.3	692.2
Унгария	3420.4	3814.5	3450.7	4132.1	3589.3
Финландия	1540.3	1385.9	1719.8	1611.2	1706.7
Франция	31039.8	31818.1	40160.3	37878.9	35133.5
Хърватия	1153.2	1458.4	1717.1	1395.1	1566.3
Чешка република	1935.1	2317.0	2608.2	2319.8	2367.8
Швеция	1719.8	2248.0	2773.6	2136.2	2596.1

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² Данните за 2024 година са прогнозни.

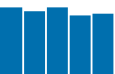

Околна среда

1. Антропогенни емисии на серни оксиди¹

(Хиляди тонове)

Страни	2018	2019	2020	2021	2022
ЕС-27	1800	1561	1338	1360	1302
Австрия	12	11	10	11	11
Белгия	32	30	24	24	25
България	55	50	41	44	58
Германия	289	259	242	250	255
Гърция	86	80	49	47	44
Дания	10	9	9	8	8
Естония	31	19	11	12	15
Ирландия	14	11	11	13	9
Испания	199	151	113	113	109
Италия	113	112	85	79	88
Кипър	17	16	12	10	11
Латвия	4	4	4	4	4
Литва	12	12	11	11	11
Люксембург	1	1	1	1	0
Малта	0	0	0	0	0
Нидерландия	25	23	20	21	20
Полша	455	372	360	366	320
Португалия	45	44	38	39	41
Румъния	71	86	61	66	47
Словакия	22	17	15	16	13
Словения	5	4	4	4	3
Унгария	23	17	16	14	14
Финландия	33	30	23	23	23
Франция	122	101	91	102	89
Хърватия	10	8	6	6	6
Чехия	97	79	67	61	65
Швеция	17	16	15	15	14
Европейска икономическа зона и Швейцария	245	228	199	196	200
Обединено кралство	173	153	129	118	120
Исландия	51	55	51	60	62
Лихтенщайн	0	0	0	0	0
Монако	0	0	0	0	0
Норвегия	16	16	15	15	14
Швейцария	5	4	4	4	3
Държави кандидат-членки	1565	1632	1605	1549	1508
Албания	7	9	9	10	11
Република Северна Македония	60	115	93	89	91

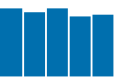

1. Антропогенни емисии на серни оксиди¹

(Хиляди тонове)

Страни	2018	2019	2020	2021	2022
Сърбия	348	397	418	379	363
Турция	1086	1049	1019	1012	978
Черна гора	64	62	66	60	66
Останал свят	1836	1654	1421	1470	1433
Азербайджан	64	63	60	63	62
Армения	3	3	3	3	3
Беларус	52	50	47	49	47
Грузия	20	24	26	28	32
Казахстан	858	846	809	833	823
Канада	:	:	:	:	:
Киргизстан	60	60	59	61	62
Република Молдова	4	5	4	4	4
Руска федерация	:	:	:	:	:
САЩ	:	:	:	:	:
Украйна	776	603	413	430	400

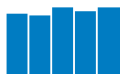
¹ Източник: EMEP (Co-operative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long range Transmission of Air Pollutions in Europe); <http://www.ceip.at/>.

Международни сравнения

Целта на Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на Евростат за изчисляване на Паритети на покупателната способност (ППС) е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните-участнички в рамките на даден период. Данните обхващат 37 европейски страни: 27-те държави - членки на Европейския съюз; Обединеното кралство, което напусна ЕС на 31 януари 2020 г.; кандидатстващите за членство в ЕС страни - Албания, Босна и Херцеговина, Република Северна Македония, Сърбия, Турция, Черна гора, и трите развити европейски страни - Исландия, Норвегия, Швейцария, членки на Европейската асоциация за свободна търговия.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-27_2020 = 1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

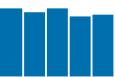
Международни сравнения

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-27_2020 = 1)¹

(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

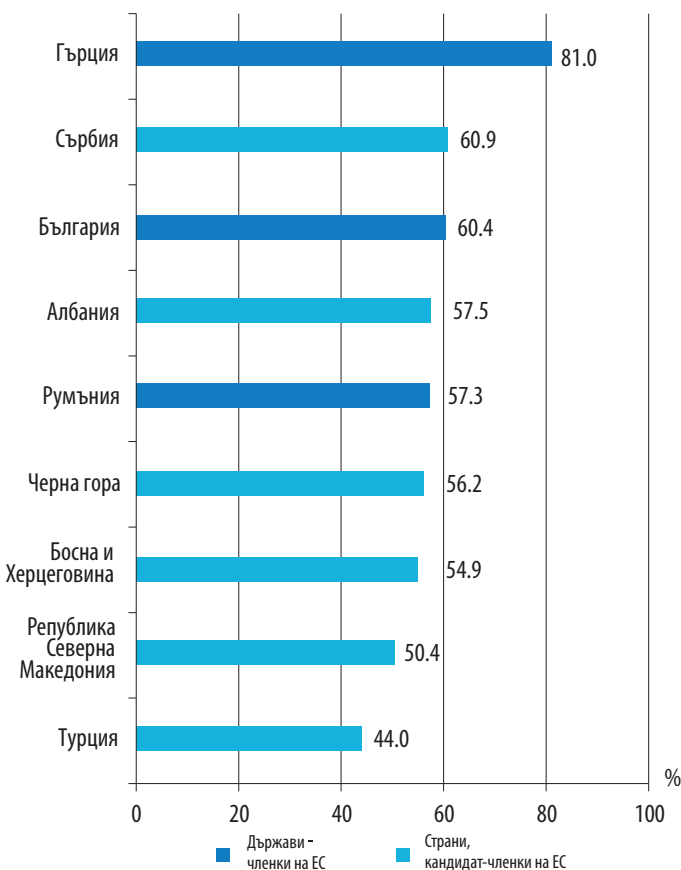
Страни	2021	2022*	2023*
ЕС-27_2020	1	1	1
Австрия	1.129309	1.117456	1.133270
Белгия	1.128630	1.129603	1.128835
България	1.085849	1.159884	1.180714
Германия	1.107906	1.113632	1.119298
Гърция	0.816489	0.815276	0.809963
Дания	9.858270	9.930755	9.857971
Естония	0.837322	0.901657	0.917984
Ирландия	1.178764	1.171315	1.185612
Испания	0.922559	0.908631	0.897324
Италия	0.980386	0.960268	0.961850
Кипър	0.916581	0.917798	0.910642
Латвия	0.727599	0.766814	0.773075
Литва	0.689729	0.752555	0.777902
Люксембург	1.307992	1.307171	1.315161
Малта	0.888223	0.907208	0.907936
Нидерландия	1.162522	1.160909	1.175430
Полша	2.747889	2.915579	3.068560
Португалия	0.847311	0.837079	0.823105
Румъния	2.590595	2.756260	2.834482
Словакия	0.765048	0.786453	0.800236
Словения	0.842615	0.841515	0.861563
Унгария	232.573712	249.624909	267.643470
Финландия	1.239346	1.245585	1.222032
Франция	1.103592	1.107792	1.092349
Хърватия	4.810772	5.023497	0.683435
Чехия	19.693578	20.379507	20.309748
Швеция	13.112025	13.441957	13.510371
Обединено кралство	.	.	.
Албания	64.536045	63.489578	62.558161
Босна и Херцеговина	1.034214	1.075306	1.073032
Република Северна Македония	28.110321	29.531268	31.035051
Сърбия	64.447220	68.035463	71.376388
Турция	4.313802	7.207146	11.328738
Черна гора	0.521241	0.549148	0.562487
Исландия	223.538891	220.790183	221.739709
Норвегия	14.085536	13.608551	14.183314
Швейцария	1.656633	1.574400	1.539743

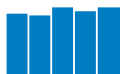
¹ Източник: Евростат, 17.12.2024 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на равнища на цени са измерител на разликите в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-27_2020) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

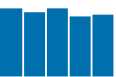
Фиг. 1. Индекси на равнища на цени на ниво БВП в балканските страни за 2023 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

2. Индекси на равнища на цени на ниво БВП (ЕС-27_2020 = 100)¹

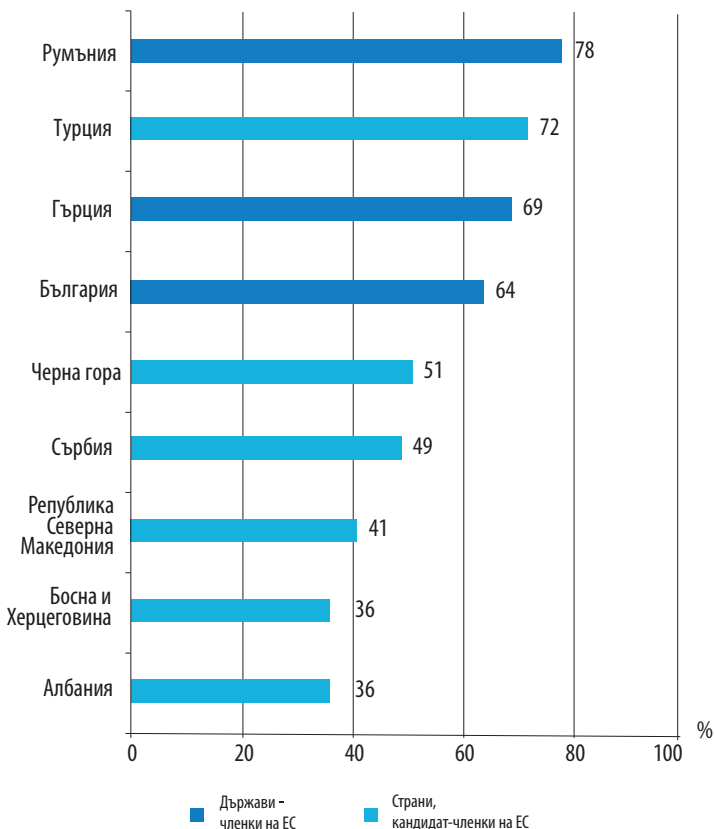
Страни	2021	2022*	2023*
ЕС-27_2020	100.0	100.0	100.0
Австрия	112.9	111.7	113.3
Белгия	112.9	113.0	112.9
България	55.5	59.3	60.4
Германия	110.8	111.4	111.9
Гърция	81.6	81.5	81.0
Дания	132.6	133.5	132.3
Естония	83.7	90.2	91.8
Ирландия	117.9	117.1	118.6
Испания	92.3	90.9	89.7
Италия	98.0	96.0	96.2
Кипър	91.7	91.8	91.1
Латвия	72.8	76.7	77.3
Литва	69.0	75.3	77.8
Люксембург	130.8	130.7	131.5
Малта	88.8	90.7	90.8
Нидерландия	116.3	116.1	117.5
Полша	60.2	62.2	67.6
Португалия	84.7	83.7	82.3
Румъния	52.6	55.9	57.3
Словакия	76.5	78.6	80.0
Словения	84.3	84.2	86.2
Унгария	64.9	63.8	70.1
Финландия	123.9	124.6	122.2
Франция	110.4	110.8	109.2
Хърватия	63.9	66.7	68.3
Чехия	76.8	83.0	84.6
Швеция	129.2	126.5	117.7
Обединено кралство	.	.	.
Албания	52.7	53.4	57.5
Босна и Херцеговина	52.9	55.0	54.9
Република Северна Македония	45.6	47.9	50.4
Сърбия	54.8	57.9	60.9
Турция	41.0	41.4	44.0
Черна гора	52.1	54.9	56.2
Исландия	148.9	155.2	148.7
Норвегия	138.6	134.7	124.1
Швейцария	153.2	156.7	158.4

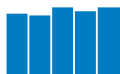
¹ Източник: Евростат, 17.12.2024 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на физически обем на ниво БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-27_2020 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво БВП в балканските страни за 2023 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

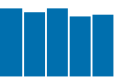

3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹ Брутен вътрешен продукт

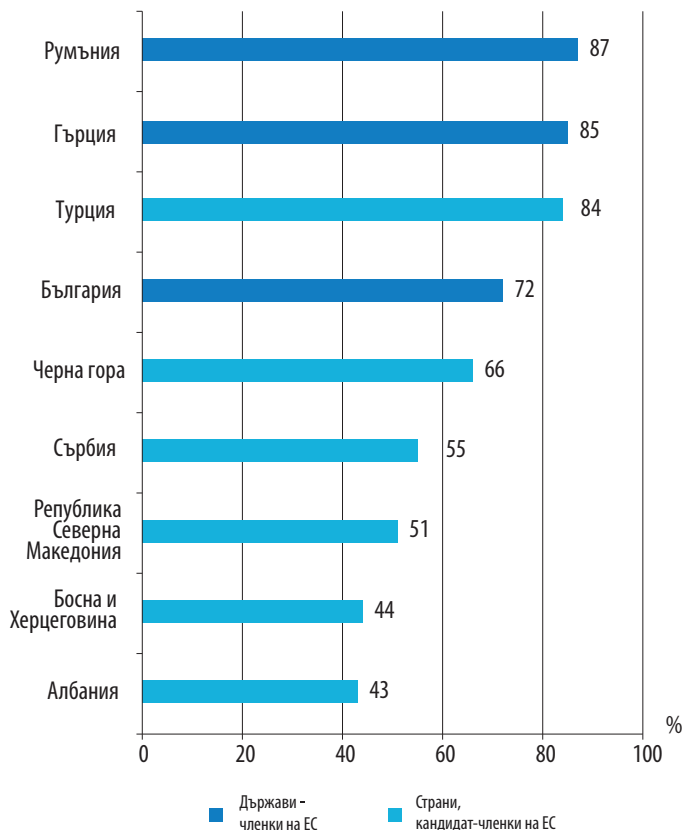
Страни	2021	2022*	2023*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	121	123	120
Белгия	117	119	118
България	60	62	64
Германия	120	118	116
Гърция	64	67	69
Дания	134	135	125
Естония	85	84	80
Ирландия	226	238	213
Испания	85	88	91
Италия	96	98	98
Кипър	94	98	97
Латвия	71	69	70
Литва	88	88	87
Люксембург	260	252	237
Малта	109	105	107
Нидерландия	132	134	133
Полша	79	78	77
Португалия	74	77	81
Румъния	72	74	78
Словакия	74	71	74
Словения	88	89	92
Унгария	75	77	77
Финландия	109	107	105
Франция	101	98	99
Хърватия	70	72	76
Чехия	92	89	90
Швеция	121	115	114
Обединено кралство	.	.	.
Албания	31	34	36
Босна и Херцеговина	33	34	36
Република Северна Македония	43	42	41
Сърбия	45	46	49
Турция	60	68	72
Черна гора	46	49	51
Исландия	122	132	135
Норвегия	171	214	171
Швейцария	156	159	154

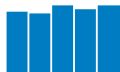
¹ Източник: Евростат, 17.12.2024 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво крайни потребителски разходи на домакинствата в балканските страни за 2023 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

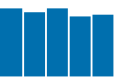

4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹
Крайни потребителски разходи на домакинствата

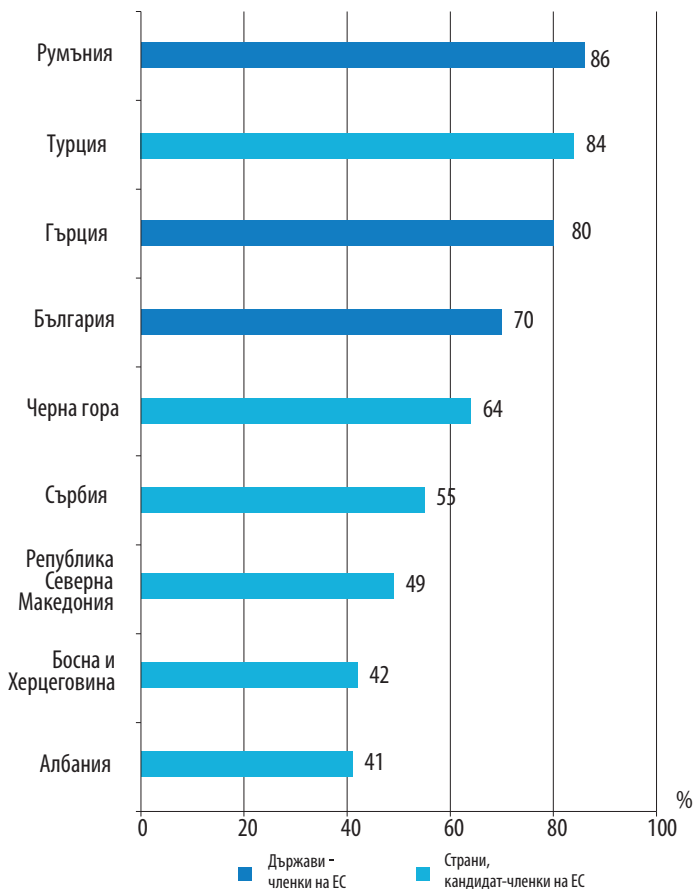
Страни	2021	2022*	2023*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	120	121	117
Белгия	112	112	111
България	69	72	72
Германия	121	120	119
Гърция	81	84	85
Дания	114	101	100
Естония	76	76	73
Ирландия	89	94	99
Испания	92	92	94
Италия	104	106	108
Кипър	104	107	109
Латвия	75	75	75
Литва	96	93	90
Люксембург	139	133	135
Малта	85	86	94
Нидерландия	112	115	113
Полша	88	88	85
Португалия	88	90	89
Румъния	83	84	87
Словакия	76	78	79
Словения	87	88	88
Унгария	66	68	67
Финландия	105	100	100
Франция	99	97	98
Хърватия	74	75	76
Чехия	79	77	74
Швеция	106	103	99
Обединено кралство	.	.	.
Албания	38	41	43
Босна и Херцеговина	42	42	44
Република Северна Македония	53	52	51
Сърбия	52	53	55
Турция	65	76	84
Черна гора	60	63	66
Исландия	119	119	117
Норвегия	119	119	117
Швейцария	137	135	133

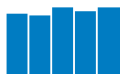
¹ Източник: Евростат, 17.12.2024 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Фактическото индивидуално потребление обхваща стоките и услугите, действително потребени от населението, независимо дали са купени и платени от домакинствата, държавата или от нетърговски институции, обслужващи домакинствата. При международните сравнения на физическия обем на потреблението, ФИП е предпочитан показател, тъй като не се влияе от факта, че различията са значителни в начина, по който в отделните страни са организирани някои важни услуги, потребявани от домакинствата, като например образователни и здравни.

Фиг. 4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво фактическо индивидуално потребление в балканските страни за 2023 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

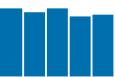

5. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹
Фактическо индивидуално потребление

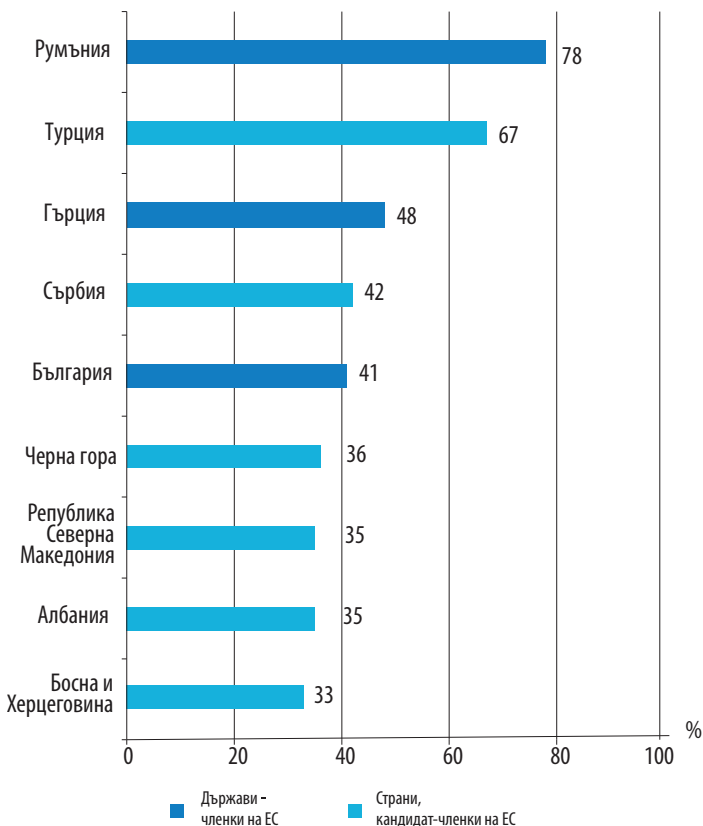
Страни	2021	2022*	2023*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	117	117	114
Белгия	113	113	113
България	67	69	70
Германия	122	121	119
Гърция	76	78	80
Дания	122	110	108
Естония	78	78	75
Ирландия	91	94	99
Испания	87	89	91
Италия	96	98	100
Кипър	94	97	100
Латвия	73	73	74
Литва	93	91	88
Люксембург	139	135	136
Малта	85	85	90
Нидерландия	117	120	119
Полша	86	85	83
Португалия	83	85	85
Румъния	82	83	86
Словакия	76	77	77
Словения	84	86	85
Унгария	69	70	70
Финландия	109	105	105
Франция	107	105	106
Хърватия	74	74	76
Чехия	86	82	81
Швеция	112	109	106
Обединено кралство	.	.	.
Албания	36	39	41
Босна и Херцеговина	40	40	42
Република Северна Македония	51	49	49
Сърбия	52	53	55
Турция	66	76	84
Черна гора	58	61	64
Исландия	122	120	119
Норвегия	126	125	124
Швейцария	118	117	116

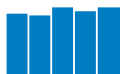
¹ Източник: Евростат, 17.12.2024 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 5. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво бруто образование на основен капитал в балканските страни за 2023 г. (ЕС-27_2020 = 100) (Предварителни данни)

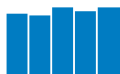

6. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹
Бруто образуване на основен капитал

Страни	2021	2022*	2023*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	147	148	146
Белгия	147	157	161
България	35	34	41
Германия	106	106	102
Гърция	43	48	48
Дания	155	162	150
Естония	116	103	109
Ирландия	264	280	275
Испания	85	87	84
Италия	106	114	110
Кипър	93	97	106
Латвия	65	63	71
Литва	83	81	87
Люксембург	258	232	224
Малта	116	111	86
Нидерландия	132	129	126
Полша	52	48	55
Португалия	72	73	78
Румъния	65	66	78
Словакия	62	60	71
Словения	88	95	96
Унгария	84	87	81
Финландия	127	125	119
Франция	111	103	105
Хърватия	68	71	83
Чехия	104	108	109
Швеция	143	131	130
Обединено кралство	.	.	.
Албания	34	35	35
Босна и Херцеговина	28	29	33
Република Северна Македония	34	34	35
Сърбия	39	39	42
Турция	56	57	67
Черна гора	38	37	36
Исландия	157	192	201
Норвегия	190	195	197
Швейцария	221	223	223

¹ Източник: Евростат, 17.12.2024 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

гр. София, ул. „П. Волов“ № 2

Дирекция „Многосекторна статистика, методология и регистри“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: Info@nsi.bg

Публикации

телефон: (+3592) 9857 515

e-mail: Publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефон: (+3592) 9857 633

e-mail: Biblioteka@nsi.bg

Пресцентър

телефон: (+3592) 9857 729

e-mail: Press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2025

Автори: А. Данчева, К. Петкова,
Г. Чешмеджиева, З. Иванова, Д. Димитрова,
Е. Йорданова, М. Гергова, М. Гергов,
Н. Панагонова, М. Симеонова, Ц. Костова,
Е. Петрова, Т. Давидков, Д. Атанасов

Редактори: Р. Лъондева, П. Павлов,
Д. Питова, В. Попова

Формат: 105x215

Тираж: 100

Предпечатна подготовка и печат:

Издателска къща
„Св. Георги Победоносец“ ЕООД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2025

www.nsi.bg